

ATELIÉR URBEKO s.r.o.

Konštantínova 3, 080 01 PREŠOV

Tel.:(051) 77 22 071

mobil 0905 371 634

e-mail:urbeko.urbeko@gmail.com

NIŽNÉ RUŽBACHY

Územný plán obce

Návrh

Február 2025

Obsah

I. Základné údaje	3
a) Hlavné ciele riešenia	3
b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu.....	3
c) Súlad riešenia územia so zadaním a územným plánom regiónu	4
II. Riešenie územného plánu	4
1) Vymedzenie riešeného územia.....	4
2) Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväznej časti územného plánu regiónu	4
3) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce.....	13
4) Širšie vzťahy a rozvoj záujmového územia.....	15
5) Funkčné využitie územia obce.....	17
6) Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania	18
7) Riešenie bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie.....	20
7.1) Obyvateľstvo a bytový fond.....	20
7.2) Občianska vybavenosť.....	21
7.3) Výroba a sklady	23
7.4) Rekreácia, kúpeľníctvo a cestovný ruch	23
8) Vymedzenie zastavaného územia obce.....	24
9) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	25
10) Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami.....	26
11) Ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	26
12) Riešenie verejného dopravného a technického vybavenia.....	29
12.1) Doprava a dopravné zariadenia.....	29
12.2) Vodné hospodárstvo	33
12.3. Zásobovanie elektrickou energiou	38
12.4) Spoje a telekomunikačné zariadenia.....	41
12.5) Zásobovanie plynom.....	41
12.6) Zásobovanie teplom.....	43
12.7) Zariadenia civilnej ochrany.....	43
13) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	43
14) Ochrana kultúrno-historických hodnôt.....	45
15) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	46
16) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	46
17) Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy	47
18) Hodnotenie riešenia z hľadiska environmentálnych, sociálnych a územno-technických dôsledkov.....	47
III. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI.....	47

I. Základné údaje

Názov ÚPD: Územný plán obce Nižné Ružbachy

Obstarávateľ: Obec Nižné Ružbachy, okr. Stará Ľubovňa

Spracovateľ: Ateliér URBEKO s.r.o.

Konštantínova 3, 080 01 Prešov

Hlavný riešiteľ: Ing.arch. Vladimír Ligus, autorizovaný architekt SKA

Grafické práce: Jana Kačmariková

a) Hlavné ciele riešenia

Spracovanie územného plánu obce Nižné Ružbachy zadala obec Nižné Ružbachy v roku 2021 ako príslušný územnoplánovací orgán v súlade so v tom čase platným zákonom č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších noviel. Cieľom spracovania územného plánu (ďalej aj „ÚPN“) je vypracovať a schváliť koncepciu ďalšieho rozvoja obce a získať územnoplánovací nástroj, ktorý poslúži na riadenie a jednotnú koordináciu rozvoja celého katastrálneho územia obce.

Hlavným dôvodom obstarania územného plánu je potreba vypracovať jednotný základný právny nástroj územného plánovania pre obec v súlade so zákonom o územnom plánovaní a ďalšími súvisiacimi zákonmi a Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja.

Hlavným cieľom rozvoja územia je ďalší rozvoj hlavných funkcií sídla využitím potenciálu územia v súlade so záujmami jeho obyvateľov s cieľom tvorby a ochrany optimálneho životného prostredia pri dodržaní zásad trvalo udržateľného rozvoja. Je potrebné riešiť rozvoj bývania pre predpokladaný prírastok obyvateľstva, doplnenie chýbajúcich zariadení občianskej vybavenosti, nové vymedzenie plôch pre rozvoj podnikateľských aktivít, rozvoj dopravnej a technickej infraštruktúry obce. Pre budúci rozvoj obce je potrebné riešiť podmienky pre rozvoj využívania rekreačného potenciálu krajiny. V rámci celého riešeného územia je potrebné navrhnuť protipovodňové opatrenia, spôsob využívania povrchových vôd a opatrenie na riešenie dôsledkov klimatických zmien. Do územného plánu je potrebné zapracovať požiadavky vyplývajúce z riešenia Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja (ďalej ÚPN PSK) a skoordinať prelínajúce sa funkcie a záujmy so susednými sídlami.

b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Nižné Ružbachy majú územný plán obce vypracovaný ešte v roku 1997 ako územný plán zóny, schválený Obecným zastupiteľstvom Nižné Ružbachy uznesením č. 18/A/2/1997 zo dňa 28.8.1997. Neskoršie bol aktualizovaný Zmenami a doplnkami č.1, schválenými uznesením Obecného zastupiteľstva č. 23 zo dňa 22.11.2002, a Zmenami a doplnkami č.2 schválenými uznesením OZ č. 11 zo dňa 16.12.2003. Po obsahovej stránke je tento územný plán už vyčerpaný a neposkytuje dostatočný podklad pre riadenie rozvoja obce. V období od jeho spracovania sa zrealizovalo viacero stavieb, niektoré investičné zámery sa naopak neuskutočnili, na druhej strane sa objavili aj úplne nové potreby a požiadavky. Zmenili sa predpoklady a možnosti rozvoja obce, zmenili sa aj viaceré legislatívne podmienky a požiadavky na využívanie územia obce. V uplynulom období sa zmenili aj požiadavky na obsah, rozsah a formu spracovania územnoplánovacej dokumentácie. Pred vedením obce stojí aktuálna otázka rozvoja sídla v nasledujúcom období a ďalšej výstavby v ňom, v jeho jednotlivých častiach a v celom jeho katastri, a z toho vyplývajúca potreba mať spracovaný, prerokovaný, schválený a platný ucelený územný plán celej obce v súlade so súčasnou legislatívou v oblasti územného plánovania a súvisiacimi zákonmi. Zároveň je to aj aktuálna potreba premietnuť do územného plánu obce pripravené zámery a súčasný trend ponúkaných možností funkčného využitia územia hlavne z pohľadu bývania a občianskej výstavby, výrobných, športových a rekreačných plôch, riešenia dopravy a technickej infraštruktúry územia, pri zohľadnení záujmu ochrany a tvorby životného prostredia a najmä pri zohľadnení potrieb a požiadaviek občanov a majiteľov nehnuteľností.

c) Súlad riešenia územia so zadaním a územným plánom regiónu

Územný plán je spracovaný ako územný plán obce v súlade so zákonom č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších právnych predpisov. Na základe Prieskumov a rozborov z roku 2021 bolo spracované, prerokované a dňa 24.2.2022 uznesením Obecného zastupiteľstva č. 217/2022 schválené Zadanie pre vypracovanie územného plánu obce Nižné Ružbachy. Návrh územného plánu bol spracovaný v súlade s uvedeným Zadaním.

Návrh územného plánu je spracovaný v súlade s nadradeným územným plánom regiónu, ktorým je Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, schválený uznesením Zastupiteľstva PSK č.268/2019 dňa 26.8.2019, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením PSK č. 77/2019 schváleným Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 269/2019 dňa 26.8.2019 s účinnosťou od 6.10.2019.

II. Riešenie územného plánu**1) Vymedzenie riešeného územia**

Územný plán obce sa spracováva pre územie obce (§ 22 zákona č.200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov). Riešeným územím územného plánu obce Nižné Ružbachy je katastrálne územie Nižné Ružbachy okres Stará Ľubovňa:

Názov k.ú.	kód obce (ŠÚJ)	číslo k.ú.	výmera k.ú.
Nižné Ružbachy	526916	841048	979,4 ha

Obec Nižné Ružbachy sa nachádza na západnom okraji okresu Stará Ľubovňa v Prešovskom kraji, v údolí rieky Poprad na rozhraní Spišskej Magury a Levočských vrchov. Stred obce má zemepisné súradnice 49°16'53"S, 20°34'36"E a je v nadmorskej výške 555 m n.m. . Je to historická spišská obec, prvá písomná zmienka o nej je z roku 1286. Chotár obce siaha z údolia rieky Poprad na severnej a západnej strane na svahy pohoria Spišská Magura a južným smerom do Levočských vrchov.

Samotné riešené územie je zobrazené v grafickej časti vo dvoch úrovniach. Celé katastrálne územie je riešené v hlavnom výkrese návrhu rozvoja územia obce v mierke 1:10 000. Vlastné zastavané územie obce je riešené v podrobnejších výkresoch v mierke 1:2000. Tvorí ho súčasne zastavané územie obce rozšírené o plochy navrhovanej výstavby, t.j. všetky existujúce a navrhované funkčné plochy priamo súvisiace so stavbami pre bývanie, občiansku a technickú vybavenosť, rekreáciu, šport a výrobu v samotnej obci, poľnohospodárskej farme Perdac a rekreačných zónach Ružbašská Miľava, Krumľovský potok a Lazy. Rozsah riešeného zastavaného územia je 82,56 ha.

2) Vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväznej časti územného plánu regiónu

Nadradeným územným plánom regiónu pre riešené územie je Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, schválený uznesením Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja č. 268/2019 zo dňa 26.8.2019, ktorého záväzná časť bola vyhlásená VZN PSK č. 77/2019, schváleným Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 269/2019 zo dňa 26.8. 2019 s účinnosťou od 6.10.2019.

Z platného riešenia ÚPN Prešovského samosprávneho kraja vyplývajú pre riešenie územného plánu obce Nižné Ružbachy nasledovné záväzné regulatívy a verejnoprospešné stavby:

- 1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie**
 - 1.1. V oblasti medzinárodných, celoštátnych a nadregionálnych vzťahov**
 - 1.1.4. Podporovať sídelné prepojenie územia kraja na medzinárodnú sídelnú sieť rozvojom urbanizačných rozvojových osí pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného významu.
 - 1.1.5. Rozvíjať dotknuté sídla na trasách multimodálnych koridorov.
 - 1.2. V oblasti regionálnych vzťahov**
 - 1.2.1. Rozvoj Prešovského samosprávneho kraja vytvárať polycentricky vo väzbe na rozvojové osi, centrá a ťažiska osídlenia v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.
 - 1.2.2. Podporovať rozvoj centier osídlenia podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska v znení jeho zmien z roku 2011:
 - 1.2.2.5. 3.skupiny, 1.podskupiny – Levoča, Stará Ľubovňa, Snina, Svidník.
 - 1.2.5. Podporovať rozvojové osi podľa KURS:
 - 1.2.5.2. Druhého stupňa:
 - 1.2.5.2.1. Kežmarsko – toryskú rozvojovú os:
Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Sabinov – Prešov.
 - 1.2.7. Sídelnú štruktúru kraja formovať ako kompaktný, vzájomne previazaný hierarchický systém osídlenia rešpektujúci prírodné, krajinné a historické danosti územia a rozvojové plochy umiestňovať predovšetkým v nadväznosti na zastavané územia.
 - 1.2.8. Podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území predovšetkým v územiach intenzívnej urbanizácie založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka.
 - 1.2.9. Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou verejného dopravného a technického vybavenia.
 - 1.2.10. V záujme vytvorenia charakteristického architektonického výrazu predovšetkým rekreačných území, pri realizácii stavieb zohľadňovať regionálnu znakovosť s využitím dostupných prírodných materiálov.
 - 1.2.13. Rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou.
 - 1.2.17. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva vytvárať územnotechnické podmienky pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia.
 - 1.2.18. Rešpektovať územnotechnické požiadavky na požiarnu ochranu obyvateľstva.
 - 1.3. V oblasti štruktúry osídlenia**
 - 1.3.1. Podporovať sídelný rozvoj vychádzajúci z princípov trvalo udržateľného rozvoja, zabezpečujúceho využitie územia aj pre nasledujúce generácie bez obmedzenia schopností budúcich generácií uspokojovať vlastné potreby.
 - 1.3.2. Rešpektovať pri rozvoji osídlenia prírodné zdroje, poľnohospodársku pôdu, podzemné a povrchové zásoby pitnej vody, ako najvýznamnejšie determinanty rozvoja územia.
 - 1.3.3. Územný a priestorový rozvoj orientovať prednostne na intenzifikáciu zastavaných území, na zvyšovanie kvality a komplexity urbánnych prostredí.
 - 1.3.5. Nerozvíjať osídlenie na územiach environmentálnych záťaží alebo v ich blízkosti.
- 2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva**
 - 2.1. V oblasti hospodárstva**
 - 2.1.5. Vytvárať podmienky kompaktného rozvoja obcí primárnym využívaním voľných, nezastavaných územných častí zastavaného územia obcí. Pri umiestňovaní investícií prioritne využívať revitalizované opustené hospodársky využívané územia (tzv. hnedé plochy–brownfield).
 - 2.2. V oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva**
 - 2.2.1. Podporovať alternatívne poľnohospodárstvo a prírode blízke obhospodarovanie lesov v chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a v územiach začlenených do územného systému ekologickej stability.
 - 2.2.2. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narúšalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy, jej využitie, aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie.

- 2.2.3. *Zohľadňovať pri územnom rozvoji výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, ktorú poľnohospodárska a lesná pôda popri produkčnej funkcii plní.*
- 2.2.6. *Podporovať územný rozvoj siete chovných a lovných rybníkov na hospodárske využitie a súčasne aj pre rôzne formy rekreačného rybolovu.*

3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry

3.1. V oblasti školstva

- 3.1.1. *Podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení v závislosti na vývoji rastu/poklesu obyvateľstva v území obcí s intenzívnou urbanizáciou.*

3.2. V oblasti zdravotníctva

- 3.2.1. *Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania.*
- 3.2.2. *Vytvárať územno–technické predpoklady pre rozvoj domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domovov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja a dopĺňať ich kapacity podľa aktuálnych potrieb.*

3.3. V oblasti sociálnych vecí

- 3.3.2. *Vybudovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb a vytvoriť sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi v závislosti na vývoji počtu obyvateľstva v území.*
- 3.3.3. *Vytvárať územno–technické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí.*
- 3.3.4. *Zohľadniť nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané podmienky pre zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).*

3.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry

- 3.3.1. *Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.*
- 3.3.2. *Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia najmä pre občiansku vybavenosť.*
- 3.3.3. *Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno–rekreačného charakteru.*
- 3.3.4. *Rozvíjať zariadenia pre športovo–telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v mestskom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva.*

4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

- 4.1. *Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie. Podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany. V navrhovaných a existujúcich chránených územiach s 5. stupňom ochrany a v zónach A rešpektovať bezzásahový režim ochrany.*
- 4.2. *Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus využitím:*
 - 4.2.1. *Špecifickej prihraničnej polohy regiónov PSK s Poľskom a Ukrajinou.*
 - 4.2.2. *Výhodného dopravného napojenia medzinárodného významu.*
- 4.8. *Posudzovať individuálne územia vhodné pre rozvoj cestovného ruchu z hľadiska únosnosti rekreačného zaťaženia a na základe konkrétnych požiadaviek ochrany prírody a krajiny a krajinného obrazu.*
- 4.10. *Podporovať spojnice významných historických centier na území PSK a jeho bezprostredného okolia s kultúrno–historickými pamiatkami mimo centier, dopravnými trasami medzinárodnej a regionálnej úrovne (gotická cesta, jantárová cesta, soľná cesta, vínná cesta a iné), vrátane cyklistických trás predovšetkým medzinárodnej cyklotrasy EuroVelo 11.*
- 4.11. *Vymedziť sústavu turistických nástupných bodov, do ktorých priviesť integrovanú dopravu, zriadiť služby, vrátane parkovísk a oddychových plôch.*
- 4.17. *V územných plánoch obcí minimalizovať zmenu funkcie opodstatnených plôch rekreácie a turizmu na inú funkciu, predovšetkým na bývanie.*
- 4.18. *Vytvárať územné podmienky pre obnovu a realizáciu nových viacúčelových vodných nádrží (sústav) s prevládajúcou rekreačnou funkciou a príslušnou športovo–rekreačnou vybavenosťou.*
- 4.19. *Podporovať rozvoj príslušnej rekreačnej vybavenosti a umiestňovanie rekreačného mobiliáru pri*

- cyklistických trasách a ich križovaní, v obciach a turisticky zaujímavých lokalitách (rekreačný mobiliár, stravovacie a ubytovacie zariadenia).
- 4.20. Podporovať rozvoj agroturistických aktivít, rekonštrukcie nevyužívaných poľnohospodárskych/prevádzkových dvorov na rozvoj agroturistických areálov.
- 4.21. Prepájať agroturistické zariadenia s inými turistickými zariadeniami, najmä rekreačnými trasami (pešími, cyklistickými, jazdeckými, ...).
- 4.22. Navrhovať zriaďovanie jazdeckých trás pre hipoturistiku a hipoterapiu.
- 4.23. Podporovať rozvoj šetrných foriem netradičných športovo–rekreačných aktivít vo vzťahu k životnému prostrediu (bezhlučných, bez zvýšených nárokov na technickú a dopravnú vybavenosť, na zásahy do prírodného prostredia, na zábery lesnej a poľnohospodárskej pôdy, ...).
- 4.27. Podporovať dobudovanie lokalít, zariadení a plôch pre vodné športy a vodácku turistiku.

5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

- 5.1. Pri plánovaní funkčného využitia územia s obytňou a rekreačnou funkciou zohľadňovať ich situovanie vzhľadom na existujúce líniové zdroje hluku a vytvárať územné podmienky na realizáciu protihlukových opatrení na území PSK.
- 5.2. Podporovať účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží.
- 5.7. Vytvoriť územné podmienky pre bezpečné situovanie výstavby mimo území s vysokým radónovým rizikom.
- 5.8. Rešpektovať zásady ochrany vodných zdrojov a ochrany území s vodnou a veternou eróziou,
- 5.9. Podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov.

6. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny, v oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability, využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia

6.1. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

- 6.1.4. Umiestňovať stavby mimo území národne, regionálne a lokálne významných mokradí.
- 6.1.5. Rešpektovať a zohľadňovať pri ďalšom využití a usporiadaní územia, všetky v území PSK vymedzené skladobné prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES), predovšetkým biocentrá provinciálneho (PBc) a nadregionálneho (NRBc) významu a biokoridory provinciálneho (PBk) a nadregionálneho (NRBk) významu.
- 6.1.6. Podporovať ekologicky optimálne využívanie územia, biotickej integrity krajiny a biodiverzity.
- 6.1.7. Zosúlaďovať trasovanie a charakter navrhovaných turistických a rekreačných trás s požiadavkami ochrany prírody v chránených územiach a v územiach, ktoré sú súčasťou prvkov ÚSES, predovšetkým po existujúcich trasách. Nové trasy vytvárať len v odôvodnených prípadoch, ktoré súčasne zlepšia ekologickú stabilitu územia.
- 6.1.9. Vyhýbať sa pri riešení nových dopravných prepojení územiám, ktoré sú známe dôležitými biotopmi chránených druhov živočíchov a chránenými druhmi rastlín.
- 6.1.10. Rešpektovať súvislú sieť migračných koridorov pre voľne žijúce druhy živočíchov z prvkov biocentier a biokoridorov nadregionálneho významu a zásady a regulatívy platné pre biocentrá a biokoridory nadregionálneho významu s funkciou migračných koridorov. V prípade stretu s navrhovanými alebo existujúcimi dopravnými tepnami (železničná a automobilová doprava) regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu realizovať ekomosty a podchody.

6.2. V oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability

- 6.2.1. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov diaľnic a ciest a v blízkosti výrobných areálov.
- 6.2.2. Podporovať odstránenie pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.
- 6.2.3. Podporovať výsadbu pôvodných druhov drevín a krovín na plochách náchylných na eróziu. Podporovať revitalizáciu upravených tokov na území PSK, kompletizovať alebo doplniť sprievodnú vegetáciu výsadbou domácich pôvodných druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšiť podiel trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií,
- 6.2.4. Podporovať zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradí a zachovanie prírodných depresií, spomalenie odtoku vody v deficitných oblastiach a zachovanie starých ramien a meandrov.
- 6.2.5. Uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov prirodzenú obnovu, zvyšovať ich ekologickú stabilitu prostredníctvom ich obnovy dlhovekými pôvodnými drevinami podľa stanovištných podmienok, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými) a obmedziť ťažbu veľkopošnými holorubmi. Podporovať zachovanie ekologicky významných fragmentov lesov s malými výmerami v poľnohospodársky využívannej krajine.

- 6.2.6. *Citlivo zvažovať rekultivácie v zmysle zachovania prirodzených biokoridorov a pri veľkoplošnom obhospodarovaní na území so silnou až veľmi silnou eróziou a zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov a protierózných opatrení.*
- 6.2.7. *Podporovať ekologický systém budovania sprievodnej zelene okolo cyklotrás.*

6.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia

- 6.3.1. *Chrániť poľnohospodársku a lesnú pôdu ako limitujúci faktor rozvoja urbanizácie.*
- 6.3.2. *Rešpektovať a zachovať vodné plochy, sieť vodných tokov, pobrežnú vegetáciu a vodohospodársky významné plochy zabezpečujúce retenciu vôd v krajine.*
- 6.3.3. *Podporovať proces revitalizácie krajiny a ochrany prírodných zdrojov v záujme zachovania a udržania charakteristických čŕt krajiny a základných hodnôt krajinného obrazu.*
- 6.3.4. *Zabezpečiť ochranu vôd a ich trvalo udržateľného využívania znižovaním znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie produkcie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.*
- 6.3.6. *Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie horninového prostredia, prírodných zdrojov, nerašných surovín, vrátane energetických surovín a obnoviteľných zdrojov energie, eliminovať nadmerné čerpanie neobnoviteľných zdrojov.*
- 6.3.7. *Regulovať využívanie obnoviteľných zdrojov v súlade s mierou ich samoreprodukcie a revitalizovať narušené prírodné zdroje, ktoré sú poškodené alebo zničené najmä následkom klimatických zmien, živelných pohrôm a prírodných katastrof.*

7. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska starostlivosti o krajinu

- 7.1. *Dodržiavať ustanovenia Európskeho dohovoru o krajine pri formovaní krajinného obrazu riešeného územia, ktorý vytvára priestor pre formovanie územia na estetických princípoch krajinárskej kompozície a na princípoch aktívnej ochrany hodnôt – prírodné, kultúrno–historické bohatstvo, jedinečné panoramatické scenérie, obytný, výrobný, športovo–rekreačný, kultúrno–spoločenský a krajinársky potenciál územia.*
- 7.2. *Podporovať a ochraňovať vo voľnej krajine nosné prvky jej estetickej kvality a typického charakteru – prirodzené lesné porasty, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi.*
- 7.3. *Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.*
- 7.4. *Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania ostatných funkčných zložiek v území.*
- 7.5. *Rešpektovať pri rozvoji jednotlivých funkčných zložiek v území základné charakteristiky primárnej krajinej štruktúry, nielen ako potenciál územia, ale aj ako limitujúci faktor.*
- 7.6. *Rešpektovať a podporovať krajinotvornú úlohu lesných a poľnohospodársky využívaných plôch v kultúrnej krajine.*
- 7.7. *Prehodnocovať v nových zámeroch opodstatnenosť budovania spevnených plôch v území.*
- 7.8. *Podporovať revitalizáciu zanedbaných, opustených, neupravených rozsiahlych výrobných areálov, výrobných zón, urbanizovaných území a výškových stavieb.*
- 7.9. *Chrániť lemové spoločenstvá lesov.*
- 7.10. *Podporovať zakladanie alejí, stromoradií v poľnohospodárskej krajine a chrániť a revitalizovať existujúce.*
- 7.11. *Rešpektovať pobrežné pozemky vodných tokov a záplavové/inundačné územia ako nezastavateľné, kde podľa okolností uplatňovať predovšetkým trávne, travinno–bylinné porasty.*
- 7.12. *Zachovať a rekonštruovať existujúce prvky malej architektúry v krajine a dopĺňať nové výtvarné prvky v súlade s charakterom krajiny.*
- 7.13. *Navrhované stavebné zásahy citlivo umiestňovať do krajiny v záujme ochrany krajinného obrazu, najmä v charakteristických krajinných scenériách a v lokalitách historických krajinných štruktúr.*

8. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska zachovania kultúrno – historického dedičstva

- 8.1. *Rešpektovať kultúrno–historické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené a navrhované na vyhlásenie, národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma.*
- 8.2. *Zohľadňovať a chrániť v územnom rozvoji kraja:*
- 8.2.4. *Známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov.*
- 8.2.5. *Navrhované a existujúce národné kultúrne pamiatky a ich súbory, areály a ich ochranné pásma, s dôrazom na lokality pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a na medzinárodne významné*

- národné kultúrne pamiatky.
- 8.2.6. Objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za národné kultúrne pamiatky.
- 8.2.8. Pamätihodnosti, ktorých zoznamy vedú jednotlivé obce.
- 8.4. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etno–kultúrne a hospodársko–sociálne celky.
- 8.5. Uplatniť v záujme zachovania prírodného, kultúrneho a historického dedičstva aktívny spôsob ochrany prírody a prírodných zdrojov.
- 8.6. Nové cesty I. triedy, rýchlostné komunikácie a diaľnice je možné viesť cez pamiatkové územia, areály národných kultúrnych pamiatok alebo v bezprostrednom okolí národných kultúrnych pamiatok, iba v odôvodnených prípadoch vo verejnom záujme a výnimočných prípadoch s rešpektovaním a ochranou ich pamiatkových hodnôt, s elimináciou nežiaducich vplyvov v čase výstavby.
- 8.7 Posudzovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho jedinečných kultúrno – historických daností v nadväznosti na všetky zámery územného rozvoja.

9. Zásady a regulatívy rozvoja územia z hľadiska verejného dopravného vybavenia

9.1. Širšie vzťahy, dopravná regionalizácia

- 9.1.1. Realizovať opatrenia stabilizujúce pozíciu Prešovského kraja v návrhovom období v dopravno–gravitačnom regióne Východné Slovensko.

9.3. Cestná doprava

- 9.3.2. Rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom Slovenskej správy ciest “Miestopisným priebehom cestných komunikácií”, ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestných pozemkov v zastavanom území Prešovského kraja.

9.3.4. Chrániť územné koridory a realizovať cesty I. triedy:

- 9.3.4.8. Cesta I/77:

9.3.4.8.1. Obchvat časti mesta Spišská Belá, spoločne s obcou Bušovce zo severozápadnej strany, mesta Podolíne z juhovýchodnej strany, obcí Nižné Ružbachy, Forbasy, Hniezdne a obchvat severozápadne od centra mesta Stará Ľubovňa (v nadväznosti na realizovanú preložku cesty I/68) s úpravou parametrov celého úseku cesty do času realizácie obchvatov.

9.3.7. Chrániť územný koridor, vytvárať územno–technické podmienky a realizovať:

- 9.3.7.1. Diaľnice D1 a rýchlostné komunikácie R, ciest I., II. triedy a vybrané úseky III. triedy, úpravy ich parametrov, preložky, obchvaty a prepojenia vrátane prejazdnych úsekov dotknutých sídiel.
- 9.3.7.2. Obchvaty miest a obcí minimalizujúce kritické dopravné uzly v prevažnej miere v mestách a čiastočne aj vo väčších obciach.
- 9.3.7.3. Cesty zlepšujúce dopravnú dostupnosť a parametre k významným hospodárskym územiám najmä výroby a obchodu.
- 9.3.7.4. Homogenizácie dvojpruhových ciest I., II. a III. triedy, vrátane prejazdnych úsekov dotknutých obcí.
- 9.3.7.5. Na dvojpruhových cestách s kategóriou ciest I., II. a III. triedy miestne rozširovanie na 3 pruhy (v stúpaní alebo pre striedavú možnosť predbiehania) za účelom zvyšovania bezpečnosti a plynulosti dopravy.
- 9.3.7.6. Odstraňovanie bodových a líniových dopravných závad a obmedzení.
- 9.3.7.8. Rozvíjanie a modernizáciu dopravnej infraštruktúry rešpektujúcu národné kultúrne pamiatky, ich bezprostredné okolie (do 10 m) a ochranné pásma pamiatkového územia (zoznam na www.pamiatky.sk), archeologické náleziská a pamätihodnosti obcí a záujmy ochrany prírody.
- 9.3.7.9. Opatrenia na cestách, ktoré eliminujú dopravné strety s lesnou zverou.
- 9.3.7.10. Chodníky pre chodcov okolo ciest I., II. a III. triedy a cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.
- 9.3.7.11. Verejné dopravné zariadenia a priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy.
- 9.3.7.12. Mototuristické obslužné centrá pozdĺž tranzitných a turistických trás.
- 9.3.9. Vytvárať územnotechnické podmienky pre zabezpečenie stálej prejazdnosti cestnej siete a posudzovať zaradenie novovybudovaných diaľničných úsekov, rýchlostných komunikácií a ciest I. triedy do systému určených automobilových ciest s dôrazom na napojenie na dopravné koridory EÚ (medzinárodné cestné ťahy a multimodálne koridory).
- 9.3.10. Kapacitne posudzovať tvar a parametre novo zriaďovaných križovaní na výhľadovú intenzitu, predovšetkým pri mimoúrovňových križovaniach cestných komunikácií, ciest a železničných tratí.
- 9.3.11. Vytvárať územnotechnické podmienky pre alternatívne spôsoby dopravy hlavne so zameraním na elektrodopravu a s tým súvisiacu sieť zásobných staníc pre elektromobily alebo hybridné automobily.

9.4. Železničná infraštruktúra

- 9.4.2. Zabezpečiť územný koridor pre modernizáciu:

- 9.4.2.1. *Železničných tratí, železničných staníc a zariadení vrátane nástupíšť, zastávok a železničných priecestí.*

9.6. Vodná doprava

- 9.6.1. *Vytvárať územnotechnické podmienky pre využívanie vodných tokov pre turistické a rekreačné účely, vrátane príslušnej infraštruktúry.*
- 9.6.2. *Pri návrhoch turistického a rekreačného využívania vodných tokov vyhnúť sa úsekom tokov, ktoré sú súčasťou maloplošných chránených území a území európskeho významu.*

9.7. Cyklistická doprava

- 9.7.2. *Vytvárať územné a územnotechnické podmienky pre realizáciu:*
- 9.7.2.3. *Cyklotrás predovšetkým na nepoužívaných poľných cestách historických spojníc medzi obcami so zohľadnením klimatických podmienok.*
- 9.7.2.4. *Súbehu cyklistickej dopravy (cyklociest) a pešej dopravy v dopravne zaťažených územiach mimo hlavného dopravného priestoru s oddeleným dopravným režimom,*
- 9.7.3. *Odčleniť komunikácie (cyklocesta, cyklocestička a cyklochodník) od automobilovej cestnej dopravy mimo hlavného dopravného priestoru. V centrách obcí a miest – najmä na komunikáciách III. a nižšej triedy odporúčame upokojuvať motorovú dopravu náležitými dopravno – inžinierskymi prvkami, zriaďovať zóny 3D s efektívnymi nástrojmi na reguláciu rýchlosti – čím sa vo výraznej miere zlepšia podmienky pre nemotorovú – pešiu a cyklistickú dopravu, ktorej pozícia v hlavnom dopravnom priestore je v mnohých prípadoch (chýbajúci chodník či segregovaná cyklotrasa) opodstatnená.*
- 9.7.4. *Nadväzovať cyklotrasy na línie a zariadenia cestnej a železničnej dopravy v rámci podpory multimodality dopravného systému.*
- 9.7.5. *Podporovať budovanie peších a cyklistických trás v poľnohospodárskej a vidieckej krajine.*
- 9.7.6. *Podporovať realizáciu spojitého, hierarchicky usporiadaného a bezpečného systému medzinárodných, národných, regionálnych a miestnych cyklotrás.*
- 9.7.7. *Podporovať vedenie cyklotrás mimo frekventovaných ciest s bezpečnými križovaniami s dopravnými koridormi, s vodnými tokmi, s územiami ochrany prírody a krajiny, k čomu využívať lesné a poľné cesty.*
- 9.7.8. *Podporovať budovanie oddychových bodov na rekreačných trasách, oživených krajinným mobiliárom a malou architektúrou, vrátane sociálnych zariadení.*

9.8. Infraštruktúra integrovaného dopravného systému

- 9.8.1. *Vytvárať územno–technické podmienky a presadzovať riešenia integrovaných dopravných systémov na území PSK najmä integráciu autobusovej a železničnej dopravy a zosúladiť integrovaný dopravný systém so susediacimi regiónmi a s pripravovanými strategickými dokumentmi PSK.*

10. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného technického vybavenia

10.1. V oblasti umiestňovania územných koridorov a zariadení technickej infraštruktúry

- 10.1.1. *Umiestňovať nové územné koridory a zariadenia technického vybavenia citlivo do krajiny, ako aj citlivo pristupovať k rekonštrukcii už existujúcich prvkov technického vybavenia tak, aby sa pri tom v maximálnej miere rešpektovali prírodné prvky ako základné kompozičné prvky v krajinnom obraze.*

10.2. V oblasti zásobovania vodou

- 10.2.1. *Chrániť a využívať existujúce zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov, vrátane ich pásiem hygienickej ochrany.*
- 10.2.4. *Zvyšovať podiel využívania povrchových a podzemných vôd, ktoré svojimi parametrami nespĺňajú požiadavky na pitnú vodu (tzv. úžitková voda) pri celkovej spotrebe vody v priemyselnej výrobe, poľnohospodárstve, vybavenosti a takto získané kapacity pitnej vody využiť pri rozširovaní verejných vodovodov.*

10.3. Chrániť územné koridory pre líniové stavby:

- 10.3.4. *Zabezpečiť hydrogeologické prieskumy pre zistenie zdrojov podzemnej vody využívanej na pitné účely na celom území.*
- 10.3.5. *Zriaďiť nové vodné zdroje pre obce odľahlé od hlavných trás vodárenských sústav (vodovodných rozvodných potrubí).*
- 10.3.6. *Rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby skupinových vodovodov a vodovodov zo zdrojov obcí.*

10.4. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd

10.4.1. Rezervovať koridory a plochy pre kanalizáciu a pre zariadenia čistenia odpadových vôd:

10.4.1.1. Pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd (ČOV) prednostne realizovať skupinové kanalizačné siete v aglomeráciách a sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd.

10.4.5. Odstraňovanie disproportcií medzi zásobovaním pitnou vodou sídelnou sieťou verejných vodovodov a odvádzaním odpadových vôd sieťou verejných kanalizácií a ich čistením v ČOV je nutné zabezpečiť:

10.4.5.1. Výstavbou kapacitne vyhovujúcich čistiarenských zariadení tam, kde je vybudovaná kanalizačná sieť.

10.4.5.2. Budovaním komplexných kanalizačných systémov, t.j. kanalizačných sietí spolu s potrebnými čistiarenskými kapacitami.

10.4.5.4. Aplikáciu nových trendov výstavby kanalizačných sietí so zameraním na znižovanie množstva balastných vôd prostredníctvom vodotesnosti kanalizácií.

10.4.5.5. Komplexným riešením kalového hospodárstva, likvidáciou a využitím kalov a ostatných odpadov z čistenia odpadových vôd.

10.4.6. Pri odvádzaní zrážkových vôd riešiť samostatnú stokovú sieť a nezaťažovať jestvujúce čistiare odpadových vôd.

10.4.8. Pri znižovaní miery znečistenia povrchových a podzemných vôd okrem bodových zdrojov znečistenia, riešiť ochranu aj od plošných zdrojov znečistenia.

10.5. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží

10.5.1. Revitalizovať na vodných tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, protipovodňové opatrenia so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.

10.5.3. S cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu nových kanalizácií, čistiarní odpadových vôd, rozšírenie a intenzifikáciu existujúcich ČOV a rekonštrukciu existujúcich kanalizačných sietí.

10.5.4. Zlepšovať vodohospodárske pomery (odtokových úprav) na malých vodných tokoch v povodí prírody blízokým spôsobom lesného hospodárenia bez uplatňovania veľkoplošných spôsobov výrubu lesov a zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií.

10.5.6. Budovať prehrádzky na úsekoch bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu.

10.5.7. Vykonávať protierózne opatrenia na príľahlej poľnohospodárskej pôde a lesnom pôdnom fonde, s preferovaním prírody blízokým spôsobom obhospodarovania.

10.5.11. Vytvárať územnotechnické podmienky v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží.

10.5.16. Pri zachytávaní vôd zo spevnených plôch existujúcej a novej zástavby priamo na mieste, prípadne navrhnuť iný vhodný spôsob infiltrácie zachytenej vody tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.

10.5.18. Z hľadiska ochrany prírodných pomerov obmedziť zastavanie alúvií tokov ako miest prirodzenej retencie vôd a zabezpečiť ich maximálnu ochranu.

10.6. V oblasti zásobovania elektrickou energiou

10.6.1. Rešpektovať vedenia existujúcej elektrickej siete, areály, zariadenia a ich ochranné pásma (zdroje, elektrárne, vodné elektrárne, transformačné stanice ZVN a VVN, elektrické vedenia ZVN a VVN a pod.).

10.7. V oblasti prepravy a zásobovania zemným plynom

10.7.4. Rešpektovať trasy VTL plynovodov, ich ochranné a bezpečnostné pásma.

10.7.5. Rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma objektov plynárenských zariadení, technologických objektov (regulačné stanice plynu, armatúrne uzly) a ostatných plynárenských zariadení.

10.7.6. Rešpektovať predpoklad, že v budúcnosti môže dôjsť k čiastkovým rekonštrukciám existujúcich plynárenských zariadení (VTL plynovodov). Nové trasy budú rešpektovať existujúce koridory VTL vedení a budú prebiehať v ich ochrannom a bezpečnostnom pásme.

10.8. V oblasti využívania obnoviteľných zdrojov

10.8.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre výstavbu zdrojov energie využívajúc obnoviteľné zdroje a pri ich umiestňovaní vychádzať z environmentálnej únosnosti územia.

10.8.2. Neumiestňovať veterné parky a veterné elektrárne:

- 10.8.2.1. V územiach s 3., 4. a 5. stupňom ochrany, vyhlásených CHKO, vo vyhlásených územiach sústavy NATURA 2000 a v ich ochranných pásmach, v okolí jaskýň a v ich ochranných pásmach a v hrebeňových častiach pohorí.
- 10.8.2.2. V biocentrách a biokoridoroch ÚSES na regionálnej a nadregionálnej úrovni.
- 10.8.2.3. V okolí vodných tokov a vodných plôch v šírke min. 100 m, v okolí regionálnych biokoridorov min. 100 m, pri nadregionálnych hydrických biokoridoroch min. 200 m (odstupové vzdialenosti na konkrétnej lokalite VE spresní ornitológ v procese EIA).
- 10.8.2.4. V okolí turistických centier regionálneho a nadregionálneho významu vo vzdialenosti min. 1000 m.
- 10.8.2.5. V krajinársky hodnotných lokalitách, významných pohľadových osiach, vizuálne exponovaných lokalitách.
- 10.8.2.6. V ochranných pásmach diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. a II. triedy.
- 10.8.2.7. V ucelených lesných komplexoch.
- 10.8.2.8. V evidovaných archeologických lokalitách s potenciálom na vyhlásenie za nehnuteľnú národnú kultúrnu pamiatku.

10.9. V oblasti telekomunikácií

- 10.9.1. Vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.
- 10.9.2. Rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.
- 10.9.3. Rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov.
- 10.9.4. Vytvárať územné predpoklady pre potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách.
- 10.9.5. Zariadenia na prenos signálu prioritne umiestňovať na výškové budovy a továrenské komíny, aby sa predišlo budovaniu nových stožiarov v krajine. Existujúce stavby na prenos signálu spoločne využívať operátormi a nevyužívané stožiarové stavby z krajiny odstraňovať.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. V oblasti verejnej dopravnej infraštruktúry

1.1. Cestná doprava

1.1.3. Stavby na cestách I. triedy:

1.1.3.8. Cesta I/77:

- 1.1.3.8.1. Obchvat časti mesta Spišská Belá, spoločne s obcou Bušovce zo severozápadnej strany, mesta Podolíne z juhovýchodnej strany, obcí Nižné Ružbachy, Forbasy, Hniezdne a obchvat severozápadne od centra mesta Stará Ľubovňa (v nadväznosti na realizovanú preložku cesty I/68) s modernizáciou celého úseku cesty do času realizácie obchvatov.

1.4. Cyklistická doprava

- 1.4.2. Stavby cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.

2. V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry

2.3. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd

- 2.3.1. Stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd.
- 2.3.2. Stavby kalového hospodárstva na likvidáciu a využitie kalov a ostatných odpadov z čistenia odpadových vôd.

2.4. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží

- 2.4.1. Stavby na revitalizáciu vodných tokov s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.
- 2.4.2. Stavby rybníkov, poldrov, zdrží, prehrádzok, malých viacúčelových vodných nádrží a vodárenských nádrží pre stabilizáciu prietoku vodných tokov.

2.6. V oblasti telekomunikácií

- 2.6.1. Stavby sietí informačnej sústavy a ich ochranné pásma.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

3) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Obec Nižné Ružbachy je malé vidiecke sídlo s počtom 629 obyvateľov k 31.12.2020 a 620 k 31.12.2023 (SŠÚ Bratislava). Počet obyvateľov obce je v poslednom období stabilizovaný. negatívne ho ovplyvňuje migrácia mladých obyvateľov zo sídla. Demografická skladba obyvateľstva je stabilizovaná. Podiel obyvateľov v produktívnom veku v roku 2021 bol 68,8%, v poproduktívnom veku 12,8 %, obyvateľov v predproduktívnom veku 18,4 %. Priemerný vek obyvateľov bol 38,92 rokov. Ekonomicky aktívnych bolo 54,8 % obyvateľov obce. Vo vzdelanostnej štruktúre prevládajú obyvatelia so stredným vzdelaním, stredoškolské vzdelanie má 56,9 % a vysokoškolské vzdelanie 13,4 % obyvateľov. Najviac obyvateľov pracuje v stavebníctve, verejnej správe a školstve, pričom až 84 % ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádza do zamestnania mimo obec. Výrazne prevláda obyvateľstvo slovenskej národnosti (93,8 %). Obec je homogénna aj z hľadiska vierovyznania, prevláda obyvateľstvo rímskokatolíckeho vierovyznania (91,5 %).

Tab.č.1 Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov:

rok	1970	1980	1991	2001	2011	2015	2020	2023
počet obyv.	736	663	635	661	619	628	629	620

Podľa sčítania ľudu, bytov a domov v rokoch 2011 a 2021 bola demografická skladba obyvateľstva v obci nasledovná:

Tab.č. 2: Obyvateľstvo podľa veku v rokoch 2011 a 2021:

Veková skupina (roky)	2011	2021
0-4	28	45
5-9	30	31
10-14	30	29
15-19	61	26
20-24	48	27
25-29	56	56
30-34	47	51
35-39	43	54
40-44	42	46
45-49	45	42
50-54	45	46
55-59	34	44
60-64	27	38
65-69	9	28
70-74	19	19
75-79	23	6
80-84	15	13
85+	7	14
nezistené	0	1
Spolu	609	626

Zdroj: ŠÚ SR (SLBD)

Priemerný vek obyvateľstva obce v roku 2011 bol 37,83 roku, v roku 2021 rokov 38,92.

Tab.č.3 Veková štruktúra obyvateľstva:

	0-14 roč.		15-65roč.		65+ roč.		celkom	
rok 2001	140	22,0 %	380	59,8 %	114	18,0 %	635	100 %
rok 2011	88	14,4 %	448	73,6 %	73	12,0 %	609	100 %
rok 2021	115	18,4 %	431	68,8 %	80	12,8 %	626	100 %

$$\text{Index veku populácie: } I_{2001} = \frac{P_{0-14 \text{ roč}}}{P_{60+\text{roč}}} \cdot 100 = 122,8$$

$$\text{Index veku populácie: } I_{2011} = \frac{P_{0-14 \text{ roč}}}{P_{65+\text{roč}}} \cdot 100 = 120,5$$

$$\text{Index veku populácie: } I_{2021} = \frac{P_{0-14 \text{ roč}}}{P_{65+\text{roč}}} \cdot 100 = 143,8$$

Demografická skladba obyvateľov obce je stabilizovaná, podiel predproduktívneho obyvateľstva mierne prevyšuje podiel obyvateľstva poproduktívneho a v poslednej dobe sa zvyšuje. Napriek tomu sa v Nižných Ružbachoch počet obyvateľov nezvyšuje, celkový počet obyvateľov obce negatívne ovplyvňuje migrácia mladých ľudí zo sídla. Na stabilizáciu počtu obyvateľstva priaznivo vplyva existujúca vybavenosť obce, pomerne dobrá dopravná dostupnosť a atraktívne prírodné a kvalitné životné prostredie. Negatívnym vplyvom je nedostatok pracovných miest v obci aj blízkom okolí v rámci dennej dochádzkovej vzdialenosti. Trend stabilizácie počtu obyvateľov obce je v súlade s postavením sídla a s jeho funkciou v osídlení podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v ÚPN Prešovského samosprávneho kraja a Koncepcii územného rozvoja Slovenska. Obec leží na urbanistickej osi nadregionálneho významu, t.j. kežmarsko – toryskej rozvojovej osi druhého stupňa, a susedí s ťažiskom osídlenia 5. stupňa – mestom Podolíneč a významným centrom kúpeľníctva a rekreácie Vyšnými Ružbachmi. V dostupnej vzdialenosti sú dve okresné mestá – Stará Ľubovňa a Kežmarok.

Hlavnou funkciou sídla je funkcie obytná, doplnkovou obslužná. Rozvojovou funkciou môže byť rekreačná, v katastri obce sa nachádza bývalé menšie rekreačné stredisko Ružbašská Miľava, chatová oblasť Krumľovský potok a navrhovaná rekreačná oblasť Lazy. Pomerne výhodná poloha na ceste I. triedy a železničnej trati spájajúcich mestá Poprad, Kežmarok a Stará Ľubovňa dáva predpoklady pre rozvoj bývania aj pre rozvoj podnikania malých a stredných podnikateľov.

Hospodársku základňu obce tvoria zariadenia z I. a III. sektoru ekonomiky, najväčší počet pracovných miest v obci je v treťom sektore (služby). Hospodárska základňa obce je vzhľadom na veľkosť obce nedostatočná, veľká časť ekonomicky aktívnych obyvateľov (84 %) dochádza za prácou mimo obec, prevažne do Starej Ľubovne alebo Kežmarku, ale aj do susedných Vyšných Ružbách.

Návrh územného plánu vychádza z nasledovného predpokladaného vývoja počtu obyvateľov, založenom najmä na prirodzenom prírastku a znížení migrácie z obce :

Rok	1991	2001	2011	2015	2020	2030	2040	2050
Počet obyvateľov	635	661	619	628	629	650	700	750

Uvedený predpoklad môže byť zmenený väčšou investíciou do oblasti zamestnanosti alebo bytovej výstavby v obci alebo blízkom okolí. Je opodstatnené predpokladať, že po oživení ekonomiky a realizácii plánovaných investícií v oblasti dopravy a zamestnanosti v blízkyh mestách budú rásť aj ich aglomeračné vplyvy, čo sa prejaví aj v riešenej obci zvýšením počtu obyvateľov.

4) Širšie vzťahy a rozvoj záujmového územia

Obec Nižné Ružbachy sa nachádza v okrese Stará Ľubovňa v Prešovskom kraji, 11 km západne od okresného mesta a 4 km od centra mikroregiónu mesta Podolíne. Obec leží v koridore spišsko- toryskej urbanizačnej osi Slovenskej republiky 2. stupňa Poprad - Kežmarok - Stará Ľubovňa - Sabinov - Prešov, na juhovýchodnom okraji Spišskej Magury, v rurálnej podhorskej krajine. Leží v údolí rieky Poprad, ktorým vedie významný dopravný koridor, spájajúci nielen podtatranskú oblasť a horný Spiš, ale aj východné Slovensko a juhovýchodné Poľsko. V tomto koridore vedie cesta I. triedy medzinárodného významu a železničná trať regionálneho významu, obe s cezhraničným napojením. Nižné Ružbachy sú lokálnym dopravným uzlom, v obci sa na cestu I/77 napája prístupová cesta do Vyšných Ružbách, ktoré sú strediskom cestovného ruchu medzinárodného významu. Rieka Poprad je splavná len pre malé športové plavidlá.

Obec leží na rozhraní Spišskej Magury a Levočských vrchov. Je to hornatinová pekne modelovaná krajina s vysokým podielom lesov a lúk a rozvíjajúcim sa cestovným ruchom. Nižné Ružbachy sú obytné sídlo lokálneho významu s potenciálom na ďalší rozvoj. Obytnú funkciu v obci predstavuje bývanie trvalo aj prechodne bývajúcich obyvateľov, z ktorých väčšia časť pracuje mimo bydlisko. Rekreačná funkcia je viazaná na zariadenia individuálnej rekreácie s perspektívou rozvoja zariadení voľného cestovného ruchu. Doplňková výrobná funkcia je viazaná na poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo.

Záujmovým územím obce je územie priľahlé k územiu obce, ktorého funkčné využitie a priestorové usporiadanie sa má riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím vlastnej obce. Záujmovým územím obce Nižné Ružbachy je územie susediacich okolitých obcí, t.j. obcí Vyšné Ružbachy, Lacková, Forbasy a Lomnička a mesta Podolíne.

Je to územie v západnej časti okresu Stará Ľubovňa, ktorého severná časť sa nachádza vo východnej časti pohoria Spišská Magura a južná časť na severnom okraji Levočských vrchov. Tieto dve horské územia oddeľuje údolie ktorým preteká rieka Poprad, vedie ním cesta I. triedy a železničná trať. Severný okraj záujmového územia siaha po hrebeň východnej časti pohoria Spišská Magura, ktorý tvorí jeho prirodzenú hranicu. Sídla ležiace v údolí rieky Poprad (Podolíne a Nižné Ružbachy) spája cesta I. triedy, ostatné obce sú na ňu napojené cestami III. triedy. Túto komunikačnú sieť dopĺňajú poľné a lesné cesty a turistické a cykloturistické trasy. Centrom regiónu je okresné mesto Stará Ľubovňa, v ktorej je vybudovaná komplexná základná aj vyššia občianska vybavenosť. Lackovce a Forbasy sú menšie obce s minimálnou vybavenosťou, väčšími sú rýchlo rastúca obec Lomnička a mestečko Podolíne, v ktorom je občianska vybavenosť rozvinutejšia ako v ostatných obciach a preto je vybavenostným centrom mikroregiónu a záujmového územia obce Nižné Ružbachy. Osobitným sídlom sú Vyšné Ružbachy so špecifickou funkciou kúpeľného miesta a strediska cestovného ruchu medzinárodného významu s rozvinutou rekreačnou vybavenosťou. Podolíne je polyfunkčným obytno/obslužným aj výrobným sídlom, Vyšné Ružbachy sú obytným a obslužno/rekreačným sídlom, ostatné obce obytnými sídlami s doplňkovou výrobnou funkciou s prevládajúcou poľnohospodárskou výrobou. Sídla tohto záujmového územia využívajú čiastočnú spoločnú nadradenú technickú infraštruktúru – VN el. vedenia, vysokotlakový plynovod, telekomunikácie, ostatné časti infraštruktúry sú prevažne lokálne (vodovod, kanalizácia). Obce Nižné a Vyšné Ružbachy majú spoločnú kanalizačnú sústavu.

V rámci riešenia územného plánu obce Nižné Ružbachy je potrebné riešiť najmä koordináciu funkčného využitia plôch a technického vybavenia záujmového územia s osobitným dôrazom na priestorovú a funkčnú koordináciu rozvoja Nižných Ružbách s Vyšnými Ružbachami a Podolínom. Okrem rozvoja bývania a koordinácie rozvoja občianskej vybavenosti je potrebné riešiť vytváranie podmienok pre rast pracovných príležitostí návrhom plôch pre výrobné a skladové areály v nadväznosti najmä na hlavnú dopravnú os územia cestu I. triedy č. 77. V celom záujmovom území je potrebné riešiť rozvoj podmienok pre rekreáciu a cestovného ruchu ako rozvojovej funkcie územia. V rámci toho je potrebné navrhnúť doplnenie nadväzujúcej siete peších, cyklistických a vodných turistických trás a rozvoj súvisiacej infraštruktúry rekreačných zariadení. Je potrebné riešiť skvalitnenie dopravnej infraštruktúry v záujmovom území so zohľadnením zámeru výstavby cestného obchvatu Podolíne, Nižných Ružbách a Hniezdneho a vytvorením podmienok pre integrovaný dopravný systém preferujúci hromadnú dopravu vrátane železničnej osobnej dopravy, doplnenú o nemotoristickú dopravu. Skoordinovať je potrebné rozvojové zámery v budovaní technickej infraštruktúry, najmä zabezpečovaní zásobovania pitnou vodou a čistenia odpadových vôd. V celom záujmovom území je potrebné koordinovať protipovodňovú ochranu sídiel a hospodárenie s povrchovými vodami budovaním malých vodných nádrží a ochranných poldrov, doplnených plošnými vodozádržnými opatreniami a výsadbou krajinej zelene ako súčasti adaptačných opatrení na klimatické zmeny. Všetky rozvojové zámery je nutné

posudzovať z hľadiska rešpektovania záujmov ochrany prírody a tvorby krajiny a ochrany prírodných liečivých vodných zdrojov.

Rozvojovou funkciou v celom záujmovom území je rekreácia a cestovný ruch. V rámci toho je potrebné rozvíjať sieť peších a cyklistických turistických trás a rozvoj súvisiacej infraštruktúry rekreačných zariadení v pohoriach Spišská Magura a Levočské vrchy a všetkých podhorských obciach. V podhorských obciach v riešenom záujmovom území je potrebné budovať turistické ubytovne, penzióny, autocampingy a chatové osady.

V tomto území je udržiavaná aj sieť turistických a tématických značených trás a náučných chodníkov. Najviac značených turistických trás sa stretáva vo Vyšných Ružbachoch, ktoré sú najvýznamnejším strediskom turistického ruchu v širokom okolí. Vyšné Ružbachy sú východiskom modrou turistickou značkou značenej trasy vedúcej po hrebeni Spišskej Magury až do Ždiarskeho sedla, z Podolínce cez Vyšné Ružbachy vedie zelená turistická značka do Strážanského sedla a Pienin. V Nižných Ružbachoch na seba nadväzujú dve hlavné diaľkové červeno značené trasy v dotknutom území – č.0903 vedúca Levočskými vrchmi zo Zbojníckej lúky pri Levoči a č.0905 vedúca cez Červený Kláštor až na hraničný prechod do Poľska pri Lesnici v Pieninách. Sieť turistických trás je možné doplniť o vodnú turistickú trasu na rieke Poprad v úseku Holumnica - Stará Ľubovňa.

Skvalitnenie dopravnej infraštruktúry v záujmovom území sa bude riešiť v prvom rade preložkou cesty I/77 s technickými parametrami prislúchajúcimi kategórii tejto cesty a výhľadovej intenzite dopravy formou cestného obchvatu Podolínce, Nižných Ružbách a obcí Forbasy a Hniezdne.

V predmetom území je vyznačených niekoľko cykloturistických trás, vedúcich napr. z Nižných do Vyšných Ružbách, ktorá sa tam napája na cyklotrasu vedúce Podolínce do Kamienky, a z Nižných Ružbách cez vrch Kotník do Starej Ľubovne. Úsek Podolínec – Vyšné Ružbachy – Kamienka je súčasťou trasy P2 Kostrovej siete cyklistických trás PSK a má mať formu spevnenej bezprašnej cyklistickej cestičky. Potrebné je vybudovať aj cyklistickú cestičku vedúcu údolím rieky Poprad s prioritnou cyklodopravnou funkciou.

Záujmovým územím, údolím rieky Poprad, vedie železničná trať Poprad – Stará Ľubovňa – Plaveč. Železničná trať je jednokolažová, len výhľadovo sa počíta s jej elektrifikáciou, nevyhovujúce sú železničné stanice a zastávky, neexistuje integrovaný systém dopravy. Rekonštrukciou železničných staníc a zastávok vrátane novej železničnej stanice v Nižných Ružbachoch je potrebné vytvoriť podmienky pre integrovaný dopravný systém preferujúci hromadnú dopravu doplnenú o nemotoristickú, najmä cyklistickú dopravu.

Rozvojové zámery v budovaní technickej infraštruktúry sú možné prevažne len lokálne a samostatne, najmä pri zabezpečovaní zásobovania pitnou vodou a čistenia odpadových vôd. Spoločnú skupinovú kanalizačnú sústavu majú Vyšné a Nižné Ružbachy, spojiť je vhodné aj ich verejné vodovody.

V celom záujmovom území je potrebné koordinovať protipovodňovú ochranu sídiel a hospodárenie s povrchovými vodami budovaním ochranných hrádzí, vodných nádrží a ochranných poldrov na menších tokoch, doplnených plošnými vodozadržnými opatreniami a výsadbou krajinej zelene ako súčasti adaptačných opatrení na klimatické zmeny. V katastri Nižných Ružbách je vybudovaná malá vodná elektráreň, je potrebné koordinovať jej využitie aj vplyvy na dotknuté územie údolia rieky Poprad. Všetky rozvojové zámery je nutné posudzovať z hľadiska rešpektovania záujmov ochrany prírody a tvorby krajiny.

Vývoj počtu obyvateľov v jednotlivých obciach v záujmovom území Nižných Ružbách je rozdielny – vo Vyšných Ružbachoch a Forbasoch mierne stúpa, v Lomničke stúpa výrazne, v Nižných Ružbachoch a v Podolínci je stabilizovaný, v Lackovej mierne klesá. Výrazný rast počtu obyvateľov v Lomničke je daný etnickou skladbou obyvateľstva, ktoré tvoria prakticky výlučne Rómovia, čím má v celom regióne osobitné postavenie. V súčte za celé skúmané územie počet obyvateľov rastie a ak nedôjde k výraznejším vonkajším vplyvom bude rásť aj naďalej.

Perspektívny počet obyvateľov záujmového územia obce Nižné Ružbachy:

Obec	počet obyv. v r.2001*	počet obyv. v r.2011*	počet obyv. v r.2021*	počet obyv. v r.2030	počet obyv. v r.2040	počet obyv. v r.2050
Vyšné Ružbachy	661	619	623	650	700	750
Nižné Ružbachy	1262	1396	1416	1550	1700	1800
Podolínec	3216	3271	3060	3100	3150	3200
Lacková	162	163	157	150	140	130

ÚPN-O Nižné Ružbachy

Forbasy	370	410	457	510	570	640
Lomnička	1516	2680	3333	4150	5100	6100
Spolu	7187	8539	9046	10110	11360	12620

Zdroj: *Slovenský štatistický úrad

Všetky uvedené sídla s výnimkou Lackovej plánujú svoj rozvoj a rast počtu obyvateľov, pričom za hlavné rozvojové funkcie považujú bývanie a rekreáciu a cestovný ruch, v meste Podolíne aj priemyselnú výrobu, skladovanie a občiansku vybavenosť.

Vzhľadom na pomernú blízkosť sídiel najmä v údolí Popradu je prirodzené vzájomné využívanie a dopĺňanie sa služieb existujúcich v jednotlivých obciach. Hlavné vybavenostné zázemie pre okolité obce tvorí mesto Stará Ľubovňa s najviac rozvinutou vybavenosťou. Mesto Podolíne tvorí vybavenostné subcentrum pre obce v údolí Popradu. Pre obce Forbasy a Lacková tvorí vybavenostné subcentrum obec Hniezdne (školsko, zdravotníctvo, obchod a služby).

Reálne susediacimi sídlami s obcou Nižné Ružbachy sú mesto Podolíne a Vyšné Ružbachy, s ostatnými susedmi nemá obec priame cestné spojenie po spevnených komunikáciách, ale len poľnými a lesnými cestami, preto väzba na tieto obce je obmedzená. Tieto susediace sídla poskytujú obyvateľom obce služby zariadení občianskej vybavenosti a pracovné príležitosti. Rozvoj dopravnej infraštruktúry vrátane účelových a nemotoristických komunikácií je a v nasledujúcom období aj bude potrebný na zabezpečenie kvalitných životných podmienok obyvateľov Nižných Ružbách aj celého záujmového územia obce.

Spolupráca obcí v tomto regióne je inštitucionalizovaná vo viacerých regionálnych združeniach obcí. Obec Vyšné Ružbachy je členom Oblastnej organizácii cestovného ruchu (OOCR) Stará Ľubovňa, Ľubovnianskeho regionálneho združenia miesta a obcí v okrese Stará Ľubovňa, občianskeho združenia MAS – partnerstvo pre región, a Euroregiónu Tatry. Základným bodom spolupráce je využitie rekreačného potenciálu územia pre rozvoj cestovného ruchu a vidieckej rekreácie – agroturistiky. Ďalšou oblasťou sú spoločný rozvoj technickej infraštruktúry územia a rozvoj verejnej správy.

Koordinácia územného rozvoja obcí v údolí rieky Poprad vedie k posilňovaniu pásovej sídelnej štruktúry s prevažujúcou obytnou a doplnkovou obslužnou a výrobnou funkciou so subcentrom regiónu v meste Podolíne. Obec Vyšné Ružbachy má potenciál najmä na rozvoj rekreačnej a obytnej funkcie. Spolupráca obcí sa prejavuje v spoločnom rozvoji infraštruktúry územia. Spoločným projektom je aj výstavba cyklistických cestičiek a cyklotrás, spájajúcich jednotlivé obce navzájom. Pre celý mikroregión je prioritné rozvíjať spoluprácu s mestom Stará Ľubovňa, kde sú pre obyvateľov prístupné ďalšie zariadenia základnej a vyššej občianskej vybavenosti i pracovné príležitosti. Rozvoj celého záujmového územia má súvis aj s rozvojom jadrového mesta aglomerácie a celého jeho urbanizačného priestoru. Rozvoj mesta Stará Ľubovňa a formovanie kooperačných vzťahov s ním a okolitými obcami majú a budú mať pre ďalší rozvoj obce stimulujúci význam.

5) Funkčné využitie územia obce

Územie obce Nižné Ružbachy má rozlohu 979,4 ha z toho je podľa evidencie katastrálneho úradu k 01.01.2024 299,6328 ha lesa (30,59 %) a 455,9945 ha poľnohospodárskej pôdy (46,56 %), z nej 109,0132 ha (11,13 %) ornej. Zastavané plochy majú výmeru 49,3303 ha (5,04 %), väčšia je výmera tzv. ostatných plôch – 139,4105 ha (14,23 %). Obec leží v centrálnej časti svojho katastra, ktorý sa rozprestiera v údolí rieky Poprad a priľahlých svahoch na juhovýchodnom okraji Spišskej Magury a severnom okraji Levočských vrchov. Jeho prirodzené osi tvoria rieka Poprad a jej hlavný ľavostranný prítok potok Rieka, pričom obec leží pri ich sútoku. Stred obce Nižné Ružbachy leží v nadmorskej výške 555 m n.m. v mieste so zemepisnou polohou 49°16'53''S, 20°34'36''V. Chotár obce siaha od nadmorskej výšky 592 m n.m. pri rieke Poprad na hranici s Forbasmi po 1095 m n.m. blízko vrcholu Kotníka na juhovýchodnom okraji katastra.

Základné funkčné členenie katastrálneho územia Nižné Ružbachy vychádza z prírodných podmienok, potenciálu územia a historicky vyvinutého osídlenia. V prevažnej časti katastra, najmä v jeho juhovýchodnej a severozápadnej časti, sú horské hospodárske, prevažne ihličnaté lesy. V juhozápadnej, centrálnej a severovýchodnej časti katastra prevláda sídelno-poľnohospodárska krajina tvorená trvalými trávnyimi porastmi

(lúky a pasienky), ornou pôdou a zastavanými plochami. V zastavanom území prevládajú obytné plochy doplnené menšími areálmi občianskej vybavenosti. Samostatnou zastavanou časťou obce sú rekreačný areál Ružbašská Mil'ava na východnom okraji katastra, poľnohospodárska farma v lokalite Perdac na severnom okraji katastra a chatovo-rekreačný areál Krumľovský potok v južnej časti katastra .

Krajina v poľnohospodárskej časti katastra je doplnená krajinnou a sprievodnou zeleňou najmä v erózných ryhách a pozdĺž vodných tokov. Ekologickú stabilitu súčasnej poľnohospodárskej krajiny je vhodné posilniť stabilizáciou existujúcich biokoridorov pozdĺž vodných tokov a doplnením navrhovaných biokoridorov výsadbou krajinnnej a ochrannej protieróznej zelene (vetrolamy, biopásky) a sústavou vodohospodárskych objektov na protipovodňovú ochranu a hospodárenie s vodou v krajine (poldre, malé vodné nádrže, zasakovacie pásy).

6) Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania

Obec Nižné Ružbachy je malá vidiecka obec, skladajúcou sa z viacerých funkčne odlišných častí. Nižné Ružbachy sú obytným sídlom, je to obytné vidiecke sídlo s navrhovanou doplnkovou rekreačnou funkciou. Obec ako celok je vďaka svojej polohe atraktívna pre bývanie aj ekonomické aktivity, v súčasnosti najmä v oblasti cestovného ruchu. Doplnková výrobná a obslužná funkcia sa viažu na pôdohospodárstvo (poľné a lesné hospodárstvo) a služby pre obyvateľstvo a návštevníkov.

Katastrálne územie Nižné Ružbachy má rozlohu 979,4 ha. V katastrálnom území Nižné Ružbachy sú podľa evidencie nehnuteľností zastúpené jednotlivé druhy pozemkov takto (ÚGKK SR, 2025):

Druh pozemkov	Výmera (ha)	%
Orná pôda	109,0132	11,13
Lúky a pasienky	340,9051	34,81
Záhrady	6,0762	0,62
Ovocné sady	0	0,0
Lesy	299,6328	30,59
Vodné plochy	35,0430	3,58
Zastavané plochy	49,3303	5,04
Ostatné	139,4105	14,23
Celkom:	979,4111	100,0
z toho v zastavanom území		.
mimo zastavané územie		.

Kataster obce má pomerne kompaktný tvar, jeho dĺžka je vzdušnou čiarou približne 4,5 km a šírka asi 4,0 km. Tvorí ho v podstate časť údolia rieky Poprad a južná časť údolia potoka Rieka, jej pravostranného prítoku, a ku nim príslušné plochy na ich oboch brehoch.

Kataster obce má prevažne prírodný charakter. Vyše 30 % plochy v ňom zaberajú lesy, ďalších vyše 34,81 % trvale trávne porasty, čo je spolu cca 65 % katastrálneho územia. Zastavané plochy majú výmeru 49,3303 ha, čo je len 5,04 % plochy katastrálneho územia. Orná pôda má oficiálne rozlohu 109,0132 ha, ale aj z nej väčšina v súčasnej dobe slúži ako lúky a pasienky.

Základné funkčné členenie katastrálneho územia Nižné Ružbachy vychádza z prírodných podmienok a potenciálu územia. Južná a západná časť katastra je hornatá lesná krajina, zahŕňajúca aj náletovou zeleňou zarastajúce pôvodné horské lúky. Na lesnej ploche sú prevažne hospodárske lesy. Východná a severná časť katastra je sídelno-poľnohospodárskou krajinou, kde sa nachádza vlastná obec a plochy ornej pôdy, lúk

a pasienkov, ktorých prevažnú časť obhospodaruje TOMAK, s.r.o., Podolíne, menšiu časť miestny poľnohospodársky podnik Kycora s.r.o., prevádzkujúca hospodársky dvor Goraľská farma v lokalite Perdac.

Obec bola pôvodne poľnohospodársko-remeselníckym sídlom a patrila medzi stredne veľké obce. Postupne sa vyvinula z radového potočného na hromadné cestné sídlo. Základom pôdorysu pôvodnej obce bola cesta vedúca po ľavom brehu rieky Poprad, jej centrum sa vyvinulo pri križovatke s cestou vedúcou do Vyšných Ružbách. V druhej polovici 20.storočia sa rozvinula zástavba aj v údolí potoka Rieka smerom k Vyšným Ružbachom a pozdĺž vedľajších komunikácií na okraji pôvodnej časti obce. Zastavané plochy v katastri okrem samotnej obce doplnila výstavba poľnohospodárskej farmy v lokalite Perdac na severnom okraji katastra v doline potoka Modrinok, a rekreačného areálu Ružbašská Miľava pri rieke Poprad na východnom okraji katastra obce.

Samotná obec má priestorovo jasne vymedzené centrum, obytné zóny, športovo-rekreačnú zónu, výrobnú zónu a dopravný areál železničnej zastávky. Centrom obce je priestor v okolí križovatky ciest I. a III. triedy kde sa nachádzajú objekty kostola, obecného úradu a pôvodnej školy, domu smútku a r.-k. fary. Toto územie tvorí vybavenostné centrum obce. Väčšinu zastavaného územia obce tvoria plochy bývania - rodinných domov a jedného bytového domu a medzi nich začlenených objektov občianskej vybavenosti. V obytných častiach sa rozvíja aj drobné podnikanie v oblasti obchodu a služieb. Na južnom okraji obce je samostatný areál železničnej zastávky aj športovo-rekreačný areál futbalového ihriska, a severne od obce areál čistiarne odpadových vôd.

Obec Nižné Ružbachy sa bude v ďalšom období rozvíjať hlavne podľa vedľajšej severo-južnej urbanistickej osi danej prírodnými podmienkami a cestnou sieťou – cestou III. triedy. Touto zástavbou sa bude posilňovať urbanizácia údolia potoka Rieka (Ružbašský potok), pričom hlavný rozvojový smer bude smerom k obci Vyšné Ružbachy (lokality Pod Kirbergom a Pod Holštínom). Nové obytné plochy budú priamo nadväzovať na súčasné zastavané územie aj na jeho západnom a juhozápadnom okraji v lokalitách Nad plotami a Za krížom. Výstavbu na nových lokalitách doplní intenzifikácia súčasne zastavaného územia obce prestavbou pôvodných objektov a dostavbou v prielukách v pôvodnej zástavbe. Pozdĺž prieťahu cesty I. triedy je vzhľadom na historickú tradíciu vhodnou formou radová zástavba. Navrhovaná výstavba má viesť k rozvoju kompaktného zastavaného územia obce polyfunkčného charakteru s prevládajúcou obytnou funkciou, doplnenú potrebnou občianskou vybavenosťou.

Zariadenia občianskej vybavenosti sa majú rozvíjať prednostne v centre obce a na hlavných uliciach tvorených prieťahmi ciest I. a III. triedy formou premeny monofunkčných obytných domov na polyfunkčné objekty občianska vybavenosť/bývanie alebo objekty občianskej vybavenosti. Aj v ďalších existujúcich častiach obce sa predpokladá, že aj v zónach bývania môžu vznikať drobné živnostenské prevádzky obchodu alebo služieb, ktoré charakterom a rozsahom svojej činnosti nebudú negatívne ovplyvňovať okolité obytné prostredie.

Zachované zostanú samostatné areály čistiarne odpadových vôd v lokalite Pod Lístim a poľnohospodárskej farmy v lokalite Perdac. Pôvodný rekreačný areál Ružbašská Miľava je potrebné revitalizovať a doplniť o prevádzky voľného cestovného ruchu. Športovo-rekreačný areál sa bude rozvíjať v lokalite Vyšná Roveň južne od obce, rozvíjať sa bude aj chatový areál v lokalite Krumľovský potok na okraji Levočských vrchov na pravom brehu rieky Poprad. Nový rekreačný areál je v súlade s územným plánom Prešovského samosprávneho kraja navrhnutý v lokalite Lazy na východnom okraji katastra obce, taktiež na okraji Levočských vrchov na pravom brehu rieky Poprad.

Základné výškové usporiadanie zástavby bude v jednotlivých častiach obce rôzne:

- na plochách bývania v rodinných domoch a rekreácie v chatových osadách budovy najviac do výšky dvoch podlaží so šikmou strechou/obytným podkrovím alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 7 m od úrovne rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy
- na plochách občianskej vybavenosti, rekreácie a športu najviac do výšky troch nadzemných podlaží so šikmou strechou /obytným podkrovím alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 10 m od úrovne rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy
- na plochách bytových domov maximálne do štyroch podlaží so šikmou strechou /obytným podkrovím/ alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 13 m od úrovne rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy.

7) Riešenie bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie

7.1) Obyvateľstvo a bytový fond

Obec Nižné Ružbachy je malá vidiecka kúpeľná obec s počtom 620 obyvateľov k 31. decembru roku 2023 podľa evidencie Štatistického úradu SR. Počet obyvateľov obce v dlhodobom priemere stagnuje. Vzhľadom na postavenie sídla na regionálnej urbanistickej osi a jeho funkciu v osídlení podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v Územnom pláne Prešovského samosprávneho kraja a Koncepcii územného rozvoja Slovenska je žiaduce vytvoriť podmienky na stabilizáciu až mierny rozvoj obce. Hlavnou funkciou sídla je funkcia obytná, doplnkovou obslužná, rozvojovou funkciou funkcia rekreačná. Na základe uvedených skutočností je v územnom pláne potrebné vytvoriť predpoklady pre pokrytie potrieb rozvoja bývania prejavujúceho sa aj rastom počtu obyvateľov založenom na prirodzenom prírastku aj na migrácii do sídla. Týmto základnými predpokladmi sú vymedzenie dostatku plôch pre bytovú výstavbu, rozvoj občianskej a technickej infraštruktúry obce a opatrenia na skvalitnenie životného prostredia.

Návrh územného plánu vychádza z nasledovného predpokladaného vývoja počtu obyvateľov:

Rok	1991	2001	2011	2021	2030	2040	2050
Počet obyvateľov	635	661	619	626	650	700	750

Na základe uvedeného predpokladu vývoja počtu obyvateľov a všeobecného trendu znižovania obložnosti bytov je potrebné vychádzať z nasledujúcej potreby počtu bytov v návrhovom období:

Rok	1991	2001	2011	2020	2030	2040	2050
Počet obývaných bytov	185	201	199	220	235	250	270
Obložnosť (obyv./byt)	3,4	3,3	3,1	2,9	2,8	2,8	2,8

Podľa výsledkov sčítania sa v obci v roku 2021 nachádzalo spolu 179 rodinných domov a 1 bytový dom so 16 bytmi, v ktorých bolo spolu 220 bytov. Cca 30 rodinných domov je v nevyhovujúcom stave alebo už neobývaných a je potrebné počítať s ich náhradou.

Predpokladaná potreba výstavby bytov:

rok	počet obyvateľov	počet bytov	obložnosť bytov	prírastok bytov	náhrada bytov	výstavba bytov celkom
2021	626	220	2,85	-	-	-
2030	650	235	2,77	15	5	20
2040	700	250	2,80	15	10	25
2050	750	270	2,78	20	15	35
zmena +/-	124	50	-0,07	50	30	80

V návrhovom období sa predpokladá výstavba cca 80 bytov. Uvedený predpoklad vývoja počtu obyvateľov a nadväzne potreba výstavby bytov môžu byť zmenené väčšou investíciou do oblasti zamestnanosti alebo bytovej výstavby v obci alebo blízkom okolí. Taktiež je možné že časť pôvodne trvalo obývaných bytov a domov sa zmení na iné využitie objektov (cestovný ruch, občianska vybavenosť) a tým sa potreba výstavby nových bytov zvýši.

V obci sa bude rozvoj bytovej výstavby riešiť najmä prostredníctvom výstavby rodinných domov vo vybraných lokalitách. Vzhľadom k tomu, že IBV je predmetom súkromných investícií obyvateľov, obec sa v rámci podpory sústredí hlavne na aktivity spojené s prípravou územia a dodržiavanie regulatívov územného plánu a technických noriem súvisiacich s jednotlivými stavbami. Prípravu prevažnej časti rozvojových lokalít IBV zabezpečia súkromní investori. V územnom pláne sa počíta aj s výstavbou bytových domov a v rámci toho aj obecných nájomných bytov oproti miestnemu cintorínu, kde sa na výstavbe predpokladá účasť obce.

Výstavba bytov sa sústreďí na nové lokality na okrajoch zastavaného územia obce. Najviac bytov môže pribudnúť v juhozápadnej časti územia, v lokalite Za krížom, druhou väčšou oblasťou pre výstavbu rodinných sú lokalita v údolí Rieky (Ružbašský potok) Pod Kirbergom, Pod Holštínom a Renčava. Menšou lokalitou výstavby rodinných domov bude lokalita Nad plotami na západnom okraji obce.

Okrem bytovej výstavby na nových plochách bude v obci prebiehať prestavba schátralých a nevyhovujúcich objektov. V nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave je cca 30 objektov, mnoho ďalších starších objektov je nevyhovujúcich dispozične a veľkosťou bytov. Rekonštruovať je potrebné aj mnohé objekty pôvodnej historickej časti obce pri zachovaní a rozvíjaní pôvodnej formy radovej zástavby. Tieto domy budú prestavované väčšinou na ich pôvodných pozemkoch, možné je ich združovanie, len výnimočne sa počíta s náhradou na novej ploche, a to v prípade celkovej premeny na objekt občianskej vybavenosti alebo cestovného ruchu.

V urbanistickom riešení je vo výkresovej časti vyznačený väčší počet pozemkov na výstavbu bytov ako je vyčíslená potreba. Vychádza to z poznania, že vzhľadom na značnú komplikovanosť majetkoprávných vzťahov je nereálne predpokladať, že sa podarí súvisle zastavať jednotlivé vymedzené lokality na výstavbu bytov. Preto každý urbanistický návrh musí mať minimálne 30%-nú rezervu a o to vyšší počet navrhovaných pozemkov na výstavbu, ako je teoretická potreba. Táto rezerva zároveň vytvára predpoklady pre umožnenie výstavby v prípade nepredvídaných okolností zvyšujúcich potrebu výstavby v obci (napr. výraznejšia investícia a nárast pracovných príležitostí v obci alebo okolí).

7.2) Občianska vybavenosť

Obec Nižné Ružbachy je malé vidiecke sídlo so základnou občianskou vybavenosťou. Ďalšie zariadenia základnej občianskej vybavenosti sú v susediacom meste Podolínece a okresnom meste Stará Ľubovňa. Prevádzky občianskej vybavenosti sú rozmiestnené vo viacerých častiach obce, pri čom zónou s ich vyššou koncentráciou je centrum obce pri križovatke ciest I. a III. triedy.

I. Výchova a školstvo

V obci Nižné Ružbachy je Základná škola s materskou školou v spoločnom objekte pri ceste do Vyšných Ružbách. Materská škola ktorá má v súčasnosti dve triedy s kapacitou 32 žiakov, skutočný počet žiakov 25. Základná škola v obci je neplnoorganizovanou školou pre 1.-4. ročník s dvoma triedami (1.-3. a 2.-4. ročník), s počtom 27 žiakov v ročníku 2022/2023. Stavebnotechnický stav budovy ZŠ a MŠ je dobrý, objekt je zmodernizovaný a zateplený. Škola má dostatočnú kapacitnú rezervu pre súčasné využitie, ale nedostatočnú pre nový model školského vzdelávania. V základnej škole je potrebné vytvoriť väčší priestor pre školskú knižnicu a doplniť priestory pre telesnú výchovu (telocvičňu).

V súlade so školskou reformou je plánovaná reorganizácia školy na jednu triedu MŠ pre 24 detí a rozšírenie ZŠ na 3 triedy pre 1. až 5. ročník. Na tento účel je potrebné rozšíriť školu prístavbou, plánovaná je aj výstavba multifunkčného školského ihriska, všetko v rámci súčasného školského areálu.

II. Kultúra a osвета

Na kultúrno-spoločenské účely slúžia v obci kultúrny dom v južnej časti obce a dom miestnych tradícií severne od jej centra. Pre zlepšenie podmienok najmä na miestnu knižnicu a klubové formy činnosti bude slúžiť zrekonštruovaný objekt bývalej školy pri obecnom úrade.

III. Telovýchova a šport

Miestne futbalové ihrisko je vybudované v športovo-rekreačnom areáli Rybník v lokalite Vyšná Roveň, nemá však dostatočné zázemie pre hráčov ani divákov. Je potrebné vybudovať tribúnu, šatne a technické zázemie ihriska. V areáli je plánovaná aj výstavba multifunkčného ihriska.

V obci sa už nachádza multifunkčné ihrisko severne od kostola v centre obce. Počas zimných mesiacov býva na ňom vytvorené klzisko/hokejové ihrisko, korčuľovanie je možné aj na rybníku v rekreačnom areáli. V tomto areáli odporúčame v zimnom období upraviť aj okruh pre bežecké lyžovanie.

Nové detské a workoutové ihrisko je navrhnuté na rozhraní lokalít rodinných domov Pod Kirbergom a Pod Holštínom v severnej časti obce.

Vo východnej časti katastra v lokalite Lazy je navrhnutá výstavba rekreačného areálu s lyžiarskym vlekom s letným využitím na horskú cyklistiku a prírodným kúpaliskom vo vodnej nádrži MVE Milava.

Na podporu využívania rieky Poprad na vodnú turistiku je navrhnutá výstavba prístavísk pre malé športové plavidlá v lokalitách Rybník/Vyšná Roveň a Ružbašská Miľava a najmä plavebný kanál pri malej vodnej elektrárni Miľava.

IV. Zdravotná starostlivosť

V obci Nižné Ružbachy nie je žiadne zdravotnícke zariadenie. Zdravotnú starostlivosť poskytujú zdravotné ordinácie v susednom Podolínci alebo Vyšných Ružbachoch, najbližšia nemocnica je v okresnom meste Stará Ľubovňa.

V. Sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádzajú zariadenia sociálnej starostlivosti. V obci je potrebné vytvoriť denný stacionár alebo klub dôchodcov v rámci obecného polyfunkčného domu.

VI. Maloobchod

V Nižných Ružbachoch je dostupná len základná maloobchodná sieť – jedna širokosortimentná predajňa potravín. Ďalšie malé obchodné prevádzky môžu vznikať na báze súkromného podnikania v rámci obytných plôch na území celej obce.

VIII. Verejné stravovanie

V obci Nižné Ružbachy je jedna bývalá reštaurácia (Starý mlyn) a druhá bývalá výletná reštaurácia sa nachádza v rekreačnej oblasti Ružbašská Miľava. Prevádzku oboch zariadení je potrebné obnoviť. So stravovacím zariadením pre návštevníkov sa počíta aj v navrhovanom rekreačnom stredisku Lazy.

IX. Nevýrobné služby

V obci je viacero malých podnikateľov, poskytujúcich nevýrobné služby – kaderníctvo, opravárenské služby, inštalatérske práce, počítačové a ekonomické služby a pod. Prevádzky na sídla týchto podnikateľov sú umiestnené po celej obci v objektoch rodinných domov. Drobné prevádzky služieb je možné rozvíjať v rámci rodinných a polyfunkčných domov v plochách bývania, väčšie prevádzky v špecializovaných budovách na plochách občianskej vybavenosti.

V obci Nižné Ružbachy sú dva cintoríny a dom smútku ktorý, jeden rímskokatolícky kostol a fara. Pri novom cintoríne je navrhovaná plocha na jeho rozšírenie a dobudovanie parkoviska.

X. Výrobné služby

V Nižných Ružbachoch je niekoľko malých podnikateľov, poskytujúcich výrobné služby, najmä stavebné, stolárske a zámočnícke práce, práce v lesnom hospodárstve, pestovanie poľnohospodárskych plodín a pod. Drobné výrobné služby nerušiacie bývanie sa môžu rozvíjať aj v rámci plôch bývania, väčšie prevádzky len na ploche navrhovaného výrobného-skladového areálu za ČOV v lokalite Pod Lístim.

XII. Správa, riadenie a spoločenské organizácie

Obecný úrad má účelovú budovu v centre obce a hospodársky areál pri bývalej malej vodnej elektrárni na potoku Rieka (Ružbašský potok), kde je priestor pre zberný dvor.

Vzhľadom na predpokladaný mierny nárast počtu obyvateľov sa v návrhovom období javí potreba dostavby len niektorých zariadení základnej občianskej vybavenosti. Na základe porovnania so stavom v roku 2021 je v obci potrebné doplniť tieto zariadenia:

Klub dôchodcov s jedálňou	20 miest
Zariadenie opatrovateľskej služby	10 klientov
Ihriská pre deti a mládež	2x400 m ² upr.pozemku
Turistické informačné centrum	40 m ²

V základnej škole je potrebné rozšíriť školskú knižnicu, pre vylepšenie podmienok na telesnú výchovu doplniť malú telocvičňu a multifunkčné ihrisko.

Futbalový areál je potrebné dobudovať o kvalitnejšie zázemie (šatne, sociálne zariadenia, administratívne priestory) a tribúnu pre divákov.

Časť potreby zariadení občianskej vybavenosti, najmä z oblasti obchodu a služieb, môže byť v ďalšom období saturovaná prevádzkovými jednotkami v polyfunkčných objektoch najmä v centre obce a malokapacitnými prevádzkami v zónach bývania.

Pre podporu rozvoja cestovného ruchu je potrebné vytvoriť informačné centrum, ktoré by malo za úlohu aj organizáciu propagačných kultúrnych a športových podujatí, a vytvoriť stravovacie a ubytovacie kapacity pre návštevníkov.

V obci je potrebné rozvíjať vybavenostné centrum obce v priestore okolo obecného úradu a kostola. V centre obce je potrebný priestor na usporiadanie lokálnych trhov, jarmokov a spoločenských akcií, na čo je vhodný aj priestor severne od kostola. Na vytvorenie nových zariadení občianskej vybavenosti je možné prestavať existujúce objekty alebo ich časti (najmä na prízemí) alebo nové priestory ku nim pristavať.

Rozvoj maloobchodných zariadení a menších prevádzok služieb sa v súčasnosti deje aj vytváraním živnostenských prevádzok v rámci rodinných domov alebo ich pozemkov v zónach bývania. Vďaka tomu môžu byť malé prevádzky rozmiestnené na území obce aj mimo jej centra. Týmto spôsobom môžu v nasledujúcom období vzniknúť na území obce aj ďalšie prevádzky.

7.3) Výroba a sklady

Výrobná funkcia je v Nižných Ružbachoch len doplnkovou funkciou. Hospodársku základňu obce tvoria zariadenia z I., II. aj III. sektoru ekonomiky, pričom najviac pracovných miest je v III. sektore – zariadeniach obchodu a služieb. Primárny sektor je zastúpený poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Miestna poľnohospodársky podnik, s.r.o. Kycora, ktorá má samostatný areál Goraľská farma v lokalite Perdac, sa venuje živočišnej výrobe. Vzhľadom na vhodnú polohu aj zameranie farmy sa s jej zachovaním počíta. Väčšina poľnohospodárskej pôdy v katastri je premenená na trvalé trávne porasty.

Lesy sa nachádzajú v západnej a južnej časti katastra. Čiastočne sú to štátne lesy, čiastočne súkromné a urbárske. Lesné hospodárstvo v južnej časti katastra je ovplyvnené ich polohou v chránenom vtáčom území Levočské vrchy. V obci sa lesnému hospodárstvu venuje urbárske spoločenstvo a niekoľko živnostníkov, nemajú vybudované žiadne hospodárske dvory alebo areály, urbárske spoločenstvo má v obci prevádzkovú budovu.

Druhý (výrobný) sektor zastupuje niekoľko drobných podnikateľov v oblasti odevnej výroby, strojárstva a spracovania dreva.

Na vytvorenie možnosti výstavby nových výrobných a skladových prevádzok je v územnom pláne navrhnutá plocha pri ceste I/77 za miestnou ČOV v lokalite Pod Lístim.

7.4) Rekreačia, kúpeľníctvo a cestovný ruch

Prírodné podmienky v katastri obce sú priaznivé pre rozvoj rekreácie a turistiky. Prírodnou danosťou je atraktívne horské prostredie s prevažne ihličnatými lesmi a pomerne vhodnými podmienkami pre turistiku a rekreačné športy. V susedstve sa nachádza obec Vyšné Ružbachy, ktorá je významným strediskom cestovného ruchu medzinárodného významu, strediskom kúpeľníctva, letnej aj zimnej rekreácie. Kúpeľníctvo, rekreácia a cestovný ruch sú najvýznamnejším ekonomickým odvetvím v dotknutom území a sú predpoklady na jej rozvoj aj na území Nižných Ružbách.

Na území obce Nižné Ružbachy je rekreačná funkcia zastúpená individuálnou chatovou rekreáciou v lokalitách Ružbašská Miľava a Krumľovský potok.

Pre využitie rekreačného potenciálu územia je v územnom pláne zapracovaný návrh na rozvoj existujúcich areálov Ružbašská Miľava a Krumľovský potok a výstavbu nového rekreačného areálu Lazy.

Rekreačný areál Ružbašská Miľava je navrhnutý ako areál pre individuálnu rekreáciu aj voľný cestovný ruch. Individuálna chatová rekreácia sa bude rozvíjať v južnej časti areálu, v severnej časti je potrebné obnoviť a rozširovať areál voľného cestovného ruchu s výletnou reštauráciou (motocestom), penziónom s cca 50 - lôžkami, autocampingom a lodenicou s prístavom pre malé športové plavidlá. Súvisiacou stavbou je vybudovanie plavebného kanálu pre malé športové plavidlá pri malej vodnej elektrárni Ružbašská Miľava.

V lokalite Krumľovský potok je navrhnutý rozvoj chatovej osady v rámci jej súčasného územia dostavbou chat na voľných plochách.

Nový rekreačný areál je navrhovaný v lokalite Lazy na východnom okraji katastra obce na pravom brehu rieky Poprad. V tejto lokalite je severne orientovaný nezalesnený svah vhodný na výstavbu lyžiarskych vlekov s prislúchajúcim zázemím - penziónu s ubytovaním a stravovaním pre voľný cestovný ruch (kapacita minimálne 50 miest a lôžok), chatovou osadou aj technickým vybavením vrátane zasnežovania s využitím rieky Poprad. Lokalita je zároveň vhodná ako východisko do severnej časti Levočských vrchov pre letnú (pešiu, cyklistickú) aj zimnú (bežky) turistiku a tým celoročné využitie.

Súkromné chaty:

Chatová osada	Počet chat - stav	Počet chat - návrh
Ružbašská Miľava	18	40
Krumľovský potok	4	14
Lazy	1	30
Spolu	23	84

Nové zariadenia rekreácie a cestovného ruchu majú využiť potenciál krajiny aj na nové aktivity podporujúce celoročné využívanie rekreačných kapacít ako napr. pešia turistika, cykloturistika, agroturistika, bežecké lyžovanie, vodná turistika, viaceré z nich vhodné aj na organizované športové podujatia. Pre túto funkciu je potrebný aj rozvoj doplnkových služieb a ďalších atraktivít v katastri obce aj ich širšom rekreačnom zázemí. Z tohto hľadiska je kľúčovým rozšírenie a skvalitnenie siete rekreačných turistických a cyklistických trás a doplnkových zariadení na nich (turistické prístrešky, náučné trasy, informačné tabule, vyhliadkové veže, a pod.). Na rieke Poprad je navrhnuté vytvorenie vodnej turistickej trasy Holumnica - Stará Ľubovňa s výstupným a nástupným miestom pre malé športové plavidlá v rekreačnej oblasti Ružbašská Miľava. Pre jej využívanie je nutné vybudovať vodácky plavebný kanál pre malé športové plavidlá pri MVE Ružbašská Miľava.

Nižné Ružbachy sú súčasťou Oblastnej organizácie cestovného ruchu Severný Spiš - Pieniny, ktorá môže podporiť a koordinovať aktivity pre rozvoj cestovného ruchu v celom záujmovom území obce aj širšom okolí.

8) Vymedzenie zastavaného územia obce

Pôvodná hranica zastavaného územia obce bola stanovená k 1.1.1990. Návrh nového vymedzenia zastavaného územia obce je vyznačený v grafickej časti územného plánu, vo výkrese č.2 „Komplexný urbanistický návrh“. Oproti pôvodnému vymedzeniu sú do neho zahrnuté všetky súčasne zastavané plochy a plochy navrhovanej výstavby mimo pôvodné zastavané územie. Hranica je vedená po majetkoprávných hraniciach podľa podkladu pozemkovej katastrálnej mapy. Novo vymedzené zastavané územie obce stanovené v súlade s § 5 písm. l) zákona o územnom plánovaní má rozlohu 82,56 ha.

Hranica zastavaného územia obce stanovená v územnom pláne začína pri ceste I. triedy na južnom okraji obce pri odbočke miestnej cesty ku železničnej zastávke. Vede pozdĺž miestnej cesty ku zastávke a pozdĺž trate ku ústiu tunela a pokračuje po okraji navrhovaného rozšírenia športovo-rekreačného areálu Vyšná roveň ku brehovej čiare rieky Poprad v lokalite Julova lávka. Po okraji rieky vedie východným a severným smerom až ústie potoka Rieka (Ružbašský potok). Pozdĺž potoka prechádza za železničnú trať a po jej severnom okraji vedie na východný okraj navrhovaného výrobnoskladového areálu v lokalite Pod Lístim. Tu prechádza ku ceste I. triedy a po jej okraji vedie západným smerom po pripojenie miestnej cesty. Tu prechádza na druhú stranu cesty a po okraji záhrad rodinných domov v lokalitách Pod Kirbergom a Pod Holštinom vedie ku okraju miestnej cesty vedúcej do Vyšných Ružbách. Pozdĺž cesty vedie hranica na severný okraj navrhovanej zástavby v lokalite Renčava a odtiaľ po okraji potoka Rieka južným smerom po navrhované premostenie potoka miestnou cestou pri novom cintoríne. Tu prechádza cez cestu III. triedy vedúcu do Vyšných Ružbách a po okraji nového cintorína vrátane jeho plánovaného rozšírenia, cesty III. triedy a starého cintorína na okraj zástavby v lokalite Za plotami. Po severnom a západnom okraji navrhovanej zástavby v lokalitách Za plotami a Za krížom vedie na okraj cesty I. triedy a pozdĺž nej sa vracia po napojenie miestnej cesty vedúcej ku železničnej zastávke.

Samostatnými priestorovo oddelenými časťami zastavaného územia obce sú areály poľnohospodárskej farmy v lokalite Perdac, rekreačných areálov Ružbašská Miľava a Lazy na východnom okraji katastra a chatovej osady pri Krumľovskom potoku.

9) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

V riešenom katastrálnom území obce Nižné Ružbachy sa nachádzajú ochranné pásma technickej vybavenosti územia, vyplývajúce z príslušných noriem a všeobecne záväzných predpisov. Sú to predovšetkým:

- ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov II. stupňa
- pásmo hygienickej ochrany ustajňovacích objektov na hospodárskom dvore - 100 m od obvodu stavieb
- pásmo hygienickej ochrany ČOV 200 m od hranice pozemku
- ochranné pásmo lesa do vzdialenosti 50 m od hranice lesných pozemkov
- o ochranné pásmo cesty I. triedy v šírke 50 m od osi cesty mimo zastavaného územia obce vymedzeného v platnom územnom pláne obce
- ochranné pásmo cesty III. triedy v šírke 20 m od osi cesty mimo zastavaného územia obce vymedzeného v platnom územnom pláne obce
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie mimo súvisle zastavané územia alebo územia určeného na zastavanie vymedzené zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu alebo potrubia stokovej siete verejnej kanalizácie vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti:
 - a) 1,8 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane
 - b) 3,0 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.
- ochranné pásmo 22 kV VN el. vedenia v šírke 10 m od krajného vodiča
- ochranné pásmo 110 KV VVN el. vedenia v šírke 15 m od krajného vodiča
- ochranné pásmo diaľkových káblov v šírke 2 m
- ochranné pásma plynovodov:
 - a) 4 m pre plynovody všetkých tlakových úrovní s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - b) 1 m pre plynovody, ktorými sa rozvádza plyn na zastavanom území obce
 - c) 8 m pre technologické objekty plynovodov (RS).
- bezpečnostné pásmo VTL plynovodu v šírke 20 m od plynovodu na obe strany.

Na zabezpečenie ochrany a údržby vodných tokov je nutné zachovať nezastavané pobrežné pozemky v šírke 10 m od brehovej čiary na obe strany pri rieke Poprad, ostatné drobné vodné toky majú pobrežný pozemok v šírke 5 m od brehovej čiary na obe strany.

Riešené územie leží v 1. stupni ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny okrem vodného toku Poprad, ktorého pozemky sú súčasťou územia európskeho významu s 2. stupňom ochrany.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej ÚZPF), sú zapísané tieto národné kultúrne pamiatky:

- kostol rím.kat. sv. Kataríny Alexandrijskej, č. ÚZPF 916/1, parc. KN-C č.1
- r.k. fara, č. ÚZPF 915, parc. KN-C č.241, s.č.26
- vodný mlyn, č. ÚZPF 1018/1, parc. KN-C č.398, s.č. 53
- prícestná kaplnka, č. ÚZPF 1941/1, parc. KN-C č. 632/1
- hrob s náhrobníkom a mrežovou ohradou (Eduard Korponai), č. ÚZPF 916/2, parc. KN-C č.1.

Ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok je 10 m od obvodu stavby alebo hranice pozemku, ak je súčasťou pamiatky.

Na území obce sú evidované aj archeologické lokality a územia s predpokladanými archeologickými nálezmi:

1. historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku a novoveku (prvá písomná zmienka o obci z roku 1303)

2. dolný tok údolia Komrovského potoka – zaniknutá stredoveká obec Koromnov (prvá písomná zmienka z roku 1392) – lokalizovaná nálezmi keramiky zo 14.-16. storočia

Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy:

3. poloha Zámček, JZ od obce – miesto drevenej stredovekej hlásky.

Na uvedených plochách je akákoľvek stavebná činnosť podmienená stanoviskom pamiatkového úradu.

Prevažná časť územia obce spadá do oblasti stredného radónového rizika v rozsahu, ktorý je vyznačený v grafickej časti územného plánu. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

10) Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne osobitné zariadenia pre obranu štátu a jeho ozbrojené zložky. Nie sú tu vybudované ani osobitné zariadenia pre ochranu civilného obyvateľstva. V prípade ohrozenia budú na ukrytie obyvateľstva po príslušnej úprave využité suterény rodinných domov, objektov občianskej vybavenosti aj rekreačných zariadení. Pasportizáciu úkrytov zabezpečuje Obecný úrad.

V obci je zriadená hasičská zbrojnica a dobrovoľný hasičský zbor. Najbližší verejný hasičský útvar je v meste Stará Ľubovňa. Dojazdová vzdialenosť je 13 km, čas dojazdu 10 minút. Výstavbou preložky cesty I. triedy č.77 – obchvatov obcí medzi Starou Ľubovňou a Podolínom - sa podmienky pre dojazd požiarnej techniky výhľadovo zlepšia. V obci je navrhovaný verejný vodovod s potrebnou akumuláciou vody pre prípad požiaru. Zdrojom vody na hasenie môže byť aj rybník v športovo-rekreačnom areáli Vyšná roveň, potrebné je vybudovať spevnenú prístupovú cestu a účelovú plochu.

Rieka Poprad pretekajúca územím obce má čiastočne stabilizované koryto, ktoré nemá dostatočnú kapacitu na prevedenie Q_{100} –ročnej veľkej vody. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., vymedzil v rámci II. cyklu spracovania povodňových máp povodňami ohrozené územie pri prietoku Q_{100} –ročnej veľkej vody v rieke Poprad v katastri obce. V povodňami ohrozenom území sa nachádza východný okraj zastavaného územia obce a jej športovo-rekreačný areál Vyšná roveň. Na jeho ochranu je v územnom pláne navrhnutá výstavba ľavobrežnej ochrannej hrádze. Na vodnom toku Poprad je vymedzená aj hranica zátopy MVE Milava s max. hladinou zátopy 550,5 m n.m. V povodňami ohrozovanom území a území zátopy MVE Milava nie je možné budovať stavby ktoré by bránili prietoku vody.

Tok potoka Rieka (Ružbašský potok) je v zastavanom území obce čiastočne upravený, mimo neho je neupravený, a nemá dostatočnú kapacitu na prietok Q_{100} (storočná voda) a preto pri extrémnych zrážkach dochádza k zaplaveniu časti priľahlého zastavaného územia obce. Pre miestne drobné vodné toky nie je v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov orgánom štátnej správy určený rozsah inundačného územia a nie je spracovaná ani mapa povodňového ohrozenia s vymedzeným záplavovým územím pre predpokladaný prietok Q_{100} (storočnej vody), preto je potrebné vychádzať z dostupných podkladov a informáciách o povodniach v minulých rokoch. Ochranu zastavaných plôch v okolí drobných vodných tokov je potrebné zabezpečiť úpravami koryta alebo protipovodňovými ochrannými hrádzami. Úpravu samotných koryt v nevyhnutných prípadoch je potrebné zabezpečiť vegetačnými úpravami profilu koryta a výstavbou stabilizačných prahov. Výstavba protipovodňových hrádzí je vhodná aj v úseku medzi Vyšnými a Nižnými Ružbachmi.

11) Ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Obec Nižné Ružbachy leží v údolí rieky Poprad na rozhraní Spišskej Magury a Levočských vrchov, prevažnú časť jej územia tvorí podhorská sídelno-poľnohospodárska krajina, v južnej časti na pravom brehu Popradu lesno-lúčna krajina. Výrazným prírodným prvkom je samotné údolie rieky Poprad, ktoré tvorí

prírodnú os dotknutého územia. V riešenom území sa nachádzajú vyhlásené územia ochrany prírody, sústavy Natura 2000 a prvky územného systému ekologickej stability nadregionálneho a regionálneho významu.

Plošne najväčším vyhláseným územím ochrany prírody na území obce je Chránené vtáčie územie CHVÚ051 Levočské vrchy, do ktorého patrí celá južná časť katastrálneho územia, ležiaca na pravom brehu rieky Poprad. Prevažná časť vlastného toku rieky Poprad v katastri obce, od západnej hranice katastra po areál malej vodnej elektrárne v lokalite Mláky pred Ružbašskou Mľavou, je súčasťou územia európskeho významu SKUEV 0951 Stredný tok Popradu. Územie SKUEV0951 Stredný tok Popradu má 2. stupeň územnej ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, zvyšok katastra vrátane územia chráneného vtáčieho územia 1. stupeň územnej ochrany.

Najvýznamnejšie prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES) v riešenom území sa nachádzajú na okrajoch katastrálneho územia. Na západnom okraji je to Nadregionálny biokoridor Rieka Poprad - Suchá hora a Regionálne biocentrum Vrch Anny, na južnom okraji katastrálneho územia Nadregionálny biokoridor Kotník - Čierna hora, na ktorý nadväzuje Regionálny biokoridor Ružbašská Mľava.

Štátna ochrana prírody eviduje v riešenom území výskyt lúčnych biotopov európskeho a národného významu, a to najmä:

- Lk1, 6510 Nízinné a podhorské kosné lúky

Všetky lesné porasty na lesných pozemkoch v riešenom území sú biotopmi európskeho alebo národného významu, a to najmä:

- Ls5.1., 9130 Bukové a jedľovobukové kvetnaté lesy
- Ls5.2, 9110 Kyslomilné bukové lesy

Pozdĺž tokov sa nachádzajú tiež lesné biotopy európskeho významu a biotopy tečúcich vôd

- *91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- Br2, 3220 Horské vodné toky a bylinná vegetácia pozdĺž ich brehov
- Br5, 3270 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidentition* p.p.

Plochy, na ktoré sa vzťahuje záujem ochrany prírody a krajiny, sú okrem plôch prvkov ÚSES a plôch prírodných biotopov európskeho národného významu, i plochy ostatnej zelene, a to aj plochy krajinotvorných enkláv nelesnej drevinovej vegetácie, zamokrené plochy a plochy sprievodnej vegetácie vodných tokov.

Funkčnosť MÚSES v katastrálnom území obce Nižné Ružbachy je založená na zásadách:

- zachovanie hlavných ekologických väzieb a vzťahov v živých systémoch prírody
- záchrany genetickej biodiverzity s dôrazom na ochranu genofondu
- zabezpečenie trvale udržateľného vývoja druhov a ekosystémov.

Z hľadiska stupňa ekologickej stability je riešené územie hodnotené pozitívne, lebo s a v ňom nachádza dostatok prirodzených a trvalých biotopov. Koeficient ekologickej stability (KES) pre katastrálne územie Nižné Ružbachy je 3,998. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia prirodzených ekologických väzieb v katastrálnom území obce. Hodnota 3,998 vyjadruje, že riešené územie má nadpriemerný stupeň ekologickej stability (najnižšia hodnota je 0,5, najvyššia 5,0, priemer je 2,25), a znamená vysokú mieru ekologickej stability a prírodného charakteru územia. Katastrálne územia obcí okresu Stará Ľubovňa dosahujú prevažne nižší až stredný stupeň ekologickej stability, priemerne s hodnotami KES 2,5 až 3,5. Aj v tomto porovnaní je stupeň ekologickej stability katastrálneho územia Nižné Ružbachy vysoký.

Výpočet KES pre k.ú. Nižné Ružbachy:

Plocha	Výmera (ha)	Koeficient
Orná pôda	109,0132	0,77
TTP	340,9051	4,00
Záhrady	6,0762	3,00
Ovocné sady	0	3,00
Lesné pozemky	299,6328	5,00

ÚPN-O Nižné Ružbachy

Vodné plochy	35,0430	4,00
Zastavané plochy a nádvoria	49,3303	1,00
Ostatné plochy	139,4105	0,50
Celkom:	979,4111	
KES:		3,998

V zmysle návrhov územného plánu sa počíta, že zastavané plochy a nádvoria budú mať väčšiu výmeru, než je doteraz. Pri detailnejšom rozbere ekologickej stability možno konštatovať, že plochy s najnižším stupňom stability sa nachádzajú v centrálnej časti katastrálneho územia, kde je zastavané územie obce a poľnohospodárske pozemky nadväzujúce na zastavané územie. V katastrálnom území Nižné Ružbachy je prevaha poľnohospodárskych plôch, najmä TTP (34,81 %), ekologickú stabilitu významne posilňujú i lesné pozemky s lesným porastom. V skutočnosti je výmera stromovitej a krovitej vegetácie o niečo vyššia, ako je uvedené v evidencii katastra nehnuteľností, a to z dôvodu zarastanie plôch ornej pôdy a TTP drevinovou vegetáciou, a teda aj reálny koeficient ekologickej stability katastrálneho územia Nižné Ružbachy je zrejme o niečo vyšší.

Základnou úlohou riešenia územného systému ekologickej stability je zachovanie plôch súčasnej prírodnej a prirodzenej zelene.

V rámci spracovania územného plánu obce sú navrhnuté prvky miestneho územného systému ekologickej stability, a to na základe reálneho stavu prírodného prostredia a prítomnosti reálnej vegetácie. Tieto prvky M-ÚSES sú vyznačené vo výkresovej časti ÚPN obce a zároveň sú vyznačené i prvky regionálne a nadregionálne špecifikované v nadradených dokumentáciách ÚSES.

Biokoridory nadregionálneho významu podľa R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019)

NRBk3 Poprad - vedie z údolia Popradu po západnom okraji katastra cez RBc Vrch Anny do k.ú. Vyšné Ružbachy

NRBk Rieka Poprad a celé údolie toku rieky Poprad ako národný ekologický biokoridor

NRBk4 Kotník – Čierna hora - začína na južnom okraji katastra a pokračuje južne do Levočských vrchov

Biokoridor regionálneho významu podľa R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019)

RBk Ružbašská Mľava vedie po juhovýchodnom okraji katastra

Biocentrá regionálneho významu podľa R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019)

RBc Vrch Anny - v severozápadnej časti katastra

Miestne biocentrá a biokoridory:

1. Miestne biocentrum - MBc Lístie – biocentrum je tvorené zmiešaným lesným porastom obklopeným poľnohospodárskou krajinou. Je situované pod kótou Kirbarg v lokalite Lístie. Biocentrum je tvorené lesným porastom (LC Neštátne lesy na LHC Podolíneč) a hospodárskym lesom 30 – 60 ročným (druhovú zloženie: SM SC, BK, BO).

2. Miestny biokoridor - MBk Modrinok – ide o terestrický biokoridor, ktorý prechádza poľnohospodárskou krajinou z Vyšných Ružbách po východnom svahu údolia potoka Rieka (Ružbašský potok) po MBc Lístie. Tvoria ho pôvodné lúky a pasienky, ktoré zarastajú nelesnou drevinovou vegetáciou, ktorá vytvára prechodovú zónu medzi izolovanými lesnými komplexmi v podhorskej poľnohospodárskej krajine, a z časti drevinovou náletovou vegetáciou v líniiach vytvárajúcich terasovité formy na TTP.

3. Miestny biokoridor - MBk Dlhý potok - ide o hydricko-terestrický biokoridor, ktorý prechádza poľnohospodárskou krajinou v západnej časti katastrálneho územia. Biokoridor prepája lesný komplex s riekou Poprad. Dolný úsek Dlhého potoka prechádza zastavaným územím obce a pred vstupom do zastavaného územia obce vytvára širšiu nivu. Takmer celý tok má zachovalú brehovú a sprievodnú vegetáciu.

4. Miestny biokoridor - MBk Rieka – hydrický biokoridor pokračujúci do riešeného územia zo susedného katastrálneho územia Vyšné Ružbachy. Ide o ľavostranný prítok rieky Poprad, ktorý má zachovalé meandre a t.č. takmer v celej svojej dĺžke dobre zachovalú brehovú a sprievodnú vegetáciu, a to i v značnej dĺžke úseku, ktorým prechádza zastavaným územím obce Nižné Ružbachy. Na tomto toku sú v rámci zastavaného územia obce evidované i 2 migračné bariéry, ktoré však v zmysle Vodného plánu Slovenska - Plánu manažmentu správneho územia povodia Visly (aktualizácia 2021), nepatria medzi bariéry, ktoré je potrebné prioritne odstraňovať.

5. Interakčné prvky – Ip1, Ip2 - nelesná drevinová vegetácia na svahoch, ktorá rastie vo vrstevnicových líniiach a vytvára terasovité svahové formy. Väčšie časti týchto interakčných prvkov nie sú súčasťou LPIS.

6. Skupiny stromov a solitéry na poľnohospodárskej pôde/pozdĺž ciest - ide o dreviny s individuálnym krajinotvorným významom, ktoré sú i bodovými refúgiami pre živočíchov pri ich migrácii cez poľnohospodársku pôdu a na obrábanej pôde vytvárajú špecifickú mikroklimu. Takéto objekty sú považované tiež za krajinotvorné prvky až významné krajinotvorné prvky. Niektoré z nich sú osobitne vyznačené i na dieloch pôdnych blokov v rámci LPIS.

V rámci spracovania návrhu riešenia územného plánu obce Nižné Ružbachy boli vo výkrese „ochrana prírody a krajiny“ vyčlenené vyššie uvedené prvky ÚSES na miestnej úrovni, ktorými je doplnená sieť prvkov ÚSES vyšších hierarchických úrovní. Vzhľadom k tomu, že južná časť katastrálneho územia v rámci Levočských vrchov má zabezpečenú ochranu prostredníctvom vyhláseného chráneného územia – CHVÚ Levočské vrchy a väčšia časť pohoria je územím v rámci prvkov R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa a Nadregionálneho ÚSES, neboli v tejto južnej časti navrhnuté žiadne prvky miestneho ÚSES.

Vyššie uvedené prvky, ktoré vytvárajú kostru ekologickej stability na miestnej úrovni, doplní i navrhovaná výsadba sprievodných alejí pozdĺž verejných a účelových ciest a cyklistických cestičiek a trás mimo zastavané územie obce. Prvky ÚSES na všetkých hierarchických úrovniach ako aj ostatné záujmové územia ochrany prírody a krajiny sú vyznačené vo výkrese ochrany prírody a krajiny. Všetky vymedzené prvky ÚSES sú akceptované ako záujmové územia ochrany prírody a ako územia s ekostabilizačnou funkciou.

Základnou zložkou zelene v samotnej obci bude okrasná, obytná a úžitková zeleň na pozemkoch rodinných a bytových domov. Je potrebné podporovať vhodné členenie pozemkov rodinných domov, vytváranie obytných a okrasných zelených plôch najmä pri starších domoch, odčleňovanie hospodárskej časti a zelene do zadnej časti pozemkov. Areály bytových domov je potrebné doplniť parkovými úpravami s drobnou architektúrou a detskými ihriskami.

Verejná zeleň v zastavanom území obce bude čo do množstva doplnkovou zeleňou, ale má významnú priestorotvornú, estetickú a ekologickú funkciu. Na jednotlivých uliciach bude verejná zeleň zastúpená malými parkovo upravenými plochami alebo zelenými plochami a pásmi pozdĺž ciest všade tam, kde to priestorové pomery dovoľia. Líniovú zeleň formou sprievodnej aleje je potrebné vysadiť pozdĺž navrhnutých cyklotrás a účelových ciest v extraviláne.

Pri výsadbe verejnej zelene treba uprednostňovať domáce druhy drevín a krovín, ktoré sú ekologicky a esteticky vhodnejšie a vyžadujú menšiu starostlivosť a náklady na údržbu ako cudzokrajné rastliny.

12) Riešenie verejného dopravného a technického vybavenia

12.1) Doprava a dopravné zariadenia

12.1.1) Cestná doprava

NADRADENÝ CESTNÝ SYSTÉM

Nižné Ružbachy sú obcou ležiacou v údolí rieky Poprad, ktorým vedie dopravný koridor medzinárodného významu, ktorého súčasťou je cesta I. triedy a železničná trať. Cesta I/77 sa v Starej Ľubovni napája na cestu I/68, vedúcu na hraničný prechod pre vozidlá do 3,5 t SR/PR Mníšek nad Popradom.

Cesta I. triedy č.77 je v dotknutom úseku Podolíne - Nižné Ružbachy - Hniezdne z hľadiska technických parametrov a intenzity dopravy nevyhovujúca. Nedostatočné sú šírkové parametre a smerové vedenie tejto komunikácie a už pri súčasnej intenzite dopravy (5500 voz/24 hod v r. 2015) je výrazne nehodovým úsek. V koncepcii rozvoja cestnej infraštruktúry Prešovského kraja sa počíta s výstavbou preložky tejto cesty východným obchvatom obce Nižné Ružbachy a susedných obcí.

Na cestu I/77 sa v centre obce Nižné Ružbachy napája cesta III. triedy č. 3124 Nižné Ružbachy - Vyšné Ružbachy, ktorá je jedinou prístupovou cestou do Vyšných Ružbách. Cesta III/3124 má vyhovujúce technické parametre a kapacitu.

Na južnom okraji obce sa na cestu I/77 napája cesta III/3131 vedúca ku železničnej zastávke Nižné Ružbachy, pri ktorej končí slepo. Táto cesta nemá dostatočné šírkové parametre, vzhľadom na nízku intenzitu dopravy kapacitne vyhovuje.

Cesty I/77, III/3124 a III/3131 vedúce územím obce tvoria nadradený cestný systém riešeného územia.

Cesta I/77 je stredne dopravne zaťaženu cestou s intenzitou dopravy nad 5000 vozidiel denne s nižším podielom nákladnej dopravy, jej kapacitu však výrazne negatívne ovplyvňuje nevyhovujúce smerové vedenie a nedostatočná šírka vozovky. Cesta III/3124 je dopravne málo zaťaženu komunikáciou s intenzitou dopravy cca 1500 vozidiel denne s nízkym podielom nákladnej dopravy. Podľa predpokladaného nárastu dopravy (TP MDVaRR SR č.07/2013) je na nadradenej cestnej sieti v riešenom území v roku 2040 potrebné počítať s nasledujúcou intenzitou dopravy:

cesta	Sčítací úsek	Intenzita dopravy 2010	intenzita dopravy 2015	Predpokladaná intenzita dopravy 2040
I/77	00839 – rázcestie Holumnica – Nižné Ružbachy	4767	5515	7488
I/77	00840 – Nižné Ružbachy - Hniezdne	3744	5495	5880
III/3124 (541009)	05690 - Nižné Ružbachy - Vyšné Ružbachy	786	1573	2078

Na ceste III/3131 sa sčítanie dopravy nevykonáva, intenzita dopravy na nej je však veľmi nízka.

Podľa predpokladanej intenzity dopravy bude v roku 2040 na ceste I. triedy dopravná záťaž cca 6 až 7,5 tisíc vozidiel denne. Na prevedenie takej intenzity dopravy postačuje dvojpruhová cesta kategórie C 11,5/80 ale za podmienky technickej normy vyhovujúceho smerového vedenia a šírkového usporiadania, čo existujúca trasa tejto cesty nespĺňa.

V súlade s Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja sa v územnom pláne obce Nižné Ružbachy počíta s výstavbou preložky cesty I/77 formou východného obchvatu obce s cestným tunelom Miľava. Trasa preložky vedie od mesta Podolíne po ľavom brehu rieky Poprad, pred obcou prechádza na jej pravý breh, za obcou sa vracia späť na ľavý breh a tunelom Miľava súbežne so železničným tunelom a následným železničným mostom vedie smerom k obciam Forbasy a Hniezdne a mestu Stará Ľubovňa. Tento variant trasy umožňuje vedenie preložky prevažne mimo záplavové územie rieky, mimoúrovňové riešenie kríženia pripojenia obce Nižné Ružbachy na preložku so železničnou traťou a zachovanie existujúcich obslužných a účelových ciest v území príľahlom k rieke Poprad.

Podľa prognózovaných intenzít v roku 2040 bude mať cesta III. triedy č. 3124 do Vyšných Ružbách dostatočnú dopravnú kapacitu za podmienky jej dostatočnej údržby a je rovnaký predpoklad aj pre výhľadový rok 2050. Cesta III/3124 má mať mimo zastavané územie obce kategóriu C 9,5/80 a v zastavanom území obce MZ3 8,5/50.

Cesta III/3131 vedúca k železničnej zastávke má aj výhľadovo dostatočnú kapacitu, v rámci prípravy integrovaného dopravného systému je potrebné ukončiť ju otočkou pre autobusy a záchytným parkoviskom pre automobily a bicykle s nabíjacími stanicami. Pre ňu je navrhovaná kategória MZ3 8/50.

ZÁKLADNÝ KOMUNIKAČNÝ SYSTÉM

Základom súčasnej komunikačnej siete v riešenom území obce sú cesty I. a III. triedy nadradeného cestného systému a miestna cesta vedúca cez lokality Pod Kirbargom a Pod Holštinom s navrhovaným pokračovaním v trase účelovej cesty na hranicu katastra a do Vyšných Ružbách. Tieto cesty tvoria základný komunikačný systém (ZÁKOS) obce. Ostatné miestne a účelové komunikácie sa pripájajú na ZÁKOS a spolu zabezpečujú dopravnú obsluhu zástavby obce. V rámci návrhu ďalšieho rozvoja obce túto základnú komunikačnú sieť doplní miestna cesta sprístupňujúca navrhovanú zástavbu v lokalite Za krížom na južnom okraji obce a navrhovaná pripojovacia cesta na preložku cesty I/77 s pokračovaním ku rekreačnému areálu Lazy. Samostatné účelové cesty, ktoré sú súčasťou ZÁKOSU, napájajú na cestu I/77 rekreačný areál Ružbašská Miľava a hospodársky dvor Pod Perdacom.

Cesta I. triedy má mať v zastavanom území obce kategóriu MZ1 9/50 a mimo zastavané územie C 11,5/80. Cesty III. triedy majú mať v zastavanom území kategóriu minimálne MZ3 8,5/50, Mimo zastavané územie C 7,5/80. Ostatné miestne obslužné cesty majú mať na kategóriu MO3 7,5/50 alebo 6,5/40. V stiesnených pomeroch v pôvodnej zástavbe budú miestne cesty len jednosmerné kategórie MOU3 6,5/40 alebo MO3 4,25/30 s aspoň jednostranným chodníkom, alebo kategórie D1-pešia zóna. V uliciach s podporou cyklistickej dopravy, po ktorých vedú značené cyklotrasy, je potrebné obmedziť najvyššiu povolenú rýchlosť na 30 km/hod. Cesty kategórie D1 môžu mať šírku od 3 do 5 m a dláždený povrch a nemusia mať samostatný chodník, majú byť riešené ako jednotný dopravný priestor.

Na existujúcej cestnej sieti v obci je viacero nevyhovujúcich križovatiek s nedostatočným rozhľadom. Tam, kde nie je možná úprava rozhľadových pomerov, je potrebné osadenie dopravných značiek alebo zariadení (zrkadlá) zabezpečujúcich podmienky pre bezpečnosť cestnej premávky.

PARKOVACIE PLOCHY, GARÁŽE A DOPRAVNÉ PRIESTRANSTVÁ

V obci Nižné Ružbachy sú viaceré verejné parkoviská, a to prevažne parkovacie plochy pri objektoch občianskej vybavenosti, rekreačných a športových zariadeniach. Parkovacie plochy sú vybudované aj pri bytovom dome a pri železničnej zastávke. Parkovanie pri niektorých zariadeniach občianskej vybavenosti a v obytných zónach je možné len na okrajoch komunikácií a pozemkoch jednotlivých stavieb.

Súčasťou rozvoja dopravného systému v obci Nižné Ružbachy musí byť dobudovanie potrebných parkovísk pri existujúcich resp. výstavba nových parkovísk pri navrhovaných budovách na bývanie, občiansku vybavenosť a rekreáciu v súlade s v danom období platnou slovenskou technickou normou (STN 73 6110). Budovať potrebné parkovacie plochy sú povinní jednotliví vlastníci budov na vlastných pozemkoch. Potreba dobudovania parkovísk je najväčšia pri železničnej zastávke, cintoríne a rekreačných zónach Ružbašská Miľava a Lazy.

HROMADNÁ VEREJNÁ DOPRAVA

Verejná cestná osobná doprava v obci je zabezpečená autobusovou dopravou a taxislužbou.

Autobusová doprava je zabezpečovaná regionálnymi aj diaľkovými autobusovými linkami. Pravidelnú regionálnu autobusovú dopravu pre obec zabezpečuje regionálny podnik autobusovej dopravy zo Starej Ľubovne linkami, ktoré obcou prechádzajú po prieťahoch ciest I. a III. triedy.

Na trasách pravidelnej verejnej osobnej dopravy sú v obci dvojice obojstranných zastávok. Nie všetky zastávky majú vybudované zastávkové niky a prístrešky. Na zlepšenie podmienok pre autobusovú dopravu je v územnom pláne navrhnuté dobudovanie zastávok a zastávkových ník vybavených prístreškami na všetkých nástupných zastávkach.

V rámci vytvárania podmienok pre integrovaný dopravný systém je potrebné vytvoriť prestupový terminál zo železničnej na cestnú dopravu na železničnej zastávke Nižné Ružbachy. Potrebná je otočka pre autobusy, stanovisko taxislužby a záchytné parkovisko pre osobné automobily a bicykle s nabíjacími elektrostanicami.

PEŠIE CHODNÍKY A PLOCHY

V obci sú vybudované obojstranné alebo jednostranné chodníky pozdĺž časti prieťahov ciest I. a III. triedy. Časť miestnych ciest funguje ako združený komunikačný priestor bez samostatných chodníkov, táto dopravná

situácia však nie je regulovaná dopravným značením. V obci je aj niekoľko nespevnených peších chodníkov s mlatovým povrchom. Od obecného úradu ku kostolu je vybudovaná obslužná cesta charakteru pešej zóny.

Pozdĺž zberných a obslužných miestnych ciest je nutné dobudovať minimálne jednostranné pešie chodníky šírky 1,5 - 2 m. Okrem nich sú v obci navrhnuté aj samostatné pešie chodníky alebo združené nemotoristické komunikácie.

V katastri obce je vyznačených niekoľko turistických trás:

- červená trasa č.0905 „Pieninská cesta“ vedie zo Starej Ľubovne do Vyšných Ružbách a cez Veterný vrch do Veľkého Lipníka a Červeného Kláštora

- žltá trasa č. 8790 vedie z Krumľova, rázcestia Baba jaga, cez vysielach Kotník do Hniezdneho

Sieť existujúcich turistických trás navrhujeme doplniť o doplnkovú trasu z obce od železničnej zastávky ku navrhovanej rozhľadni v lokalite Zámoček a cez vrchy Šibeník a Anna po napojenie na zeleno značenú turistickú trasu Podolíneč – Vyšné Ružbachy. Vodnú turistickú trasu je možné vyznačiť po rieke Poprad.

ÚČELOVÉ CESTY

Účelové poľnohospodárske a lesné cesty nadväzujú na cesty I. a III. triedy a miestne cesty mimo zastavané územie obce. Okrem základného dopravného účelu majú mať využitie aj pre rekreáciu a rekreačný šport – cyklistiku a turistiku, v zime bežecké lyžovanie. Preto je potrebné zrekonštruovať (obnoviť) alebo dobudovať ich tak, aby mali v čo najväčšom rozsahu spevnený povrch a funkčné odvodnenie. Výlučne dopravný význam má účelová cesta vedúca k poľnohospodárskej farme Perdac. Najvýznamnejšími navrhovanými spevnenými účelovými cestami sú cesty vedúce z obce pozdĺž rieky Poprad do rekreačných zón Ružbašská Miľava, Krumľovský potok a Lazy.

HLUKOVÉ PÁSMO

Na skúmanom území bol urobený výpočet hladiny hluku z cestnej dopravy z ktorého vyplýva, že nadmerným hlukom z dopravy je zasiahnutá zástavba v obci pozdĺž cesty I. triedy. Keďže pozdĺž tejto cesty je prevažne radová zástavba a táto zároveň plní funkciu protihlukovej steny, preto prekročenie hygienických limitov hluku je obmedzené len na uličný priestor prietahu cesty I/77 cez obec. Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy nie je nadmerným hlukom z dopravy zasiahnutá zástavba pozdĺž ciest III. triedy. Ani na ostatných cestách v obci vzhľadom na nízku intenzitu dopravy nie je predpoklad prekročenia prípustnej hladiny hluku z dopravy.

Obmedzenie vplyvu hluku z dopravy na miestnych cestách je možné riešiť obmedzovaním maximálnej povolenej rýchlosti v zastavanom území obce.

Poznámka: Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy nie je zdrojom nadmerného hluku alebo vibrácií na území obce ani železničná doprava.

DOPRAVNÉ ZARIADENIA

V obci nie je vybudovaná čerpacia stanica pohonných hmôt, najbližšia je v Podolínci na ceste I. triedy v smere na Poprad. Služby motoristom je vhodné doplniť o autoumyváreň.

V navrhovanej rekreačnej zóne Lazy je potrebné vybudovať horské dopravné zariadenia na prepravu lyžiarov – lyžiarske vleky a sedačky umožňujúce aj prepravu bicyklov čo by umožnilo ich využitie aj v letnom období.

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Spišská Magura a Levočské vrchy sú územím rozvíjajúceho sa cestovného sa skupinami aktívnych propagátorov a organizátorov viacerých druhov športového a rekreačného využívania prírodných daností územia. K dlhodobejšie sa rozvíjajúcemu druhu turistiky v tomto regióne patrí aj cykloturistika, o čom svedčia už existujúce cyklotrasy v skúmanom území. Tieto cyklotrasy prepájajú regióny Spiš a Pieniny a tým Zamagurie a Podtatranskú oblasť.

Pre cyklistickú dopravu je v obci a jej katastri vyznačená cykloturistická trasa č.5901 vedúca zo Starej Ľubovne cez vysielach Kotník a chatovú osadu Krumľovský potok do Nižných Ružbách a Vyšných Ružbách, kde sa napája na cyklotrasu vedúcu zo Starej Ľubovne do Červeného Kláštora. Pre cyklo dopravu sú využívané aj ďalšie miestne cesty, poľné a lesné účelové cesty, najmä tie, ktoré sú spevnené. Hlavnou dopravnou cyklistickou trasou na území obce je účelová cesta vedúca z Nižných do Vyšných Ružbách východne od potoka Rieka.

Existujúce cyklotrasy sú vybavené základným cyklistickým značením a informačným systémom. Iné osobitné zariadenia pre cyklistov v skúmanom území vybudované nie sú, cykloturisti môžu využívať existujúce zariadenia občianskej vybavenosti a cestovného ruchu.

Hlavným rozvojovým zámerom pre rozvoj cyklodopravy v riešenom území je výstavba cyklistickej cestičky vedúcej údolím rieky Poprad z Podolínce do Hniezdneho. Jej trasa je vedená po ľavom brehu rieky Poprad cez športovo-rekreačný areál Rybník ku mostu na účelovej ceste ku rekreačnému areálu Krumľovský potok, a od mosta po pravom brehu rieky po okraji plánovaného zátopového územia MVE Miľava cez rekreačný areál Lazy ku železničnej trati a do obce Forbasy. Paralelná cyklistická cestička je navrhnutá po ľavom brehu rieky od obce cez rekreačnú Ružbašská Miľava tiež ku železničnej trati a navrhovanej cyklolávke, čím sa vytvorí rekreačno-sportový cyklistický okruh.

Pre rekreačnú cyklistiku a horské bicykle je možné vyznačiť aj ďalšie cyklotrasy na viacerých poľných a lesných cestách, tvoriacich v katastri obce a širšom území aj uzavreté okruhy.

Dôležitým prvkom pre rozvoj cyklistickej dopravy je aj vytvorenie možností parkovania pre cyklistov formou stojanov prípadne stojanov s prístreškom pri verejných budovách a zariadeniach občianskej vybavenosti, v prvom rade v centre obce, pri železničnej zastávke a základnej škole. Pri zariadeniach občianskej vybavenosti je potrebné budovať parkoviská pre cyklistov s kapacitou minimálne 20 % potreby parkovacích miest stanovenej pre automobilovú dopravu podľa STN 73 6110.

ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Územím obce prechádza železničná trať č. 185 Poprad – Plaveč, na južnom okraji obce je železničná zastávka Nižné Ružbachy. Trať je jednokolaťová, nie je elektrifikovaná, železničná zastávka potrebuje modernizáciu.

Pre rozvoj integrovaného dopravného systému je potrebná elektrifikácia železničnej trate, rekonštrukcia železničnej zastávky vrátane výstavby krytého nástupišťa dĺžky 250 m a vybudovanie otočky autobusov a záchytného parkoviska pre osobné automobily. Všetky kríženia železničnej trate s pozemnými komunikáciami je nutné riešiť mimoúrovňovo.

LETECKÁ DOPRAVA

V riešenom území sa nenachádza žiadne zariadenie leteckej dopravy. Najbližšie letisko sa nachádza v meste Poprad, kde sa nachádza civilné dopravné letisko Poprad-Tatry.

Dopravný úrad je dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy aj pri stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky aj mimo ochranné pásma letísk, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- stavby alebo zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré prečnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje.

12.2) Vodné hospodárstvo

12.2.1. Zásobovanie pitnou vodou

Súčasný stav

Obec Nižné Ružbachy nemá vybudovaný systém zásobovania pitnou vodou z obecného verejného vodovodu. Jednotlivé domy sú zásobované vodou z vlastných studní, niektoré skupiny domov majú vybudované lokálne vodovody zo zachytených prameňov. Z lokálnych zdrojov vody sú zásobované aj objekty v rekreačných osadách Ružbašská Miľava a Krumľovský potok a poľnohospodárska farma Perdac.

Pre zabezpečenie zásobovania obyvateľstva hygienicky vyhovujúcou pitnou vodou je potrebné v obci vybudovať celoobecný verejný vodovod.

Návrh technického riešenia vodovodu

Návrh technického riešenia zásobovania pitnou vodou navrhovanej zástavby vychádza z týchto základných predpokladov:

1. potreba pitnej vody
2. možnosť napojenia na vhodný vodný zdroj
3. koncepcnosť riešenia pre navrhovanú zástavbu
4. efektívnosť navrhovaného riešenia.

Výpočet potreby vody

Špecifická potreba vody je určená podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684 zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, kde pre vybavenosť bytov s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom sa uvažuje so potrebou $135 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Pre byty v rodinných domoch sa počíta v súlade s bodom A bod.2 prílohy č.1 Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. so zníženou spotrebou o 25 %. Pre občiansku a technickú vybavenosť obce do 1000 obyvateľov sa počíta s potrebou $15 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$.

Predpokladaná potreba vody v r.2050:

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Špecifická potreba vody	Priemerná potreba vody			Maximálna denná potreba vody			Maximálna hodinová potreba vody		
	M	go	Qp			Qm			Qh		
	osoby	l/os/d	m3/d	m3/hod	l/s	m3/d	m3/hod	l/s	m3/d	m3/hod	l/s
Nižné Ružbachy	750	116,5	87,38	3,64	1,01	174,75	7,28	2,02	314,55	13,11	3,64

Vodárenský zdroj

Pre zásobovanie riešeného územia pitnou vodou je na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vodárenský zdroj s výdatnosťou **2,02 l/s**.

Ako vodárenské zdroje pre verejný vodovod v obci Nižné Ružbachy navrhujeme využiť existujúce vodárenské zdroje verejného vodovodu susednej obce Vyšné Ružbachy.

V súčasnosti je vodovodná sieť vo Vyšných Ružbachoch zásobovaná z dvoch zdrojov:

- a) z prameňa KYČERA s výdatnosťou 8,4 l/s
- b) z prameňa BEATRIX 11,2 l/s

Kapacita vodárenských zdrojov – prameňov Kyčera a Beatrix, ktoré spolu majú výdatnosť **19,6 l/s**, je dostatočná pre zásobovanie oboch obcí. Tieto vodné zdroje je možné využiť aj pre zásobovanie obcí Vyšné Ružbachy (potreba v roku 2050 cca 16,1 l/s), Nižné Ružbachy (2,02 l/s) aj Lackovce (0,35 l/s).

Zástavba v odľahlých samostatných lokalitách (chatové osady, hospodársky dvor Perdac) bude naďalej vodou zásobovaná zo samostatných vodných zdrojov, zachytených prameňov alebo studní. Používanie úžitkovej vody z individuálnych zdrojov (studní) môže znížiť potrebu celkovú potrebu vody v celom riešenom území.

Akumulácia vody

Využitelný objem akumulácie vody pre zásobovanie sa stanoví ako súčet objemov potrebných pre :

- vyrovnanie rozdielu medzi prítokom vody do vodojemov a objemom vody z vodojemov odtekajúcich do spotrebiska v dobe max. hodinovej potreby
- zabezpečenie zásoby vody pre hasenie požiaru v zmysle STN 73 6622
- zabezpečenie zásoby vody v prípade porúch na vodovodných zariadeniach zabezpečujúcich prívod vody do vodojemu.

Využitelný objem akumulácie vody pre zásobovanie sa navrhuje v zmysle STN 75 5302 čl. 4.4 na min. 60 % z maximálnej dennej potreby vody.

Nižné Ružbachy	$V_{min} = Q_m \times 0,6 =$	$174,75 \times 0,6 =$	$104,85 \text{ m}^3$
----------------	------------------------------	-----------------------	----------------------

Návrh riešenia:

Pre zabezpečenie dostatočnej akumulácie vody pre verejný vodovod v dlhšom časovom výhľade aj zabezpečenie potreby požiarnej vody navrhujeme výstavbu vodojemu s objemom $1 \times 150 \text{ m}^3$.

Tlakové pomery

Hydrodynamický tlak v sieti sa má v súlade s STN 75 54 01 pohybovať v rozmedzí $0,25 - 0,60 \text{ MPa}$ (t.j. min $0,25 \text{ MPa}$ a max $0,60 \text{ MPa}$, výnimočne min $0,15 \text{ MPa}$ a max $0,70 \text{ MPa}$ pre nízkopodlažnú zástavbu). Vzhľadom na výškové osadenie zástavby v zásobovanom území od 550 do 605 m n.m. je potrebné obec zásobovať pitnou vodou vo dvoch tlakových pásmach. Vodojem Nižné Ružbachy 150 m^3 je potrebné vybudovať s kótou osadenia dna vo výške 630 m n.m. , navrhovanou lokalitou pre jeho výstavbu je svah nad lokalitou Renčava na severnom okraji katastra. Vodojem bude priamo zásobovať II. tlakové pásmo, voda do I. tlakového pásma bude prechádzať cez redukčné ventily na rozvodnej vodovodnej sieti.

Hygienické zabezpečenie vody

Voda je upravovaná chlórovaním v hlavnom vodojeme vo Vyšných Ružbachoch.

Vodovodné potrubia

Dimenzovanie vodovodných potrubí je v zmysle STN 75 54 01.

Zásobné potrubie a potrubie rozvodnej siete je navrhované na väčší z prietokov:

- maximálny hodinový prietok Q_h
- maximálny denný prietok Q_m + prietok pri požiari $Q_{pož}$

Tlakové pomery sú navrhnuté v súlade s STN 75 5401 (min $0,15 \text{ MPa}$ a max $0,70 \text{ MPa}$).

Trasy jednotlivých potrubí navrhujeme vo verejnom priestranstve, a to po okraji komunikácií a v zelených pásoch. Na výstavbu vodovodu sa použijú rúry z HDPE DN 100 mm až DN 150 mm .

Na potrubíach budú osadené požiarne hydranty a na odbočkách uzávery. Priame napojenie spotrebiteľov na jednotlivé rozvody siete bude výlučne cez domové prípojky z rúr HDPE DN 32 mm .

Meranie a regulácia

Meranie celkového prietoku vody bude zabezpečené vo vodojemoch.

Jednotliví spotrebiteľia budú merať množstvo odoberanej vody samostatnými vodomermi.

Zabezpečenie diaľkového ovládania vodovodu navrhujeme napojiť na vodárenský dispečing.

12.2.2. KANALIZÁCIA**Súčasný stav**

Obec Nižné Ružbachy má vybudovanú delenú kanalizačnú sieť ako súčasť skupinovej kanalizácie spolu so susednou obcou Vyšné Ružbachy. Táto odvádzajú splaškové do spoločnej ČOV pod obcou Nižné Ružbachy, recipientom je rieka Poprad. Povrchové vody sú odvádzané otvorenými resp. miestami prekrytými priekopami do miestnych vodných tokov.

Navrhované kapacity kanalizácie**Výpočet množstva splaškových vôd**

Množstvo odpadových splaškových vôd z obce je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2050:

Priemerná denná potreba $Q_p = 2,02 \text{ l.s}^{-1}$

Maximálna denná potreba $Q_m = 3,64 \text{ l.s}^{-1}$.

Výpočet prietoku splaškových vôd

Lokalita	Priemerný denný prietok splaškov		Priemerný hodinový prietok splaškov		Koef. dennej nerovnomernosti	Maximálny denný prietok splaškov		Koeficient hodinovej nerovnomernosti		Maximálny hodinový prietok splaškov		Minimálny hodinový prietok splaškov	
	Q24 (= Qp)		Qh24		kd	Qd		kmax	kmin	Qhmax		Qhmin	
	m3/d	l/s	m3/hod	l/s		m3/d	l/s			m3/hod	l/s	m3/hod	l/s
Nižné Ružbachy	174,75	2,02	7,28	2,02	1,6	279,6	3,24	2,9	0,6	33,79	9,38	4,37	1,21

Návrh koncepcie technického riešenia

Splaškové vody z obce budú naďalej odvádzané verejnou kanalizáciou do čistiarnie odpadových vôd v Nižných Ružbachoch. Splašková kanalizácia bude dobudovaná vo všetkých existujúcich aj navrhovaných častiach zastavaného územia samotnej obce.

Zástavba v odľahlých samostatných lokalitách (chatové osady) budú vybavené samostatnými domovými čistiarmi odpadových vôd alebo nepriepustnými žumpami so zabezpečeným vývozom splaškových vôd na likvidáciu. Obsah žump je nutné v súlade s § 36, ods.3 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) zneškodňovať v zmluvnej ČOV s dostatočnou látkovou a hydraulickou kapacitou.

Dažďové vody v novo budovaných lokalitách budú odvádzané samostatnou cestnou dažďovou kanalizáciou alebo otvorenými priekopami do blízkych vodných tokov. Pri riešení odvádzania dažďových vôd z predmetného územia je v súlade s vodným zákonom potrebné zabezpečiť zachytávanie plávajúcich látok u vôd z povrchového odtoku pred ich vypustením do povrchových vôd a pri vypúšťaní vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd s obsahom znečisťujúcich látok aj vybudovanie zariadení na zachytávanie znečisťujúcich látok (§ 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov). Bližšie požiadavky na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku ustanovuje § 9 Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z. Z hľadiska technicko-prevádzkových záujmov správcu vodných tokov a protipovodňovej ochrany je potrebné navrhnúť opatrenia na zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch a striech RD, prípadne iných stavebných objektov) v úrovni minimálne 60 % z výpočtového množstva pre návrhový dážď 15 min., na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

Potrubia stokovej siete

Potrubia splaškovej kanalizačnej siete navrhujeme v zmysle STN 736701 na dvojnásobok maximálneho prietoku splaškových vôd $maxQ_{sh}$.

Stoková sieť sa dobuduje z rúr PVC DN 250 - 500 mm. Napojená bude na existujúce kanalizačné zberače odvádzajúce odpadové vody z obce Nižné Ružbachy. Trasa navrhovaných potrubí stokovej siete je vedená prevažne verejnými priestranstvami a je navrhnutá tak, aby bolo možné na ňu napojiť všetkých producentov splaškových vôd cez čo najkratšie domové prípojky. Domové prípojky sa vybudujú z rúr PVC DN 150 mm alebo 200 mm.

Čistiareň odpadových vôd

Čistenie splaškových vôd z domácností, technickej a občianskej vybavenosti aj výrobných areálov je zabezpečené v mechanicko-biologickej čistiarni odpadových vôd Nižné Ružbachy. ČOV Nižné Ružbachy má kapacitu 3014 m³/deň, maximálne denné množstvo splaškových vôd z Vyšných Ružbách v návrhovom roku využije 45 % jej kapacity a z Nižných Ružbách 10%, čo vytvára predpoklad dlhodobu vyhovujúcej prevádzkovej kapacity ČOV na vyše 30 rokov.

Denná produkcia znečistenia podľa BSK, CHSK a NL

$$BSK_5 = M \times 0,060 \text{ kg/os/d}, \text{ CHSK} = M \times 0,120 \text{ kg/os/d}, \text{ NL} = M \times 0,055 \text{ kg/os/d}$$

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Znečistenie		
		BSK5	CHSK	NL
	osoby	kg/d	kg/d	kg/d
Nižné Ružbachy	750	45,00	90,00	41,25

Recipientom vyčistených splaškových vôd je rieka Poprad.

12.2.3 ODTOKOVÉ POMERY

Kataster obce Nižné Ružbachy leží v povodí č. 3-01-02 rieky Poprad, ktoré patrí do povodia Dunajca/Visly a úmoria Baltického a Severného mora.

Vodné toky v povodí rieky Poprad sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, odštepny závod Košice, Povodia Dunajca a Popradu.

Na území obce Nižné Ružbachy sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku nasledujúce vodné toky:

- vodohospodársky významný vodný tok Poprad (ID 3-01-03-02,03-1)
- drobný vodný tok Rieka v hydrologickom poradí č. 3-01-03-989 s jej bezmenným prítokom č.HP 3-01-03-993
- drobný vodný tok Modrínček č.HP 3-01-03-988
- drobný vodný tok Dlhý potok č.HP 3-01-03-990 s jeho bezmenným prítokom č.HP 3-01-03-991(Longrod)
- drobný vodný tok Komrovský potok č.HP 3-01-03-976 s jeho bezmenným prítokom č.HP 3-01-03-977
- drobný vodný tok Košútka č.HP 3-01-03-972.

Hlavným vodným tokom v riešenom území je rieka Poprad v úseku rkm 79,5 – 72,25, ktorá odvádza povrchové vody z celého katastra obce. Drobné vodné toky Dlhý potok, Rieka a Modrínček sú ľavostrannými, Komrovský potok a Košútka pravostrannými prítokmi.

Vodný tok Poprad bol v minulosti v úseku priľahlom k obci v rkm 75,900 – 76,400 čiastočne upravený, jeho koryto však nemá dostatočnú kapacitu na prietok Q_{100} (storočná voda) a preto pri zvýšených prietokoch dochádza k vybreženiu toku a zaplavovaniu priľahlých pozemkov. Vzhľadom na priestorové pomery v úzkom údolí rozsah zaplavovaného územia nie je veľký, povodňami ohrozeným územím je aj východný okraj zastavaného územia obce. Pre dotknutý úsek rieky Poprad sú spracované mapy povodňového ohrozenia aj povodňového rizika II. cyklu, v nich vymedzené územie ohrožované povodňami pri prietoku prietok Q_{100} (storočná voda) je znázornené vo výkresovej časti územného plánu.

Korytá Rieky v rkm 0,450 – 0,700 a Dlhého potoka v intraviláne obce boli čiastočne upravené, nemajú však dostatočnú kapacitu na prietok Q_{100} (storočná voda) a preto pri extrémnych zrážkach dochádza k zaplaveniu časti zastavaného územia obce. Ostatné drobné toky nie sú upravené a pretekajú územím v prirodzených korytách s nedostatočnou kapacitou koryta.

Pre vodné toky v katastri Nižných Ružbách nie je v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov orgánom štátnej správy určený rozsah inundačného územia, preto do doby jeho určenia sa vychádza z mapy povodňového ohrozenia spracovanej pre rieku Poprad resp. dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami drobných vodných tokov, za čo sa považujú aj informácie o povodniach v minulých rokoch.

Na rieke Poprad je v rkm 73,750 vybudovaná malá vodná elektrárň Ružbašská Mľava. Vybudované sú hlavné objekty elektrárne, z dôvodu neukončeného majetkoprávneho vysporiadania však nie je naplnená vodná nádrž MVE. Z toho dôvodu je obmedzená energetická (výroba špičkovej energie) a vodohospodárska

(protipovodňová) funkcia elektrárne a nie je funkčný vybudovaný rybovod. Plánovaná zátapa podľa schválenej prevádzkovej hladiny vo výške 550,5 m n.m. je zakreslená vo výkresovej časti územného plánu.

Známe zábery

Slovenský vodohospodársky podnik nepripravuje v súčasnosti na realizáciu žiadne zábery v katastri obce.

Investor a prevádzkovateľ MVE Miľava plánuje dokončenie investičného zámeru s naplnením plánovanej vodnej nádrže.

Navrhované riešenie

Povodňami ohrozené územie pri prietoku Q_{100} (storočná voda) rieky Poprad a zátopové územie MVE Miľava je potrebné rešpektovať a vylúčiť v nich možnosť výstavby stavieb obmedzujúcich prietok veľkej vody.

Stavbu MVE Miľava je potrebné doplniť o objekt plavebného kanála pre malé športové a turistické plavidlá a dokončiť naplnením vodnej nádrže na prevádzkovú hladinu.

Korytá malých vodných tokov v zastavanom území je potrebné stabilizovať polovegetačnými úpravami tak, aby mali prietoknú kapacitu na Q_{100} -ročnú veľkú vodu. Na Dlhom potoku je v lokalite Za plotami navrhnutý menší polder Gajnica a na jeho toku pod poldrom prehrádzky na spomalenie odtoku vôd a zníženie eróznej činnosti vodného toku.

Súčasťou celkovej koncepcie nakladania s vodou sú aj opatrenia na zadržiavanie a využívanie dažďovej vody v zastavanom území obce najmä ako úžitkovej vody na zavlažovanie záhrad a verejnej zelene, čím sa zníži odtok povrchových vôd zo zastavaného územia.

12.3. Zásobovanie elektrickou energiou

Súčasný stav

Obec Nižné Ružbachy je zásobovaná el. energiou 22kV vzdušným vedením č. 220, napojeného z ES 110/22 kV St. Ľubovňa. Z tohto vedenia sú napájané trafostanice v samotnej obci aj samostatných areáloch farmy Perdac a rekreačnej oblasti Ružbašská Miľava.

Katastrom obce a severnou časťou jej zastavaného územia prechádza 110 kV VVN vedenie č. 6410 Stará Ľubovňa - Kežmarok.

NN vedenie v obci je riešené vzdušnými vedeniami NFA 2x 4x35, 4x35 AlFe6 35, 4x50 AlFe6, 4x25 AlFe6 a NN káblovým podzemným vedením NAYY-J 4 x 150, AYKY 3x240+120, AYKY 3 x 120 + 70 a AYKY 3x95+70.

NN vedenia sú napájané z distribučných trafostaníc:

a) Trafostanice vo vlastníctve VSD :

označ.	situovanie	typ	men. výkon kVA
TS 0003	Kultúrny dom	2 - stĺpová	400
TS 0004	Materská škola	2 - stĺpová	250
TS 0009	Pod Kirbargom	kiosková	400

b) Ostatné trafostanice:

označ.	situovanie	typ	men. výkon kVA	vlastník
TS 0002	ČOV	PTS	250	PVS
TS 0001	Družstvo	mrežová	50	PD Kycora
TS 0005	Miľava		100	

Celkový inštalovaný výkon distribučných trafostaníc pre obyvateľstvo v obci je 1050 kVA.

Distribučná sieť NN z trafostaníc je sčasti pôvodná a sčasti zrekonštruovaná. Zrekonštruovaná časť je vyhotovená izolovanými vodičmi AES 4x120, NFA 2X 4x70 a NFA2X 4x35, pôvodná vodičmi AlFe 42 až 70. Podperné body sú prevažne betónové a časť z nich je umiestnená v predzáhradkách rodinných domoch. Prípojky k domom sú najčastejšie vzdušné závesným káblom AYKYz 4x16 alebo zemným káblom AYKY 4x16. Distribučná sieť NN v obci je vo vyhovujúcom stave – jej väčšia časť bola zrekonštruovaná.

Vonkajšie osvetlenie je zrealizované výbojkovými svietidlami osadenými na podperných bodoch distribučnej siete NN pod úrovňou tejto siete. Vonkajšie osvetlenie je napájané závesným káblom AYKY a vodičmi AlFe. Ovládanie osvetlenia je súmrakovými spínačmi.

Stav siete je v súčasnosti z technickej stránky vyhovujúci a pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo pri dodržaní predpísaných parametrov elektroenergetickej siete. V zastavanej časti obce je však nevhodné vzdušné vedenie, preto je potrebné postupne ho rekonštruovať a nahradiť káblovým vedením uloženým v zemi.

V súčasnosti VSD a.s. pripravuje zmenu časti trasy el. vedenia č. 220 v časti k.ú. obce východne od obce, pri čom sa demontuje 22 kV VN el. vedenie v lokalite Zahora a vybuduje sa nové vedenie v lokalite Kirbarg v súbehu so 110 kV VVN el. vedením č. 6410.

Navrhovaný stav

Zabezpečenie novo navrhovaných odberov v pôvodnom zastavanom území obce predpokladáme z existujúcich trafostaníc, ktoré budú podľa potreby rekonštruované na požadovaný výkon. V novo navrhovaných lokalitách vzdialených od pôvodnej zástavby bude zásobovanie el. energiou zabezpečené novými distribučnými trafostanicami. Trafostanice budú prepojené zemnými káblami smyčkováním s cieľom budovania mrežovej sústavy VN rozvodov. Pri rekonštrukciách VN a NN rozvodov je potrebné realizovať ich formou káblov uložených v zemi.

Pre novú zástavbu budú potrebné aj úpravy v nn rozvádzačoch jestvujúcich trafostaníc. Nová zástavba bude napájaná z nn rozvádzačov trafostaníc úložnými káblami AYKY vo výkopoch. Napájanie bude prevedené cez prípojkové skrine PRIS smyčkováním. Zokruhovanie na jestvujúce vzdušné alebo podzemné vedenie sa prevedie cez istiace poistkové skrine VRIS.

V územnom pláne obce sa v návrhovom období uvažuje s prírastkom cca 50 bytov v rodinných domoch, rekonštrukciou a dostavbou zariadení občianskej vybavenosti, dobudovaním rekreačných areálov aj výrobného a skladového areálu.

Predpokladané podielové zaťaženie v riešenom území - bytový fond:

V súčasnej dobe obec je plynofikovaná, miestne domácnosti používajú na vykurovanie prevažne zemný plyn, čiastočne aj palivové drevo. V územnom pláne ale počítame v návrhovom roku s čiastočným využívaním elektrickej energie aj na vykurovanie, t.j. s plne elektrifikovanými domácnosťami.

Prehľad pre stanovenie spotrebiteľských skupín podľa Pravidiel pre elektrizačnú sústavu :

Celkový počet bytov: 270

- kategória „A“ - 65 % t.j. 176 RD - el. energiu využíva na svetlo a drobné domáce spotrebiče

- kategória „B“ - 30 % t.j. 81 RD - el. energiu využíva na svetlo a drobné domáce spotrebiče + ohrev teplej úžitkovej vody

- kategória „C“ - 5 % t.j. 13 RD - plne elektrifikovaná domácnosť (aj vykurovanie).

Spotrebisko	Počet bytov celkom	Kategória A			Kategória B			Kategória C			Spolu
		Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	
Nižné Ružbachy	270	176	0,409	71,984	81	1,679	135,999	13	2,092	27,196	235,179

Predpokladané podielové zaťaženie pre občiansku a technickú vybavenosť:

Druh zariadenia	Pi (kVA)	m	Pp (kVA)
Materská škola	20,00	0,68	13,60
Základná škola	50,00	0,68	34,00
Kultúrny dom	20,00	0,68	13,60
Obecný úrad	10,00	0,68	6,80
Multifunkčná budova	25,00	0,68	17,00
Hasičská zbrojnica	3,00	0,68	2,04
Reštaurácia	15,00	0,68	10,20

ÚPN-O Nižné Ružbachy

Obchod	6,00	0,75	4,50
Kostol	10,00	0,68	6,80
Dom smútku	10,00	0,68	6,80
Ihrisko	8,00	0,68	5,44
Verejné osvetlenie	25,00	1,00	25,00
ČOV	10,00	1,00	10,00
Spolu	212,00		145,78

Predpokladané podielové zaťaženie pre bývanie, občiansku a technickú vybavenosť v obci je 380,959 kVA.

Pri porovnaní hodnoty vypočítaného podielového zaťaženia s hodnotou inštalovaného výkonu trafostaníc pre obyvateľstvo a vybavenosť v obci je viditeľná výpočtová výkonová rezerva. Je tomu tak aj po započítaní potreby pre menšie podnikateľské prevádzky, ktoré odoberajú el. energiu z verejnej siete. Výkonová rezerva sa vytvára aj znižovaním energetickej náročnosti objektov a používaním úspornejších spotrebičov. Zvyšná kapacita bude tvoriť rezervu pre rozvoj nových aktivít a vzájomný zások trafostaníc v prípade poruchy. Okrem potreby zabezpečenia potrebného výkonu je potrebné zabezpečenie potrebných napäťových pomerov v sieti t.j. umiestnenia zástavby do vzdialenosti max. dĺžky NN rozvodov 500 m od trafostanice. Z týchto dôvodov sú navrhované nové trafostanice:

- TS 6 pre zástavbu v lokalite Pod Holštinom,
- TS 7 pre navrhovaný výrobo-skladový areál v lokalite Pod Lístim
- TS 8 pre navrhovanú rekreačnú zónu Lazy
- TS 10 pre rekreačnú oblasť Krumľovský potok.

OCHRANNÉ PÁSMO

Podľa STN 33 3300 Bod 2- Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného el. vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV. Pri napätí od 110 kV do 220 kV vrátane je táto vzdialenosť 20 m.

Bod 7- Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného el. vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je 1m pri napätí od 1 kV do 110 kV.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného el. vedenia do 1 kV nie je určené.

VEREJNÉ OSVETLENIE:

Verejné osvetlenie zabezpečujú svietidlá osadené na samostatných stožiaroch alebo podperných stĺpoch NN rozvodov. Rozvod verejného osvetlenia je prevedený vzdušným vodičom ALFe 16 - 25 mm alebo zemnými káblami AYKY do 25 mm² vedenými v zemi popri cestných komunikáciách. Svietidlá sú výbojkové a LED.

V celej obci budú všetky pôvodné svetelné zdroje nahradené LED-svietidlami s nízkou spotrebou. Pre novú zástavbu bude potrebné rozšírenie existujúceho VO. Je navrhované verejné osvetlenie osadené na oceľových stožiaroch napojených podzemným káblom CYKY 4Bx16.

Verejné osvetlenie bude riadené z rozvádzačov verejného osvetlenia RVO, ktoré budú napájané zo samostatného vývodu priamo z nn-rozvádzača trafostanice. V každej novej lokalite bude potrebné riešiť samostatný rozvádzač verejného osvetlenia. Predpokladané osadenie rozvádzača je podľa trafostanice. Meranie spotreby VO bude priamo v rozvádzači RVO. Rozvod pre VO sa predpokladá uložiť v spoločnej ryhe s NN rozvodom. Stožiare pre svietidlá sa predpokladajú s antikorošnou povrchovou úpravou, ako bezpátičové. Svietidlá v krytí IP 54-optická časť a el. časť min. IP 44. Upresnenie a presné rozmiestnenie stožiarov sa stanoví vo vykonávacom stupni projektovej dokumentácie. Nové osvetľovacie body budú mať úsporné LED svietidlá.

ENERGETICKÉ ZDROJE:

V katastri obce je na rieke Poprad vybudovaná malá vodná elektrárň (MVE) Miľava. MVE Miľava má 2 horizontálne priamoprietočné Kaplanove turbíny pre priemerný prietok $18,3 \text{ m}^3/\text{s}$ s inštalovaným výkonom 950 kW. Vyrobená el.energia je vyvedená do VN siete pripojením na 22 kVA VN el.linku č.220.

Pôvodná MVE na potoku Rieka v Nižných Ružbachoch je mimo prevádzku.

V obci je možné vybudovať malé zdroje elektrickej energie pomocou fotovoltických panelov umiestnených na strechách vhodných objektov alebo kogeneračných tepelných zdrojov väčších objektov.

12.4) Spoje a telekomunikačné zariadenia

Telekomunikačné siete

Obec Nižné Ružbachy je na telekomunikačnú sieť napojená optickým káblom z ústredne Stará Ľubovňa, na ktorý sú napojené rozvody v obci a účastnícke rozvádzače. Cez skrine KJ SS 20 a KJ SS 40 sú prípojky vedené k jednotlivým účastníkom. Telefónne rozvody sú vedené prevažne optickým káblom v zemi, vzduchom len v niektorých bočných uliciach. Prípojky sú od účastníckych rozvádzačov.

Väčšina objektov má pevné telekomunikačné prípojky zriadené pre pripojenie na internetovú sieť, mnohé telefónne stanice boli zrušené a nahradené mobilnou sieťou.

Územie obce je pokryté signálom mobilných operátorov.

Obecný rozhlas

Rozvod rozhlasu je zrealizovaný závesným káblom CYMYz, ktorý je ukotvený na podperných bodoch distribučnej siete NN, alebo AIFe vodičmi. Po určitých vzdialenostiach sú na týchto podperných bodoch osadené reproduktory. Rozvody obecného rozhlasu ako aj reproduktory sú pod distribučnou sieťou NN a pod rozvodmi vonkajšieho osvetlenia.

Ovládanie obecného rozhlasu je z rozhlasovej ústredne, ktorá je v budove Obecného úradu.

Príjem TV signálu

Je zabezpečený pomocou televíznych antén, satelitných parabol a prostredníctvom internetovej siete.

Ochranné pásmo:

STN 73 6005 stanovuje pre kábel spojového charakteru ochranné pásmo v šírke max.1 m od ostatných sietí uložených v zemi.

12.5) Zásobovanie plynom

Súčasný stav:

Obec je zásobovaná zemným plynom z nadradenej sústavy VTL plynovodu Slovenská Ves - Stará Ľubovňa DN 200 PN 2,5 MPa. VTL prípojka DN 100, PN 2,5 MPa, materiál oceľ, vedie k regulačnej stanici RS Nižné Ružbachy s výkonom $500 \text{ m}^3/\text{hod}$ s výstupným tlakom 100 kPa v lokalite Nad mlynom pri ceste medzi Nižnými a Vyšnými Ružbachmi. Pri regulačnej stanici je riešená aj odorizačná stanica plynu. Plynovodná sieť v podstate pokrýva celé zastavané územie obce. Rekreačná oblasť Ružbašská Miľava je zemným plynom zásobovaná zo samostatnej regulačnej stanice RS Ružbašská Miľava s výkonom $500 \text{ m}^3/\text{hod}$ a výstupným tlakom 100 kPa, napojenou samostatne na rovnaký VTL plynovod.

V obci je vybudovaná STL distribučná sieť z polyetylénových rúr s prevádzkovým tlakom do 100 kPa. Plynové distribučné rozvody sú umiestnené v krajniciach ciest alebo chodníkoch. V roku 2021 bolo v obci 153 budov s plynovou prípojkou, bytov vykurovaných plynom bolo 148.

NAVRHOVANÉ RIEŠENIE

Zástavba v obci Nižné Ružbachy bude naďalej zásobovaná teplom prevažne z vlastných kotolní jednotlivých objektov, ktoré sú väčšinou plynofikované. Zemný plyn slúži aj na varenie a prípravu teplej úžitkovej vody

(TÚV). V novej výstavbe budú ako zdroje tepla využívané aj nové technológie a obnoviteľné zdroje energie, ako tepelné čerpadlá, biomasa alebo fotovoltika. Spotreba zemného plynu v pôvodných objektoch sa zníži zatepľovaním.

Bytový fond bude zásobovaný zemným plynom naftovým pre účely vykurovania, prípravy TÚV a prípravu jedál. Pri výpočte potreby obyvateľstva treba uvažovať s dosiahnutím 85-90 % plynofikácie.

PREDPOKLADANÝ ODBER PLYNU

Predpokladaný odber plynu pre domácnosti v roku 2050:

Spotrebisko	Počet bytov	Bilancia potreby plynu pre domácnosti			
		varenie	prípr. TÚV	vykurovanie	spolu
		m3/h	m3/h	m3/h	m3/h
Nižné Ružbachy	270	35,1	54	351	440,1

Odber plynu z kategórie ORGANIZÁCIA:

Druh zariadenia	m3/hod
Materská škola	2,5
Základná škola	6,0
Kultúrny dom	3,5
Obecný úrad	1,5
Hasičská zbrojnica	1,0
Dom smútku	2,5
Komunitný dom	3,5
Obchod	2,5
Budova Urbariátu	1,5
Reštaurácia	1,5
Výroba a skladovanie	10,0
Spolu	36,0

Spolu obec: 476,1 m³ /hod

Celková predpokladaná potreba plynu v obci je cca 476,1 m³ / hod. Z porovnania predpokladanej spotreby plynu a kapacity regulačnej stanice Nižné Ružbachy vyplýva, že jej kapacita v návrhovom roku bude postačovať pre zásobovanie riešeného územia. V súvislosti s postupným znižovaním energetickej náročnosti budov nepredpokladáme výraznejší nárast odberu zemného plynu v riešenom území.

Samostatne zásobovaným územím je rekreačná oblasť Ružbašská Miľava. V nej sa predpokladá obnovenie činnosti zariadení pre voľný cestovný ruch (reštaurácia, penzión) a rozvoj chatovej osady:

Druh zariadenia	m3/hod
reštaurácia	2,5
penzión	3,0
chatová osada 21x1,5	30,5
Spolu	36,0

Z porovnania predpokladanej spotreby plynu a kapacity regulačnej stanice Ružbašská Miľava vyplýva, že jej kapacita v návrhovom roku bude postačovať pre zásobovanie riešeného územia.

Ochranné pásmo (OP):

Zákon 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov s účinnosťou od 1.1.2005, § 56, stanovuje ochranné pásma a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení a plynovodov:

Ochranné pásma:

- a) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- e) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- f) 8 m pre technologické objekty.

Technologické objekty na účely zákona sú regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany a telekomunikačné zariadenia.

Bezpečnostné pásmo.

a) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území

b) bezpečnostné pásmo VTL plynovodu v šírke 20 m od plynovodu na obe strany.

Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

12.6) Zásobovanie teplom

V obci Nižné Ružbachy nie je v prevádzke žiadny systém centrálného zásobovania teplom, výroba tepla je riešená individuálne pre každý objekt. Podľa posledného sčítania z r. 2021 je spôsob využívania palív na vykurovanie bytov následný v poradí: zemný plyn, elektrická energia, pevné palivo a iný spôsob vykurovania. Časť bytov, ktoré sú vykurované zemným plynom, sú dokurované pevným palivom - prevažne drevom.

Objekty občianskej vybavenosti sú vykurované zemným plynom.

12.7) Zariadenia civilnej ochrany

V obci je v súčasnosti vybudované jedno osobitné zariadenia pre ochranu civilného obyvateľstva v areáli základnej a materskej školy. V prípade ohrozenia budú na ukrytie obyvateľstva v obytných zónach po príslušnej úprave využité suterény alebo prízemie rodinných domov, v ktorých budú vybudované jednoduché úkryty budované svojpomocou alebo plynosťné úkryty pre obyvateľov domu, a stavebne vhodné časti verejných budov, objektov občianskej vybavenosti a rekreačných zariadení. Rozmiestnenie úkrytov bude zohľadňovať potrebné dobehové vzdialenosti do 500 m a stavebnotechnický stav budov – vytipované budovy musia byť vybudované z pevných materiálov a staticky odolné. Predpokladaná kapacita úkrytov musí byť stanovená tak, aby pokryla minimálne 105% kapacity prislúchajúcej počtu obyvateľov, užívateľov a zamestnancov v objektoch na území obce. Vo výrobných prevádzkach musia byť vytvorené priestory na ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov, v škole pre žiakov a zamestnancov, v obchodoch pre projektovanú kapacitu návštevnosti a personál a v budove Obecného úradu pre plánovaný počet zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti. Pasportizáciu úkrytov a spracovanie plánu ukrytia zabezpečuje Obecný úrad.

13) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Opatrenia na skvalitňovanie životného prostredia, obsiahnuté v urbanistickej koncepcii, sa dajú rozdeliť do dvoch skupín. Z technických opatrení je to najmä výstavba kompletnej technickej infraštruktúry vrátane verejného vodovodu a kanalizácie v plochách novej výstavby na zabezpečenie obyvateľov kvalitnou pitnou vodou a čistenia splaškových vôd. V druhej skupine sú zahrnuté opatrenia na ďalšiu tvorbu verejných priestranstiev, verejnej zelene a parkových úprav obecných pozemkov, najmä školských a športových areálov.

Výsadba verejnej zelene v obci je navrhovaná aj formou alejí pozdĺž miestnych a účelových ciest a sprievodnej zelene všade tam, kde to priestorové pomery dovoľujú.

Ovzdušie

Obec Nižné Ružbachy leží v oblasti, ktorú nezasahuje žiadny významnejší diaľkový ani lokálny zdroj znečistenia ovzdušia, v obci nie sú ani lokálne väčšie alebo stredné zdroje znečistenia. Najväčším znečisťovateľom ovzdušia je doprava vedúca do obce po cestách I. a III. triedy produkciou výfukových plynov. Miera znečisťovania ovzdušia exhalátmi z dopravy sa zníži výstavbou preložky cesty I. triedy mimo zastavané územie obce, ale postupne klesne aj úmerne zavádzaniu prísnejších technických noriem na spaľovacie motory a elektrifikácii dopravy.

Miestnymi zdrojmi znečistenia sú domáce kúreniská. Tieto zdroje sú vzhľadom na ich veľkosť a charakter len malými zdrojmi znečistenia ovzdušia. Obec je plynofikovaná, prevažným palivom na vykurovanie, ohrev TUV a varenie je zemný plyn naftový. Napriek tomu v roku 2021 ešte 1/3 bytov v obci bola vykurovaná pevnými palivami - drevom. Znečisťovanie ovzdušia malými zdrojmi znečistenia bude klesať vďaka zatepľovaniu objektov, výmene technológie kotolní a rastúcemu využívaniu obnoviteľných zdrojov energie (tepelné čerpadlá, fotovoltika).

Voda

Kvalita vody v miestnych drobných tokoch je veľmi dobrá, je ohrozovaná len povrchovými vodami z okolitých plôch. Riziko znečisťovania odpadovými vodami z domácností je minimalizované vybudovanou a navrhovanou verejnou kanalizáciou. Čistota vody v rieke Poprad je znížená vplyvom urbanizácie a poľnohospodárskeho využívania povodia nad obcou vrátane miery čistenia splaškových vôd z rozhodujúcich aglomerácií miest Poprad a Kežmarok.

Obyvateľstvo obce je v súčasnosti zásobované pitnou vodou z individuálnych zdrojov, v územnom pláne je navrhnuté zásobovanie z navrhovaného verejného vodovodu s využitím existujúcich vodných zdrojov obce Vyšné Ružbachy. Voda v studniach v obci nie je znečistená a je vhodná ako úžitková voda. Dažďovú vodu je potrebné využívať ako úžitkovú vodu.

Pôda

V riešenom území nie sú žiadne znehodnotené pôdy ani žiadne zdroje znečistenia pôd. Protierózne opatrenia boli vykonané najmä zriadením trvalých trávnych porastov na eróziou ohrozených plochách. Proti povrchovej vodnej erózii je vhodné vytvárať na svahoch zatravnené medze a zasakovacie pásy, proti veternej erózii vysádzať vetrolamy pozdĺž verejných a účelových komunikácií v poľnohospodárskej krajine.

Obytné prostredie

V riešenom území je časť obytnej zástavby zasiahnutá negatívnymi vplyvmi nad príslušnou legislatívou stanovené limity hluku, vibrácií alebo znečistenia ovzdušia v okolí prietahu cesty I. triedy. Tento negatívny vplyv sa odstráni výstavbou preložky cesty I. triedy mimo zastavané územie obce.

V riešenom území sú vymedzené tieto pásma hygienickej ochrany:

- PHO ustajňovacích objektov na hospodárskom dvore Perdac - 100 m od obvodu ustajňovacích budov.

Tuhé odpady

Obec má zabezpečený separovaný zber odpadu. V obci sú vybudované stanovišťa zberných nádob na separovaný odpad a je zriadený zberný dvor a kompostovisko. Jednotlivé objekty sú vybavené 110 l smetnými nádobami na komunálny odpad a kompostérmi.

Zeleň

Základnou zložkou zelene v obytnej časti obce je okrasná, obytná a úžitková zeleň na pozemkoch rodinných domov. Je potrebné podporovať vhodné členenie pozemkov rodinných domov a vytváranie obytných a okrasných zelených plôch na nich, odčleňovanie hospodárskej časti a zelene do zadnej časti pozemkov a na záhumienky v okolí obce.

Verejná zeleň bude čo do množstva len doplnkovou zeleňou, ale má významnú priestorotvornú, estetickú a ekologickú funkciu. Všetky plochy verejnej zelene je potrebné upraviť a udržiavať ako malé

parkovo upravené plochy. Parkovo upravené majú byť aj plochy verejnej zelene pri bytovom dome. Skvalitniť je potrebné aj parkové úpravy na cintoríne.

Na jednotlivých uliciach bude všade tam, kde to priestorové pomery dovoľia, verejná zeleň zastúpená aspoň jednostrannými zelenými pásmi pozdĺž ciest, v ktorých je možné vysadiť vysokú zeleň formou stromoradií alebo nízku zeleň - kroviny. Vytvorí sa tým systém líniovej verejnej zelene, prepájajúci jednotlivé súvislejšie plochy verejnej zelene v obci s krajinou zeleňou, ktorá bude plniť funkciu kostry ekologickej stability v riešenom území. Významnou súčasťou zelenej kostry obce je sprievodná líniová zeleň vodných tokov, ktorú je potrebné obnoviť aj pozdĺž upravených úsekov.

Prírodnú zeleň v riešenom území predstavujú najmä plochy lesa. Okrem lesných porastov krajinnú zeleň predstavuje sprievodná líniová zeleň pozdĺž vodných tokov a erózných rýh. Túto zeleň je potrebné chrániť, má významnú pôdochrannú a ekologickú funkciu, a je jej veľký nedostatok v poľnohospodársky využívannej severovýchodnej časti katastra. Obmedzenie výskytu burinných a invázných druhov sa dosahuje dosadbou pôvodných krovín a drevín a vykásaním ich okrajov. Najvýznamnejšou je sprievodná zeleň potoka Rieka v úseku medzi Vyšnými a Nižnými Ružbachmi, ktorá je biokoridorom lokálneho významu. Pobrežné lužné porasty majú bioekologickú, priestorotvornú a klimatickú funkciu, preto je nutné zachovať ich a doplniť aj v úsekoch vybudovaných úprav jednotlivých tokov.

Pri výsadbe verejnej zelene treba uprednostňovať domáce druhy drevín a krovín, ktoré sú ekologicky a esteticky vhodnejšie a vyžadujú menšiu starostlivosť a náklady na údržbu ako cudzokrajné rastliny.

14) Ochrana kultúrno-historických hodnôt

Obec Nižné Ružbachy je historické sídlo (prvá písomná zmienka z roku 1286), čo sa prejavuje aj existenciou historických pamiatok v obci, ktoré sú základnými hmotnými kultúrnymi pamiatkami obce. V riešenom území sa nachádzajú evidované národné kultúrne pamiatky a evidované archeologické lokality.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej ÚZPF), sú zapísané tieto národné kultúrne pamiatky:

- kostol rím.kat. sv. Kataríny Alexandrijskej, č. ÚZPF 916/1, parc. KN-C č.1
- r.k. fara, č. ÚZPF 915, parc. KN-C č.241, s.č.26
- vodný mlyn, č. ÚZPF 1018/1, parc. KN-C č.398, s.č. 53
- prícestná kaplnka, č. ÚZPF 1941/1, parc. KN-C č. 632/1
- hrob s náhrobníkom a mrežovou ohradou (Eduard Korponai), č. ÚZPF 916/2, parc. KN-C č.1.

Na ploche NKP je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 32 pamiatkového zákona. Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie NKP je priestor v okruhu desiatich metrov od NKP. Desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak je NKP stavbou, alebo od hranice pozemku, ak je NKP aj pozemok.

Krajský pamiatkový úrad Prešov určil na základe evidovaných archeologických lokalít územie s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi:

1. historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku a novoveku (prvá písomná zmienka o obci z roku 1303)
2. dolný tok údolia Komrovského potoka – zaniknutá stredoveká obec Koromnov (prvá písomná zmienka z roku 1392) – lokalizovaná nálezmi keramiky zo 14.-16. storočia

Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy:

3. poloha Zámček, JZ od obce – miesto drevenej stredovekej hlásky.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk na území aj mimo vyššie uvedeného územia s predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania. Tunajší úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

Stavebník je povinný počas realizácie zemných prác oznámiť každý archeologický nález (vec pamiatkovej hodnoty) Krajskému pamiatkovému úradu Prešov najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

Z hľadiska rozvoja obce je potrebné národné kultúrne pamiatky zachovať a archeologické náleziská chrániť v súlade so všeobecným záujmom a princípmi pamiatkovej ochrany, zakotvenými v zákone č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Okrem objektov zapísaných v ÚZPF si môže obec v zmysle § 14 zákona č.49/2002 o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov zaviesť evidenciu pamätihodností obce. Do zoznamu pamätihodností obce odporúčame schváliť:

- bývalá škola parc.č. KNC 16/1
- bývalá malá vodná elektráreň na Ružbašskom potoku (Rieka)
- božie muky v extraviláne obce
- prístenná kaplnka za obcou pri ceste na PD Perdac
- prístenná kaplnka pri účelovej ceste do Vyšných Ružbách v lokalite Renčava.

Metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností obce poskytuje Krajský pamiatkový úrad Prešov.

15) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V katastri obce sa nenachádzajú zistené ložiská vyhradených nerastov, chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory.

V okolí rieky Poprad sa nachádzajú využiteľné zásoby nevyhradeného nerastu štrkopiesky a piesky (4687). Ich ťažba sa predpokladá z priestoru budúcej zátopy MVE Miľava v lokalitách Mláky, Mokrá lúka a Nižná roveň a v lokalite Julova lávka/Vyšná roveň južne od obce. Ako dočasná depónia vyťaženého štrkopiesku bude slúžiť plocha medzi Ružbašskou Miľavou, železničnou traťou, cestou I. triedy č. 77 a riekou Poprad.

16) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Pozemky v povodňami ohrozovaných územiach, vrátane časti zastavaného územia obce Nižné Ružbachy, sú ohrozované prívalovými vodami z miestnych vodných tokov, najmä v okolí vodných tokov Poprad a Rieka (Ružbašský potok). Hlavným ochranným protipovodňovým opatrením je vylúčenie výstavby z územia ohrozovaného povodňami pri prietoku Q_{100} rieky Poprad, regulácia niektorých úsekov drobných vodných tokov v zastavanom území obce a výstavba menšieho poldra Gajdica a prehrádzok na Dlhom potoku. Rekreačné areály v lokalitách Ružbašská Miľava a Vyšná roveň je možné posilniť aj výstavbou protipovodňových ochranných hrádzi. Ako protipovodňové zariadenie je možné využiť aj záchytnú nádrž MVE Miľava na rieke Poprad, ktorého hlavnou funkciou je akumulácia vody pre vodnú elektráreň. V úseku Rieky pri lokalitách navrhovanej výstavby v lokalitách Pod Kirbargom a Pod Holštinom je potrebné stabilizovať brehy vodného toku na obmedzenie ich erózie.

V riešenom území sa nachádzajú potenciálne zosuvné územia, nezasahujú však lokality existujúcej alebo navrhovanej zástavby. Prípadná výstavba na ploche potenciálne zosuvných území je podmienená vypracovaním geologických posudkov pre jednotlivé stavby a realizáciou v nich stanovených preventívnych opatrení.

Predmetné územie spadá do nízkeho a stredného radónového rizika v rozsahu, ktorý je vyznačený v grafickej časti. Zastavané územie obce leží v území so stredným radónovým rizikom. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore

a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia. Stavby v danom území nesmú mať nevetrané suterénne priestory, odporúča sa plynutesná izolácia spodnej stavby.

17) Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy

Navrhovaný rozvoj zastavaného územia obce Nižné Ružbachy vyvolá potrebu vyňatia časti dotknutých pozemkov z evidencie poľnohospodárskej pôdy. Vyhodnotenie perspektívneho použitia PP na nepoľnohospodárske využitie bude spracované formou samostatnej prílohy. Pôdy v katastri obce sú málo produkčné, zaradené do 6.-9. skupiny BPEJ, prevažná časť poľnohospodárskej pôdy sú trvalé trávne porasty.

Záber lesného pôdneho fondu nie je navrhnutý.

18) Hodnotenie riešenia z hľadiska environmentálnych, sociálnych a územno-technických dôsledkov

Obec Nižné Ružbachy sa nachádza v environmentálne vhodnom prostredí, na významnej urbanizačnej osi Slovenska, v území vybavenom potrebnou dopravnou a technickou infraštruktúrou. Dopravnú obsluhu územia zabezpečuje cesta I. triedy a železničná trať. Nižné Ružbachy ležia v atraktívnom území pre cestovný ruch, rekreáciu a športové využitie, v susedstve významné strediska cestovného ruchu kúpeľov medzinárodného významu Vyšné Ružbachy. Územie obce poskytuje aj obmedzené zdroje surovín a produktov lesného hospodárstva a poľnohospodárstva.

Obec má všetky predpoklady a patričný potenciál pre navrhovaný rozvoj. Z hľadiska sociálnych dôsledkov je navrhovaný rozvoj územia nevyhnutný pre zabezpečenie zlepšenia možností pre rozvoj sociálnej infraštruktúry a životných podmienok obyvateľov obce.

Z hľadiska zachovania a ochrany prírodných a kultúrnych hodnôt návrh územného plánu neprináša nové návrhy, rešpektuje súčasný právny stav v oblasti investičnej výstavby a platnej nadradenej územnoplánovacej dokumentácie.

Plánovaný rozvoj obce pri dodržaní regulatívov stanovených v tomto územnom pláne bude pre riešené územie obce Nižné Ružbachy i jeho okolie prínosom z hľadiska optimálneho využívania územia, zlepšenia sociálnych pomerov a rozvoja obce a využitia technického vybavenia územia. Zakladá možnosť riadiť rozvoj obce v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja.

III. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

ZÁVAZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE NIŽNÉ RUŽBACHY

1. ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

1.1. Závazná časť územného plánu obce vymedzuje :

- územný rozsah záväznosti územného plánu
- zásady a regulatívy funkčného a priestorového usporiadania a využitia územia
- zoznam verejnoprospešných stavieb a vymedzenia pozemkov na vykonanie asanácie
- vymedzenie zastavaného územia obce
- vymedzenie ochranných pásiem, chránených území a stavebných uzáver
- potrebu obstarania územných plánov zón
- zásady a regulatívy tvorby a ochrany životného prostredia.

1.2. Územný plán je spracovaný v zmysle zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a podľa vyhlášky MŽP SR č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

2. PLATNOSŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU

2.1. Územný plán obce Vyšné Ružbachy platí na administratívnom území obce Nižné Ružbachy okres Stará Ľubovňa, ktoré je tvorené katastrálnym územím Nižné Ružbachy, číslo k.ú. 841048, s rozlohou 979,4 ha.

2.2. Územný plán nadobúda platnosť dňom jeho schválenia obecným zastupiteľstvom. Záväzná časť nadobúda účinnosť dňom nadobudnutia účinnosti všeobecného záväzného nariadenia obce, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu obce, t.j. pätnástym dňom od jeho vyvesenia na úradnej tabuli obce po jeho schválení, ak v ňom nie je ustanovený neskorší začiatok účinnosti.

3. ZÁSADY A REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A VYUŽÍVANIA ÚZEMIA OBCE VYŠNÉ RUŽBACHY

3.1. Zástavbu obce Nižné Ružbachy v ďalšom období rozvíjať podľa týchto zásad:

3.1.1 obec rozvíjať podľa hlavných urbanistických osí daných cestami I. a III. triedy

3.1.2 nové obytné plochy priamo nadväzovať na súčasné zastavané územie najmä v údolí potoka Rieka (Ružbašský potok) v lokalitách Pod Kirbergom, Pod Holštínom a Renčava a na jeho juhozápadnom okraji v lokalite Za krížom

3.1.3 navrhovanou výstavbou rozvíjať kompaktné zastavané územie obce polyfunkčného charakteru doplnenú potrebnou občianskou vybavenosťou

3.1.4 zariadenia občianskej vybavenosti rozvíjať prednostne v centre obce a pozdĺž ciest I. a III. triedy formou premeny monofunkčných obytných domov na polyfunkčné objekty občianska vybavenosť/bývanie - na doplnenie ďalších zariadení obchodu a služieb obnoviť objekt nákupného strediska

3.1.5 v zónach bývania môžu vznikať drobné živnostenské prevádzky obchodu alebo služieb, ktoré charakterom a rozsahom svojej činnosti nebudú negatívne ovplyvňovať okolité obytné prostredie

3.1.6 športovo-rekreačnú zónu rozvíjať v lokalite Vyšná roveň (Rybník)

3.1.7 ako samostatnú rekreačnú zónu pre individuálnu rekreáciu aj voľný cestovný ruch rozvíjať areál Ružbašská Miľava, v ňom rozvíjať aj zariadenia pre vodnú turistiku

3.1.8 v lokalite Lazy vybudovať rekreačnú zónu celoročného charakteru pre vodné športy a lyžiarsky areál

3.1.9 rekreačnú zónu Krumľovský potok rozvíjať ako územie individuálnej chatovej rekreácie

3.1.10 menší výrobo-skladovací areál je možné vybudovať v lokalite Pod Lístím medzi cestou I. triedy a železničnou traťou.

3.2. Základné výškové usporiadanie zástavby obce bude:

3.2.1 na plochách bývania v rodinných domoch a rekreácie v chatových osadách budovy najviac do dvoch podlaží so šikmou strechou/obytným podkrovím alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 7 m od úrovne rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy

3.2.2 na plochách bytových domov budovy najviac do troch nadzemných podlaží so šikmou strechou /obytným podkrovím alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 10 m od úrovne rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy

3.2.3 na plochách občianskej vybavenosti, rekreácie, cestovného ruchu a športu budovy najviac do troch nadzemných podlaží so šikmou strechou /obytným podkrovím alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 11 m od úrovne rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy

3.3. Územie obce sa delí na základné štrukturálne jednotky – funkčné plochy. Funkčné plochy sú priestorovo vymedzené jednotky s rovnakou funkciou a stavebnou štruktúrou. Sú pospájané komunikačným systémom a technickou infraštruktúrou.

Základné funkčné plochy v obci sú nasledovné:

- **obytné plochy** - zastavané plochy bývania v rodinných alebo bytových domoch a ku nim prislúchajúcich zariadení základnej občianskej vybavenosti, technického vybavenia územia a malých podnikateľských prevádzok neznižujúcich kvalitu bývania, neznečisťujúcich životné prostredie a nevyžadujúcich zvýšenú dopravnú obsluhu najmä nákladnými vozidlami

- **plochy občianskej vybavenosti** – zastavané plochy s prevládajúcou občianskou vybavenosťou – budovami pre obchod, služby, verejnú správu, administratívu, školstvo, zdravotníctvo, kultúru, stravovanie a ubytovanie

- **plochy pre cestovný ruch a rekreáciu** – zastavané plochy s budovami na ubytovanie a služby pre návštevníkov zariadení voľného cestovného ruchu, vyhradených rekreačných zariadení (napr. podnikové zariadenia) a individuálnej rekreácie (súkromné chaty)

- **výrobné a skladovacie plochy** – územia pre rozvoj hospodárskych podnikateľských činností v priemyselnej a poľnohospodárskej výrobe, skladovaní, spracovaní miestnych surovín a stavebné dvory

- **plochy športu** – areály športových zariadení pre rekreačný alebo výkonnostný šport

- **plochy zelene** – nezastavané plochy územia hospodárskej, rekreačnej súkromnej a verejnej zelene v zastavanom území a prírodnej krajine, sprievodnej, líniovej a ochrannej zelene

Ostatné plochy tvoria územie pôdohospodárskych činností, sú to plochy poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Tieto funkčné plochy sú vyznačené vo výkrese č.2 grafickej časti územného plánu príslušnou farebnou plochou v súlade s legendou výkresu.

4. URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH A VYLUČUJÚCICH PODMIENOK PRE VYUŽITIE JEDNOTLIVÝCH PLÔCH

4.1. Pre výstavbu na jednotlivých funkčných plochách na území obce Nižné Ružbachy platia v tomto bode uvedené záväzné regulatívy. Základným regulatívom je funkčné využitie plochy, ktoré je znázornené vo výkresoch č.2 výkresovej časti územného plánu príslušnou farbou a štruktúrou plochy alebo jej ohraničenia (vysvetlenie je v legende výkresov).

4.2. Na jednotlivých funkčných plochách musí byť umiestnená na pozemku stavba s uvedenou hlavnou funkciou využitia a až následne s doplnkovou funkciou využitia. Stavba s hlavnou funkciou musí byť na pozemku dominantná a stavby s doplnkovou funkciou nesmú prekročiť objemovú hmotu hlavnej stavby.

4.3. V rámci regulatívov sa za zastavanú plochu považuje zastavaná plocha budovami a za plochu zelene plocha vegetácie na rastlom (prírodnom) teréne a nad podzemnými stavbami umiestnenými pod úrovňou pôvodného rastlého terénu.

4.4. Pre jednotlivé druhy funkčných plôch platia regulatívy:

RL1 PLOCHY RODINNÝCH DOMOV

a) hlavná funkcia: bývanie v rodinných domoch. Podiel plôch bývania v rodinných domoch musí byť viac ako 66%.

b) doplnkové funkcie: maloobchod a služby do 100 m² úžitkovej plochy, malokapacitné zdravotnícke a predškolské zariadenia, prechodné ubytovanie (penzióny), nekomerčný drobnochov malých hospodárskych a spoločenských zvierat bez škodlivých vplyvov na okolité prostredie, maloplošné detské a športové ihriská.

c) neprípustné funkcie: priemyselné a poľnohospodárske výrobné areály, stavebné dvory, dopravné areály, samostatné prevádzky skladov, športové areály, administratívne budovy, zariadenia na zneškodňovanie odpadov, komerčný chov hospodárskych a spoločenských zvierat, chov väčších exotických zvierat.

d) ďalšie podmienky: Objekty môžu byť jednoúčelové alebo polyfunkčné, v nich alebo na ich pozemkoch môžu byť umiestnené malokapacitné maloobchodné jednotky a zariadenia služieb, výrobné prevádzky remeselného charakteru do 3 zamestnancov, nenáročné na zásobovanie, neprodukujúce nadmerný hluk, zápach, prach, vibrácie a nebezpečný odpad. Poľnohospodárska výroba je možná v rozsahu samozásobovania.

Stavby môžu mať najviac dve nadzemné podlažia s plochou strechou alebo dve nadzemné podlažia so šikmou strechou /obytným podkrovím, alebo tomu zodpovedajúcu výšku stavieb, t.j. maximálne 7 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy. Zástavba samostatne stojacimi alebo radovými objektmi, zastavanosť pozemku budovami do 40 %, podiel plôch zelene minimálne 40 %. Parkovanie musí byť riešené na pozemku jednotlivých domov v počte odstavných miest minimálne zhodnom s počtom stanoveným podľa príslušnej STN.

RL2 PLOCHY BYTOVÝCH DOMOV

a) hlavné funkcie: bývanie v bytových domoch. Podiel plôch bývania v budovách musí byť viac ako 66%.

b) doplnkové funkcie: základná občianska vybavenosť - maloobchod a služby do 150 m² úžitkovej plochy, detské a športové ihriská.

c) nepripustné funkcie: priemyselná a poľnohospodárska výroba, stavebné dvory, dopravné areály, samostatné prevádzky skladov, administratíva, zariadenia na zneškodňovanie odpadov, chov hospodárskych a väčších exotických zvierat.

d) ďalšie podmienky: Objekty môžu byť polyfunkčné, v nich alebo na ich pozemkoch môžu byť umiestnené maloobchodné jednotky a zariadenia služieb, výrobné prevádzky remeselného charakteru do 3 zamestnancov, nenáročné na zásobovanie, neproduktujúce nadmerný hluk, zápach, prach vibrácie a nebezpečný odpad.

Stavby môžu byť bytové alebo polyfunkčné domy maximálne do troch nadzemných podlaží s plochou strechou alebo troch nadzemných podlaží a šikmou strechou /obytným podkrovím, alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 10 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy. Zástavba samostatne stojacimi alebo radovými objektmi, zastavanosť pozemku budovami do 30 %, podiel plôch zelene minimálne 50 %. V polyfunkčných budovách doplnkové funkcie umiestnené na I. nadzemnom podlaží (prízemí). Parkovanie musí byť riešené na pozemku jednotlivých domov v počte odstavňových miest minimálne zhodnom s počtom stanoveným podľa príslušnej STN. Garáže pre byty umiestnené v objekte.

RL3 PLOCHY OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

a) hlavné funkcie: zariadenia pre uspokojovanie potrieb obyvateľstva poskytovaním maloobchodných, stravovacích, ubytovacích, obchodných, školských, zdravotníckych, sociálnych, kultúrnych alebo administratívnych služieb, ktoré musia mať väčšinový podiel vo využití podlažných plôch stavieb na jednotlivých pozemkoch.

b) doplnkové funkcie: bývanie umiestnené najmä v horných podlažiach alebo zadných traktoch budov, parky a parkovo upravené plochy zelene

c) nepripustné funkcie: priemyselné a poľnohospodárske výrobné zariadenia okrem výrobných služieb, veľkoobchodné sklady, zariadenia na zneškodňovanie odpadov, stavebné dvory.

d) ostatné podmienky: Objekty môžu byť polyfunkčné, môžu obsahovať byty a malé výrobné prevádzky súvisiace so zariadením občianskej vybavenosti, neproduktujúce nadmerný hluk, zápach a nebezpečný odpad. Odporúča sa integrácia zariadení.

Stavby môžu byť maximálne trojpodlažné alebo tomu zodpovedajúcu výšku stavieb, t.j. maximálne 10 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy. Zástavba samostatne stojacimi objektmi alebo skupinovú, zastavanosť pozemku budovami do 50%, sadové úpravy areálovej zelene, podiel zelene minimálne 30%. Parkovanie zamestnancov a návštevníkov riešené na pozemku objektu alebo verejnom parkovisku dostatočnej kapacity a v primeranej dostupnosti. Garáže pre byty vstavané alebo podstavané pod objektmi.

RL4 PLOCHY REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU

a) hlavné funkcie rekreačná a obslužná, základná rekreačná vybavenosť– rekreačné zariadenia a areály s rekreačnými, športovými, ubytovacími a stravovacími službami, prechodné ubytovanie (hotely, penzióny, apartmánové domy, campyngy), objekty na individuálnu rekreáciu (chaty, chalupy, rekreačné domy) ,

b) doplnkové funkcie: služby a bývanie (služobné byty) v rozsahu maximálne 1/3 podlažnej plochy objektu, športové areály, parky

c) nepripustné funkcie: priemyselná a poľnohospodárska výroba, skladovanie, dopravné areály, zariadenia na zneškodňovanie odpadov.

d) ostatné podmienky: Zástavba samostatne stojacimi objektmi s vlastnými areálmi, alebo jednotlivé areály alebo zariadenia bez objektov. Zastavanosť pozemkov nadzemnými objektmi maximálne 30%, podiel zelene minimálne 50 % plochy pozemkov. Objekty max. trojpodlažné s podkrovím alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 11 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy. Nezastavané plochy upravené krajinárskou zeleňou. V rámci areálov musia byť riešené dostatočné parkovacie plochy pre užívateľov a návštevníkov jednotlivých zariadení, ozelenené vysokou zeleňou.

RL5 PLOCHY ŠPORTU

- a) hlavné funkcie:** športovo-rekreačná – maloplošné a veľkoplošné ihriská a športoviská, športové areály slúžiace neorganizovanej a organizovanej telovýchove, ihriská, haly a štadióny so základným vybavením
- b) doplnkové funkcie:** nevýrobné služby a bývanie (služobné byty, prechodné ubytovanie), lanové dopravné zariadenia
- c) neprípustné funkcie:** priemyselná a poľnohospodárska výroba a skladovanie, dopravné areály, zariadenia na zneškodňovanie odpadov.
- d) ostatné podmienky:** Zástavba samostatne stojacimi objektmi s vlastnými areálmi alebo jednotlivé areály športovísk bez objektov. Budovy najviac trojpodlažné so šikmou strechou /obytným podkrovím alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 11 m od úrovne rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy. Nezastavané plochy parkovo upravené. V rámci areálu alebo v dochádzkovej vzdialenosti musia byť riešené dostatočné parkovacie plochy pre návštevníkov jednotlivých zariadení, ozelenené vysokou zeleňou.

RL6 PLOCHY SEZÓNNYCH ŠPORTOV

- a) hlavné funkcie:** športovo-rekreačná – športové plochy a areály zariadení pre sezónne zimné (lyžovanie) letné športy (cyklistika), poľnohospodárska v letnom období
- b) doplnkové funkcie:** stravovacie a ubytovacie služby pre návštevníkov, športové areály a služby pre letné športy (cyklistika, turistika), služobné byty, prechodné ubytovanie, lanové dopravné zariadenia
- c) neprípustné funkcie:** priemyselná výroba a skladovanie, stavebné dvory, dopravné areály, zariadenia na zneškodňovanie odpadov
- d) ostatné podmienky:** športové plochy s lyžiarskymi dopravnými zariadeniami a súvisiacou infraštruktúrou, bez zástavby budovami. Budovy pre služby návštevníkom len vo vstupnom areáli pri prístupovej ceste. Budovy najviac trojpodlažné so šikmou strechou /obytným podkrovím alebo tomu zodpovedajúca výška stavieb, t.j. maximálne 11 m od úrovne rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy. Nezastavané plochy parkovo upravené. V rámci areálu alebo v dochádzkovej vzdialenosti musia byť riešené dostatočné parkovacie plochy pre návštevníkov jednotlivých zariadení, ozelenené vysokou zeleňou. Sezónne poľnohospodárske využitie formou trvalých trávnych porastov bez trvalých stavieb, oplôtky len sezónne. Výstavba oplôtenia jednotlivých pozemkov je neprípustná.

RL7 PLOCHY POĽNOHOSPODÁRSKEJ VÝROBY

- a) hlavné funkcie:** zariadenia a areály poľnohospodárskej rastlinnej a živočíšnej výroby, spracovanie poľnohospodárskych produktov, sklady
- b) doplnkové funkcie:** služby a maloobchodný predaj, energetické zariadenia, bývanie len vo forme služobných bytov alebo ubytovní v priestoroch spĺňajúcich hygienické požiadavky, najmä vo vstupných areáloch, zariadenia a areály lesnej výroby
- c) neprípustné funkcie:** školské, športové, sociálne a zdravotnícke prevádzky s výnimkou podnikových zariadení, rekreácia a cestovný ruch,
- d) ostatné podmienky:** Zástavba prevažne halová, výška budov maximálne 10 m od úrovne pôvodného rastlého terénu s výnimkou technologických zariadení. Zastavanosť pozemku budovami do 50%, podiel plôch zelene minimálne 20 %. Vnútroareálové plochy musia byť upravené ako spevnené alebo zelené plochy. Súčasťou zariadení musia byť parkovacie plochy pre zamestnancov.

RL8 PLOCHY PRIEMYSELNEJ VÝROBY A SKLADOV

- a) hlavné funkcie:** zariadenia a areály priemyselnej výroby a výrobných služieb, dopravné areály, stavebné dvory, veľkoobchod, sklady
- b) doplnkové funkcie:** služby a maloobchodný predaj, energetické zariadenia, bývanie len vo forme služobných bytov alebo ubytovní v priestoroch spĺňajúcich hygienické požiadavky, najmä vo vstupných areáloch
- c) neprípustné funkcie:** poľnohospodárska živočíšna výroba, rekreácia a cestovný ruch, školské, športové a zdravotnícke prevádzky s výnimkou podnikových zariadení
- d) ostatné podmienky:** Zástavba prevažne halová, výška budov maximálne 10 m od úrovne pôvodného rastlého terénu s výnimkou technologických zariadení. Vnútroareálové komunikácie musia byť spevnené,

nezastavané plochy využité na vnútroareálovú zeleň. Zastavanosť pozemku budovami do 50%, podiel plôch zelene minimálne 20 %. Súčasťou zariadení musia byť parkovacie plochy pre zamestnancov.

RL9 PLOCHY TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

a) hlavné funkcie: špecifické areály technických zariadení umiestnené podľa technických požiadaviek na ich funkciu.

b) doplnkové funkcie: administratívne prevádzky, energetické zariadenia, služobné byty alebo ubytovacie zariadenia na plochách mimo ochranné pásma,

c) neprípustné funkcie: v prípade, že ide o zariadenia s pásom hygienickej ochrany, nesmú byť na ploche týchto zariadení a v ich ochranných pásmach obytné, zdravotnícke, školské a stravovacie zariadenia.

d) ostatné podmienky: Budovy najviac dvojpodlažné s podkrovím alebo tomu zodpovedajúcu výšku stavieb, t.j. maximálne 7 m od úrovne pôvodného rastlého terénu po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy. Vnútroareálové plochy musia byť upravené ako spevnené alebo zelené plochy. Parkovanie riešené v areáli.

RL10 ZÁHRADY

a) hlavné funkcie: rekreačná, poľnohospodárska malovýroba pre samozásobovanie

b) doplnkové funkcie: skladovanie poľnohospodárskych plodín, drobných úžitkových zvierat

c) neprípustné funkcie: bývanie, občianska vybavenosť, výroba, energetické zariadenia, dopravné areály, odpadové hospodárstvo

d) ostatné podmienky: zástavba drobnými stavbami s doplnkovou funkciou ku budovám na susediacich pozemkoch - drobné úžitkové, skladovacie a rekreačné stavby a zariadenia, zastavanosť pozemkov budovami najviac 10 %, minimálny podiel zelene 60 %.

RL11 VEREJNÁ ZELEŇ

a) hlavné funkcie: parky, parkovo upravené plochy

b) doplnkové funkcie: rekreácia, detské ihriská, maloplošné športoviská, stravovanie (občerstvenie)

c) neprípustné funkcie: bývanie, výroba, skladovanie, energetické zariadenia, dopravné areály, odpadové hospodárstvo.

d) ostatné podmienky: plochy bez zástavby trvalými objektmi okrem drobných stavieb, súvisiacich s rekreačným alebo športovým využitím plochy, zastavanosť pozemkov budovami najviac 10 %.

RL12 KRAJINNÁ A SPRIEVODNÁ ZELEŇ

a) hlavné funkcie: nelesná prírodná, ochranná alebo hospodárska zeleň – porasty stromov a krov

b) doplnkové funkcie: rekreácia a šport, vodozádržná, ekologická

c) neprípustné funkcie: bývanie, výroba, skladovanie, energetické zariadenia, doprava, odpadové hospodárstvo.

d) ostatné podmienky: Plochy bez zástavby trvalými objektmi okrem stavieb súvisiacich s hospodárskym, rekreačným alebo športovým využitím plochy, zastavanosť pozemkov budovami najviac 2 %.

RL13 LÚKY, PASIENKY

a) hlavné funkcie: poľnohospodárska pestovateľská a chovateľská činnosť veľkovýrobného alebo malovýrobného charakteru

b) doplnkové funkcie: dočasné skladovanie poľnohospodárskych produktov a ustajnenie hospodárskych zvierat

c) neprípustné funkcie: výstavba budov okrem dočasných objektov slúžiacich poľnohospodárskej výrobe, fotovoltické zariadenia a elektrárne, skládovanie odpadov.

d) ostatné podmienky: plochy bez zástavby trvalými objektmi, prípustné je prechodné umiestnenie s poľnohospodárskou výrobou súvisiacich dočasných objektov (stohy a iné formy sezónneho skladovania, strážne boudy, oplôtky, ohrady, košiare a pod.).

RL14 CINTORÍN

a) hlavné funkcie: pohrebisko

b) doplnkové funkcie: pohrebné služby, park

c) neprípustné funkcie: všetky druhy objektov okrem budov pre prevádzku cintorína a súvisiacich služieb,

d) ostatné podmienky: Jednopodlažné stavby so šikmou strechou, architektonicky náročne riešené, so sadovými úpravami celého areálu, dláždené vonkajšie spevnené plochy. Zastavanosť pozemku budovami max.5%, podiel plôch zelene minimálne 20%. Parkovanie návštevníkov riešené v areáli alebo na verejnom parkovisku dostatočnej kapacity a v primeranej dostupnosti.

RL15 LES

a) hlavné funkcie: hospodárska

b) doplnkové funkcie: rekreácia a šport

c) neprípustné funkcie: bývanie, priemyselná výroba, skladovanie, energetické zariadenia, doprava, odpadové hospodárstvo.

d) ostatné podmienky: plochy bez zástavby trvalými objektmi okrem stavieb, súvisiacich s hospodárskym, rekreačným alebo športovým využitím plochy, zastavanosť pozemkov najviac 2 %.

RL16 ORNÁ PÔDA

a) hlavné funkcie: poľnohospodárska rastlinná výroba

b) doplnkové funkcie: dočasné skladovanie poľnohospodárskych produktov

c) neprípustné funkcie: výstavba budov okrem dočasných objektov slúžiacich poľnohospodárskej výrobe, fotovoltické zariadenia a elektrárne, skládovanie odpadov.

d) ostatné podmienky: Plochy bez zástavby trvalými objektmi, prípustné je prechodné umiestnenie s poľnohospodárskou výrobou súvisiacich dočasných objektov (stohy a iné formy sezónneho skladovania, strážne boudky a pod.).

RL17 OVOCNÝ SAD

a) hlavné funkcie: poľnohospodárska produkčná

b) doplnková funkcia: rekreačná

c) neprípustné funkcie: bývanie, občianska vybavenosť, priemyselná výroba, energetika, skladovanie, zneškodňovanie odpadov

d) ďalšie podmienky: Na pozemkoch môžu byť umiestnené účelové hospodárske objekty a záhradné chatky (zastavaná plocha do 25 m², max. jednopodlažné so šikmou strechou). Podiel zastavaných plôch max. 5 %.

RL18 VODNÉ TOKY A NÁDRŽE

a) hlavné funkcie: vodné toky a nádrže, nezastavané plochy s vodohospodárskou funkciou

b) doplnkové funkcie: športovo - rekreačná, hospodárska (rybárstvo, chov vodnej hydiny), vodozádržná, protipovodňová

c) neprípustné funkcie: priemyselná výroba, skladovanie, dopravné areály, zariadenia na zneškodňovanie odpadov.

d) ostatné podmienky: úprava tokov vegetačnou formou, vodopriepustnými materiálmi, zachovanie alebo obnova sprievodnej zelene, v zastavanom území môže byť parkovo upravená, mimo zastavané územie prirodzená krajinná zeleň, neoploštené plochy ochranného pásma vodných tokov v šírke 5 m od brehovej čiary.

RL19 PLOCHY DOPRAVY

a) hlavné funkcie: plochy pre dopravu a dopravné zariadenia, služby pre motoristov

b) doplnková funkcia: maloobchodný predaj, energetické zariadenia

c) neprípustné funkcie: bývanie, rekreácia, výchovné, športové a zdravotnícke prevádzky.

d) ďalšie podmienky: Pozemky pre automobilové, pešie a cyklistické komunikácie a železničné trate, cestné a železničné zariadenia a súvisiace technické zariadenia. Zástavba areálov dopravných zariadení budovami maximálne s dvoma nadzemnými podlažiami alebo tomu zodpovedajúcou výškou max. 8 m po odkvap šikmej alebo atiku plochej strechy. V rámci vstupných areálov administratívne budovy, parkovacie plochy pre zamestnancov a parkové úpravy. Vnútroareálové komunikácie a parkoviská musia byť spevnené, nezastavané plochy využité na vnútroareálovú zeleň. Zastavanosť pozemku budovami do 30 %, podiel zelene minimálne 20 %. Pri novej výstavbe, prestavbe a rekonštrukcii budov zrealizovať vodozádržné opatrenia podľa čl.3 bod (5) písm. H.

5. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA

5.1. Zásady priestorového usporiadania občianskej vybavenosti:

- v obci rozvíjať vybavenostné centrum v priestore okolo kostola a obecného úradu a pozdĺž ciest I. a III. triedy.
- v centre obce je priestor na usporiadanie lokálnych trhov, jarmokov a spoločenských akcií, na čo je vhodný aj priestor severne od kostola
- na vytvorenie nových zariadení občianskej vybavenosti je možné aj prestavať existujúce objekty alebo ich časti (najmä na prízemí) alebo nové priestory ku nim pristavať

5.2. Pre zariadenia občianskej vybavenosti využívať a intenzifikovať využitie terajších zariadení a areálov:

- pre školstvo a výchovu rozvíjať súčasný areál základnej a materskej školy
- pre kultúrno-spoločenské účely využívať priestory kultúrneho domu a polyfunkčnej budovy susediacej s obecným úradom
- pre šport chrániť a rozvíjať areál futbalového ihriska a rekreačného areálu Vyšná roveň.

5.3. Rozvoj maloobchodných zariadení a menších prevádzok služieb je možný aj vytváraním živnostenských prevádzok v rámci rodinných a bytových domov alebo ich pozemkov v zónach bývania.

5.4. V základnej škole rozšíriť školskú knižnicu, pre vylepšenie podmienok na telesnú výchovu doplniť krátku atletickú dráhu a malú telocvičňu.

Rozšíriť kapacitu pre mimoškolskú výchovu je možné rozširovaním školského klubu alebo detašovaného pracoviska základnej umeleckej školy.

5.5 Futbalový areál dobudovať o kvalitnejšie zázemie (šatne, sociálne zariadenia, administratívne priestory) a tribúnu pre divákov.

6. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

6.1. Automobilové komunikácie

6.1.1 Nadradenú cestnú sieť na území obce tvoria cesty I. triedy č.77 a III. triedy č.3124 a 3131. Cesta I. triedy má mať v zastavanom území obce kategóriu MZ1 9/50 a mimo zastavané územie C 11,5/80. Cesty III. triedy majú mať v zastavanom území kategóriu minimálne MZ3 8,5/50, Mimo zastavané územie C 7,5/80.

6.1.2 Na zabezpečenie potrebných kapacitných a bezpečnostných parametrov cesty I/77 na území obce bude vybudovaná jej preložka mimo zastavané územie obce v koridore danom v územnom pláne obce.

6.1.3. Základnú komunikačnú sieť (ZÁKOS) obce tvoria prieťahy ciest I. triedy č.77 a III. triedy č.3124 a 3131 a miestna cesta vedúca cez lokality Pod Kirbargom a Pod Holštinom s navrhovaným pokračovaním v trase účelovej cesty na hranicu katastra a do Vyšných Ružbách. Táto cesta má byť upravená na kategóriu MO2 7,5/30.

6.1.4. Komunikačnú sieť ZÁKOSu dopĺňajú miestne obslužné cesty kategórie MO3 7,5/30 a 6,5/30. Málo dopravne zaťažené komunikácie v stiesnených podmienkach môžu byť funkčnej triedy D1 - obytná zóna s návrhovou rýchlosťou max.20 km/hod a šírkou 3-5 m.

6.1.5. Zberné cesty musia mať obojstranné chodníky, odporúčané sú aj zelené pásy. Miestne obslužné cesty musia mať aspoň jednostranný chodník, komunikácie funkčnej triedy D1 sa budujú bez samostatných chodníkov. Miestne cesty musia mať verejné osvetlenie.

6.1.6. Uličný priestor zberných ciest kategórie MZ 8,5/50 musí mať šírku minimálne 10 m, kategórie MO 7,5 minimálne 9,0 m a kategórie MO 6,5 minimálne 8,0 m. Uličný priestor komunikácií kategórie D1- obytná zóna musí mať šírku minimálne 4 m pri jednosmernej a 6 m pri obojsmernej premávke.

6.2. Hromadnú cestnú osobnú dopravu zabezpečujú prímestské autobusové linky regionálnej dopravy zo Starej Ľubovne a diaľkové linky jednotlivých autobusových dopravcov. Trasy liniek vedú po cestách I. a III. triedy. Pre zastávky je potrebné dobudovať zastávkové niky s prístreškami a spevnené nástupištia.

6.3. Cyklistická doprava

6.3.1. Cyklistická doprava môže na území obce využívať všetky automobilové cesty v súlade s pravidlami cestnej premávky.

6.3.2. Hlavné cyklistické trasy majú viesť po samostatných cyklistických cestičkách, miestnych cestách alebo účelových cestách do Podolínce, Vyšných Ružbách a Forbás. Cyklistické trasy nesmú viesť po ceste I. triedy.

6.3.3. Rekreačné cyklistické trasy majú viesť po cyklistických cestičkách, miestnych h alebo ukladných automobilových komunikáciách kategórie D1 – OZ šírky minimálne 3 m, alebo po spevnených aj nespevnených účelových, poľných a lesných cestách.

6.3.4. Cyklistické trasy je potrebné vybaviť orientačným a informačným systémom a odpočívadlami.

6.3.5. Pre bezpečnosť cyklistickej dopravy je vhodné na automobilových komunikáciách, po ktorých sú vedené cyklotrasy, obmedziť maximálnu rýchlosť na 30 km/hod, prípadne vytvárať cyklistické ulice.

6.4. Pešie komunikácie a plochy

6.4.1. Pešie chodníky pozdĺž miestnych ciest musia byť minimálne jednostranné, pozdĺž cesty I. triedy obojstranné. V uliciach kategórie MOU3 a D1 – obytná zóna samostatné chodníky budované byť nemusia.

6.4.2. Rekreačné pešie trasy viesť plochami verejnej zelene, rekreačnými zónami a nezastavaným prírodným územím v katastri obce. Majú byť vedené v samostatných trasách, môžu však využívať účelové komunikácie. Majú byť vybavené drobnou architektúrou /lavičky, prístrešky/ a orientačným a informačným systémom.

6.4.3. Udržiavať a skvalitňovať sústavu značených turistických trás a ich vybavenia orientačným systémom a drobnou architektúrou.

6.4.5. Sieť existujúcich turistických trás doplniť o trasu prechádzajúcu cez lokalitu Zámoček s napojením na trasu Podolínce – Vyšné Ružbachy.

6.5. Statická doprava

6.5.1. Statická doprava zahŕňa odstavné plochy, parkoviská a garáže pre motorové vozidlá. Zariadenia statickej dopravy sa umiestňujú v obytnej, výrobnjej aj rekreačnej zóne. Odstavné plochy a garáže musia mať kapacitu zodpovedajúcu stupňu motorizácie min.1:2,5.

6.5.2. Parkovacie státi pre obytnú zástavbu je potrebné riešiť na pozemkoch jednotlivých domov.

6.5.3. Parkovacie miesta pre osobné automobily musia byť súčasťou areálov občianskej vybavenosti a výrobných areálov.

6.5.4. Parkoviská pre nákladné automobily a autobusy sa môžu umiestňovať len vo výrobnjej a skladovacej zóne.

6.5.5. Parkoviská s kapacitou nad 20 parkovacích miest je potrebné vybaviť nabíjacími stanicami pre elektromobily.

6.5.5. Pri všetkých objektoch občianskej vybavenosti, športu, rekreácie a cestovného ruchu je potrebné vybudovať parkoviská pre cyklistov s kapacitou minimálne 20% potreby parkovania pre motorové vozidlá stanovenej podľa STN 73 6110.

6.7. Železničná doprava

6.7.1. Osobná a nákladná železničná doprava bude na území obce využívať existujúcu železničnú trať č. 185 Poprad – Plaveč a železničnú zastávku Nižné Ružbachy.

6.7.2. Železničnú trať elektrifikovať a zvýšiť jej prevádzkovú rýchlosť na 80 km/hod.

6.7.3. Železničnú zastávku Nižné Ružbachy zrekonštruovať, vybudovať kryté nástupište dĺžky 250 m, otočku autobusov a záchytné parkovisko pre osobné automobily a bicykle vybavené elektronabíjačkami.

6.7.4. Všetky železničné priecestia na území obce riešiť mimoúrovňovo.

6.8. Letecká doprava

6.8.1. V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne zariadenie alebo ochranné pásmo zariadení leteckej dopravy.

6.8.2. Dopravný úrad je dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy aj pri stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky aj mimo ochranné pásma letísk, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- stavby alebo zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré prečnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje.

6.9. Zásobovanie vodou

6.9.1. Obec bude zásobovaná pitnou vodou zo spoločného verejného vodovodu s obcou Vyšné Ružbachy. Zdrojom vody budú pramene Kyčera a Beatrix vo Vyšných Ružbachoch.

6.9.2. Vodovodnú sieť v obci budovať potrubím minimálneho priemeru DN 100. Trasy navrhovaných vodovodných potrubí viesť v miestnych komunikáciách, zelených pásnoch alebo chodníkoch.

6.9.3. Akumuláciu vody pre obec zabezpečiť v samostatnom vodojeme Nižné Ružbachy.

6.9.4. Na zníženie podielu pitnej vody na celkovej potrebe vody je potrebné využívať úžitkovú vodu z individuálnych zdrojov (studní) alebo zachytenú dažďovú vodu z retenčných nádrží.

6.9.5. Zástavba v odľahlých samostatných lokalitách (chaty, chatové osady) bude vodou zásobovaná zo samostatných vodných zdrojov (studní, zachytených prameňov).

6.10. Odkanalizovanie

6.10.1. Splaškové vody z obce odvádzať verejnou kanalizáciou do ČOV skupinovej kanalizácie v Nižných Ružbachoch.

6.10.2. Verejnú kanalizáciu budovať stokami priemeru min. DN 300, vedených v zelených pásnoch alebo pod chodníkmi a pešími plochami.

6.10.3. Splaškové vody v odľahlých lokalitách zneškodňovať v lokálnych domových čističkách alebo zachytávať v nepriepustných žumpách a vyvážať na likvidáciu do ČOV.

6.11. Povrchové vody

6.11.1. Na území obce rešpektovať územie ohrozované povodňami pri prietoku Q_{100} (storočná voda) v rieke Poprad a zátopové územie MVE Ružbašská Mil'ava vo výške hladiny 550,5 m n.m.

6.11.2. Pre ochranu zastavaného územia obce pred prívalovými vodami z drobných vodných tokov v ich povodí nad zastavaným územím obce budovať malé vodné nádrže, poldre, prehrádzky a spomaľujúce vodné prahy (hradenie bystrín).

6.11.3. Na ochranu súčasne zastavaného územia obce realizovať vegetačné úpravy tokov so stabilizovanými brehmi a obnovou sprievodnej zelene.

6.11.4. Na zníženie povodňových javov, zlepšenie využitia prírodných vôd, mikroklimatických pomerov v obci a úsporu pitnej vody je pri každej novej výstavbe alebo významnej rekonštrukcii investor stavby povinný zrealizovať vodozádržné opatrenia, ak sa jedná o nepriepustnú plochu väčšiu ako 50 m² s dobou životnosti dlhšou ako 5 rokov. Pri ostatných stavbách sa tieto opatrenia odporúčajú.

6.11.5. Vodozádržnými opatreniami sú opatrenia na minimalizáciu alebo úplné vylúčenie odvádzania dažďových vôd do verejnej splaškovej kanalizácie a ich priameho odvádzania do vodných tokov. Sú to opatrenia na vytvorenie záchytných priekop, zasakovanie dažďových vôd do terénu, spomalenie ich odtoku z územia alebo ich zachytenie do pozemných alebo podzemných nádrží na ďalšie využitie formou úžitkových vôd.

6.11.6. V rámci odvádzania dažďových vôd je každý stavebník, vlastník alebo správca nehnuteľnosti povinný realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území a opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok,

aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a v zmysle § 9 Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z.

6.11.7. Na vodných tokoch sa nesmú stavať stavby alebo realizovať opatrenia brániace migrácii vodných živočíchov, na rieke Poprad ani plavbe malých vodných plavidiel. MVE Ružbašská Miláva musí mať vybudovaný funkčný rybovod a plavebný kanál pre malé vodné plavidlá.

6.12. Zásobovanie elektrickou energiou

6.12.1. Na zásobovanie obce el. energiou bude využívané 22kV vzdušné el. vedenie č.. 220, napojené z ES 110/22 kV St. Ľubovňa. Z tohto vedenia sú vyvedené odbočky pre napojenie transformačných staníc 22/0,4 kV na území obce.

6.12.2. Zabezpečenie novo navrhovaných odberov v zastavanom území obce bude z existujúcich trafostaníc, ktoré budú podľa potreby rekonštruované na požadovaný výkon, a v novo navrhovaných lokalitách novými distribučnými trafostanicami. Trafostanice v zastavanom území prepájať zemnými káblami smyčkováním s cieľom budovania mrežovej sústavy VN rozvodov. Pri rekonštrukciách VN a NN rozvodov je potrebné realizovať ich formou káblov uložených v zemi.

6.12.3. Na území obce prevádzkovať Malú vodnú elektrárňu Ružbašská Miláva. Dodávka elektrickej energie môže byť posilnená miestnymi zdrojmi elektrickej energie z malých fotovoltických elektrární umiestnených na strechách objektov.

6.12. Telekomunikačné rozvody

6.12.1. Na pripojenie obce Vyšné Ružbachy na pevnú telekomunikačnú sieť slúži optický kábel napojený z ústredne Poprad.

6.12.2. Telekomunikačné vedenia v v obci budovať formou siete ftht z optických káblov uložených v zemi.

6.12.3. Pre zabezpečenie služieb ISDN je potrebné počítať s počtom dvoch pripojení na byt alebo prevádzku.

6.13. Zásobovanie plynom

6.13.1. Zásobovanie obce zemným plynom je zabezpečené z nadradenej sústavy VTL plynovodu Poprad - Stará Ľubovňa DN 200 PN 4,0 MPa VTL prípojkou DN100, PN 25. Ako zdroj zemného plynu pre obec slúži regulačná stanica plynu Nižné Ružbachy RS 500 m³/hod a RS Ružbašská Miláva.

6.13.2. Rozvodnú plynovodnú sieť dobudovať vo všetkých zónach navrhovanej výstavby. V zastavanom území bude prevádzkovaná stredotlaková plynová sieť s prevádzkovým tlakom do 0,3 MPa.

6.14. Zásobovanie teplom

6.14.1. V obci Nižné Ružbachy bude zásobovanie teplom decentralizované, riešené individuálne pre každý objekt.

6.14.2. Pri vykurovaní budov uprednostňovať obnoviteľné zdroje energie - tepelné čerpadlá, fotovoltické panely, geotermálnu energiu a pod.

7. ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY A TVORBY KRAJINY, VYTŮVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENÉ

7.1. Na území obce je nutné prednostne zabezpečiť ochranu národných kultúrnych pamiatok a ostatných pamiatkových objektov v súlade s ustanoveniami § 32 pamiatkového zákona.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej ÚZPF), sú zapísané tieto národné kultúrne pamiatky:

- kostol rím.kat. sv. Kataríny Alexandrijskej, č. ÚZPF 916/1, parc. KN-C č.1
- r.k. fara, č. ÚZPF 915, parc. KN-C č.241, s.č.26
- vodný mlyn, č. ÚZPF 1018/1, parc. KN-C č.398, s.č. 53
- prícestná kaplnka, č. ÚZPF 1941/1, parc. KN-C č. 632/1
- hrob s náhrobníkom a mrežovou ohradou (Eduard Korponai), č. ÚZPF 916/2, parc. KN-C č.1.

7.2. Krajský pamiatkový úrad Prešov určil na základe evidovaných archeologických lokalít územie s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi:

1. historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku a novoveku (prvá písomná zmienka o obci z roku 1303)
2. dolný tok údolia Komrovského potoka – zaniknutá stredoveká obec Koromnov (prvá písomná zmienka z roku 1392) – lokalizovaná nálezmi keramiky zo 14.-16. storočia
Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy:
3. poloha Zámoček, JZ od obce – miesto drevenej stredovekej hlásky.

Všetky výkopové a stavebné práce v týchto lokalitách je potrebné ohlásiť príslušnému orgánu pamiatkovej starostlivosti.

7.3. Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom, pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti, zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk aj mimo uvedených území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

7.4. Základnými prvkami územného systému ekologickej stability sú biocentrá a biokoridory, ktoré sú vyznačené vo výkresovej časti ÚPN obce:

Biokoridory nadregionálneho významu podľa R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019)

NRBk SL-60 Rieka Poprad

a celé údolie toku rieky Poprad ako národný ekologický biokoridor

NRBk Rieka Poprad – Suchý vrch

NRBk Kotník – Čierna hora

Biokoridor regionálneho významu podľa R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019)

RBk Ružbašská Mľava

Biocentrá regionálneho významu podľa R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019)

RBc SL – 15 Vrch Anny

Biokoridory miestneho významu navrhnuté v rámci ÚPN obce

MBk Modrinok,

MBk Mláky - Dlhý potok

MBk Rieka

Biocentrum miestneho významu navrhnuté v rámci ÚPN obce

MBc Lístie

Interakčné prvky navrhnuté v rámci ÚPN obce

Skupiny stromov ako prvky s krajinotvorným významom určené v ÚPN obce

7.5. Zásady umiestňovania reklamných stavieb a zariadení

Na území obce Nižné Ružbachy sa reklamné stavby a zariadenia umiestňujú v súlade s nasledujúcimi zásadami:

7.5.1. V zastavanom území a na zastávkach verejnej dopravy sa smú umiestňovať reklamné zariadenia integrované do objektov drobnej architektúry a umiestnené na obvodových stenách objektov. Zariadenie umiestnené na budove musí byť prispôbené jej architektúre a nesmie rušiť základné členenie priečelia a jeho významné detaily, nesmie byť svietiace prerušovaným svetlom a obsahovať zvukové zariadenie, nesmie presahovať hrebeň strechy budovy a byť umiestnené naprieč uličným profilom

7.5.2. V zastavanom území obce sa smú umiestňovať reklamné stavby, na ktorých najväčšia informačná plocha je menšia ako 3 m². Môžu byť svietiace alebo osvetlené neprerušovaným svetlom, takéto zariadenia

môžu byť umiestnené minimálne 7 m od okien príľahlých budov a nesmú presahovať odkvap alebo atiku budovy. Môžu byť umiestnené len na spevnených peších plochách a priestranstvách v miestach, kde netvorí prekážku pohybu chodcov a cyklistov a rozhľadu vodičov, vo vzdialenosti minimálne 10 m od inej reklamnej stavby. Zariadenie umiestnené na budove musí byť prispôsobené jej architektúre a nesmie rušiť základné členenie priečelia a jeho významné detaily, nesmie byť svietiace prerušovaným svetlom, obsahovať zvukové zariadenie a nesmie byť umiestnené naprieč uličným profilom

7.5.3. Mimo zastavané územie obce sa nesmú umiestňovať samostatne stojace reklamné stavby na ktorých najväčšia informačná plocha je väčšia ako 3 m² s výnimkou propagácie kultúrnych pamiatok a miestnych rekreačných a turistických zariadení. Takéto stavby môžu byť na nezastavaných plochách vo vzdialenosti minimálne 5 m od existujúcich drevín a 20 m od okien príľahlých budov okrem zariadení umiestnených kolmo na fasádu budovy. Môžu byť umiestnené len na miestach, kde netvorí prekážku pohybu chodcov a cyklistov a rozhľadu vodičov, umiestnené minimálne 30 m od inej reklamnej stavby. Môžu byť svietiace alebo osvetlené neprerušovaným svetlom a nesmú obsahovať zvukové zariadenie

7.5.4. V súlade s § 30 odsek 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov umiestniť reklamu, reklamné, informačné, propagačné alebo technické zariadenie, ktoré nie je stavbou, na nehnuteľnej kultúrnej pamiatke možno len na základe rozhodnutia príslušného krajského pamiatkového úradu. Ak umiestnenie reklamy, reklamného, informačného, propagačného alebo technického zariadenia povoľuje stavebný úrad, krajský pamiatkový úrad vydá záväzné stanovisko z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom a je v konaní stavebného úradu dotknutým orgánom.

8. ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

8.1. Ovzdušie

Na území obce Vyšné Ružbachy nesmú byť umiestnené prevádzky, ktoré by prekračovali prípustné limity znečisťovania ovzdušia a hlučnosťou ohrozovali okolie nad prípustnú mieru.

Na vykurovanie, varenie a ohrev teplej vody sa majú prednostne využívať ekologické obnoviteľné zdroje tepla (tepelné čerpadlá, fotovoltika, geotermálna energia).

8.2. Voda

Obyvatelia a návštevníci obce budú zásobovaní pitnou vodou z verejného vodovodu, napojeného na vodárenské zdroje vo Vyšných Ružbachoch.

Na zabezpečenie čistoty povrchových a podzemných vôd bude v obci rozširovaná kanalizačná sústava zabezpečujúca odvádzanie splaškových vôd na vyčistenie v čistiarni odpadových vôd Nižné Ružbachy. Splaškové vody z budov, ktoré z technických alebo ekonomických dôvodov nebude možné pripojiť na verejnú kanalizáciu, musia byť čistené v domových čistiarniach alebo zhromažďované vo vodotesných nádržiach so zabezpečením ich vývozu na likvidáciu v čistiarni odpadových vôd.

Na zabezpečenie ochrany obce pred povodňami je potrebné realizovať opatrenia na úpravu vodného režimu v krajine. Tu je potrebné zachytiť časť odtoku zasakovacími pásmi, medzami doplnenými krajinnou zeleňou a prehrádzkami v erózných ryhách. Na malých vodných tokoch je potrebné budovať prehrádzky, poldre a malé vodné nádrže. Súčasťou celkovej koncepcie nakladania s vodou majú byť aj opatrenia na zadržiavanie a využívanie dažďovej vody v zastavanom území obce najmä ako úžitkovej vody na zavlažovanie záhrad a verejnej zelene.

8.3. Pôda

Na ochranu pôdy proti povrchovej vodnej erózii je potrebné v krajine vytvárať na svahoch zatravnené medze, biopásky a zasakovacie pásy, proti veternej erózii vysádzať vetrolamy pozdĺž verejných a účelových komunikácií v poľnohospodárskej krajine.

8.4. Zeleň

Prírodnú zeleň v riešenom území predstavujú plochy lesa a sprievodná líniová zeleň pozdĺž vodných tokov a erózných rýh. V hospodárskych lesoch uprednostniť prebierkový spôsob ťažby a prirodzenú obnovu lesa. Sprievodnú zeleň je potrebné chrániť, má významnú pôdoochrannú a ekologickú funkciu. Najvýznamnejšou je sprievodná zeleň potoka Rieka ktorá je biokoridorom lokálneho významu. Pobrežné lužné porasty majú bioekologickú, priestorotvornú a klimatickú funkciu, preto je nutné zachovať ich a doplniť aj v úsekoch vybudovaných úprav jednotlivých tokov.

Základnou zložkou zelene v zastavanom území bude okrasná, obytná a úžitková zeleň na pozemkoch rodinných a bytových domov. Je potrebné podporovať vhodné členenie pozemkov rodinných domov a vytváranie obytných a okrasných zelených plôch na nich, odčleňovanie hospodárskej časti a zelene do zadnej časti pozemkov v obci.

Všetky plochy verejnej zelene je potrebné upraviť a udržiavať ako malé parkovo upravené plochy. Pri výsadbe verejnej treba uprednostňovať domáce druhy drevín a krovín, ktoré sú ekologicky a esteticky vhodnejšie a vyžadujú menšiu starostlivosť a náklady na údržbu ako cudzokrajné rastliny

9. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Do zastavaného územia obce stanoveného v územnom pláne sú zahrnuté všetky súčasne zastavané a na zastavanie určené plochy v katastri obce. Takto vymedzené zastavané územie obce je vyznačené v grafickej časti územného plánu, vo výkrese č.2 „Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou a verejnoprospešnými stavbami“. Hranica je vedená po majetkoprávných hraniciach podľa podkladu pozemkovej katastrálnej mapy. Vymedzené zastavané územie obce stanovené v súlade s § 11 ods. 5 písm. e) stavebného zákona má rozlohu 82,56 ha.

10. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

10.1. V katastrálnom území obce Nižné Ružbachy sa nachádzajú ochranné pásma a chránené územia vyplývajúce z príslušných noriem a všeobecne záväzných predpisov alebo príslušných rozhodnutí. Sú to predovšetkým:

- ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov II. stupňa
- pásmo hygienickej ochrany ustajňovacích objektov na hospodárskom dvore - 100 m od obvodu stavieb
- pásmo hygienickej ochrany ČOV Nižné Ružbachy 200 m od hranice pozemku
- ochranné pásmo lesa do vzdialenosti 50 m od hranice lesných pozemkov
- o ochranné pásmo cesty I. triedy v šírke 50 m od osi cesty mimo zastavaného územia obce vymedzeného v platnom územnom pláne obce
- ochranné pásmo cesty III. triedy v šírke 20 m od osi cesty mimo zastavaného územia obce vymedzeného v platnom územnom pláne obce
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie mimo súvisle zastavané územia alebo územia určeného na zastavanie vymedzené zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu alebo potrubia stokovej siete verejnej kanalizácie vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti:
 - a) 1,8 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane
 - b) 3,0 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.
- ochranné pásmo 22 kV VN el. vedenia v šírke 10 m od krajného vodiča
- ochranné pásmo 110 KV VVN el. vedenia v šírke 15 m od krajného vodiča
- ochranné pásmo diaľkových káblov v šírke 2 m
- ochranné pásma plynovodov:
 - a) 4 m pre plynovody všetkých tlakových úrovní s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - b) 1 m pre plynovody, ktorými sa rozvádza plyn na zastavanom území obce
 - c) 8 m pre technologické objekty plynovodov (RS).
- bezpečnostné pásmo VTL plynovodu v šírke 20 m od plynovodu na obe strany.

Na zabezpečenie ochrany a údržby vodných tokov je nutné zachovať nezastavané pobrežné pozemky v šírke 10 m od brehovej čiary na obe strany pri rieke Poprad, ostatné drobné vodné toky majú pobrežný pozemok v šírke 5 m od brehovej čiary na obe strany.

Riešené územie leží v 1. stupni ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny okrem vodného toku Poprad, ktorého pozemky sú súčasťou územia európskeho významu s 2. stupňom ochrany.

10.2. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, sú na území obce zapísané objekty :

- kostol rím.kat. sv. Kataríny Alexandrijskej, č. ÚZPF 916/1, parc. KN-C č.1
- r.k. fara, č. ÚZPF 915, parc. KN-C č.241, s.č.26
- vodný mlyn, č. ÚZPF 1018/1, parc. KN-C č.398, s.č. 53
- prícestná kaplnka, č. ÚZPF 1941/1, parc. KN-C č. 632/1
- hrob s náhrobníkom a mrežovou ohradou (Eduard Korponai), č. ÚZPF 916/2, parc. KN-C č.1.

Ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok je 10 m od obvodu stavby alebo hranice pozemku, ak je súčasťou pamiatky.

10.3. V k.ú. Nižné Ružbachy sú archeologické lokality:

1. historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku a novoveku (prvá písomná zmienka o obci z roku 1303)
2. dolný tok údolia Komrovského potoka – zaniknutá stredoveká obec Koromnov (prvá písomná zmienka z roku 1392) – lokalizovaná nálezmi keramiky zo 14.-16. storočia

Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy:

3. poloha Zámček, JZ od obce – miesto drevenej stredovekej hlásky.

10.4. Prípadná výstavba na potenciálne zosuvných plochách je podmienená vypracovaním inžiniersko-geologického posudku a realizáciou v ňom stanovených podmienok a opatrení na zabezpečenie stability budov a územia.

10.5. Prevažná časť územia obce spadá do oblasti stredného radónového rizika v rozsahu tak, ako je vyznačená v grafickej časti územného plánu. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia. Stavby v danom území nesmú mať nevetrané suterénne priestory, odporúča sa plynotesná izolácia spodnej stavby.

11. PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIE DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A NA CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

11.1. Plochami na verejnoprospešné stavby sú pozemky dotknuté výstavbou verejnoprospešných stavieb, ktoré sú uvedené v bode 13. tejto záväznej časti územného plánu.

11.2. Na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov (pozemkové úpravy) sú určené plochy navrhovanej výstavby.

11.3. Na asanáciu nie sú vymedzené žiadne súvislejšie plochy.

11.4. Na území obce sa neurčujú plochy na chránené časti krajiny.

12. POTREBA OBSTARANIA ÚZEMNÝCH PLÁNOV ZÓNY

Potreba obstarania územných plánov zóny sa nestanovuje.

13. ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Verejnoprospešné stavby sú stavby verejného záujmu, slúžiace širokej verejnosti a nevyhnutné pre zabezpečenie potrebných životných podmienok obyvateľov. Podľa stavebného zákona musia vyplývať z riešenia územného plánu a musia byť v rámci neho schválené.

Vzhľadom na ich vymedzenie verejnoprospešnými stavbami sú najmä stavby nekomerčných objektov občianskej vybavenosti, verejnej dopravnej infraštruktúry, inžinierskych sietí a zriaďovanie verejnej a izolačnej zelene. Na základe riešenia rozvoja obce územným plánom sú v obci Nižné Ružbachy stanovené tieto verejnoprospešné stavby:

Označenie	Verejnoprospešné stavby občianskej vybavenosti
A-1	Obecný úrad
A-2	Základná škola s materskou školou
A-3	Obecný polyfunkčný dom
A-4	Dom smútku
A-5	Cintorín
A-6	Hasičská zbrojnica
A-7	Verejné priestranstvá
A-8	Športovo - rekreačný areál
A-9	Multifunkčné ihrisko
A-10	Detské ihrisko
A-11	Zberný dvor
A-12	Kompostovisko
A-13	Dom miestnych tradícií
A-14	Kultúrny dom
A-15	Rozhľadňa
A-16	Obecné nájomné byty
A-17	Informačná kancelária
A-18	Viacúčelová chata
	Verejnoprospešné dopravné stavby
B-1	Cesta I. triedy
B-2	Cesta III. triedy
B-3	Chodníky pri cestách I. a III. triedy
B-4	Verejné parkoviská
B-5	Miestne cesty a chodníky
B-6	Účelové cesty
B-7	Železničná trať
B-8	Železničná zastávka
B-9	Autobusové zastávky
B-10	Cyklistické cestičky
B-11	Cyklotrasy
B-12	Turistické trasy
	Verejnoprospešné stavby technickej vybavenosti
C-1	Inžinierske siete a zariadenia (verejný vodovod, splašk. a dažď. kanalizácia, el. rozvody, plynofikácia, elektr. a komunikačné siete)

C-2	Vodojem
C-3	Zasakovacie pásy
C-4	Čistiareň odpadových vôd
C-5	Protipovodňové hrádze a prehrádzky
C-6	Polder Gajnica
C-7	Malá vodná elektráreň Ružbašská Mil'ava
C-8	Odborné miesto požiarnej vody
	Verejnoprospešné opatrenia
D-1	Sprievodná a krajinná zeleň

14. SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ

Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb, ktorá znázorňuje umiestnenie vymedzených verejnoprospešných stavieb a funkčných plôch na území obce, je prílohou záväznej časti územného plánu.